

Republike Hrvatska
Vukovarsko-srijemska županija
Općina Cerna

PLAN RAZVOJA OPĆINE CERNA 2021. – 2030.

2021.

Sadržaj

UVODNA RIJEČ NAČELNIKA	5
METODOLOŠKI OKVIR	6
OSNOVNI STRATEŠKI I RAZVOJNI DOKUMENTI KAO POLAZIŠTE PLANA RAZVOJA.....	8
Strategija EU do 2030.....	8
Europski zeleni plan.....	8
Europa spremna za digitalno doba.....	9
Gospodarstvo u interesu građana	9
Snažnija Europa u svijetu.....	10
Promicanje europskog načina života	10
Novi poticaj europskoj demokraciji.....	11
Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.	11
Održivo gospodarstvo i društvo	11
Jačanje otpornosti na krize.....	12
Zelena i digitalna tranzicija.....	13
Ravnomjeren regionalni razvoj.....	15
Strategija pametne specijalizacije RH	15
Prostorni plan Vukovarsko srijemske županije	18
ANALIZA STANJA.....	19
Osnovni podaci.....	19
Položaj općine Cerna u Županiji.....	19
Stanovništvo.....	20
Osnovne značajke prostora i prirodna obilježja	25
Struktura zemljišta	26
Klimatske karakteristike	26
Komunalna infrastruktura	30
Cestovni promet	30
Zračni promet.....	31
Željeznički promet	32
Pošta i telekomunikacije	32
Vodoopskrba	33
Odvodnja i kanalizacija.....	35
Zbrinjavanje otpada	38
Energetika.....	38
Društvena infrastruktura.....	39
Lokana samouprava	39
Proračun	40
Obrazovanje i socijalna infrastruktura	41
Obrazovanje	41
Civilno društvo.....	42
Socijalna skrb i zdravstvo	44
Kultura	45
Zaštita prirode i okoliša	48
Gospodarstvo	49
Prerađivačka industrija	55
Trgovina na veliko i malo	56

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	57
Građevinarstvo	58
Prijevoz i skladištenje.....	59
Turizam	60
Turistička ponuda.....	61
<i>REALIZIRANI PROJEKTI I PROJEKTI U TIJEKU SUKLADNO STRATEGIJI RAZVOJA IZ PRETHODNOG RAZDOBLJA.....</i>	63
SC 1. Razvoj i unaprjeđenje stabilnosti i sigurnosti u zajednici s naglaskom na povećanje kvalitete življenja na području Općine Cerna	63
Realizacija prioriteta: Razvoj i izgradnja komunalne infrastrukture	63
Realizacija prioriteta: Provedba aktivnosti društvene i socijalne djelatnosti.....	64
Realizacija prioriteta: Jačanje stupnja sigurnosti stanovnika i posjetitelja kroz kvalitetno opremljenu infrastrukturu u sektoru zaštite i educiranje dionika	64
Realizacija prioriteta: Oblikovanje i razvoj kulturnog identiteta Općine Cerna.....	64
Realizacija prioriteta: Unaprjeđenje kulturnog potencijala Općine Cerna	64
SC2. Zaštita okoliša, prirodne i kulturne baštine.....	64
Realizacija prioriteta: Unaprjeđenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na području Općine Cerna	64
SC3. Razvoj gospodarstva, poljoprivrede i ruralni razvoj	65
Realizacija prioriteta: Poticanje uspostave i unaprjeđenje poduzetničkih-potpornih aktivnosti prilagođenih potrebama na području Općine Cerna.....	65
Realizacija prioriteta: Pokretanje i jačanje inovativnog poduzetništva kroz ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija i pružanje dodatne potpore i unaprjeđenje razvoja proizvodno-prerađivačke djelatnosti	65
<i>RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI.....</i>	66
Održivi gospodarski razvoj.....	67
Društveni razvoj	68
Prostor i zaštita okoliša	68
<i>SWOT ANALIZA</i>	69
<i>SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA.....</i>	72
Misija i vizija	72
Strateški ciljevi.....	72
<i>PRIORITETI JAVNE POLITIKE</i>	73
Temeljna polazišta	73
Strateški prioriteti	73
Prioriteti, mjere i pokazatelji uspješnosti.....	74
<i>POSEBNI HORIZONTALNI CILJEVI.....</i>	92
Pokazatelji učinka za posebne horizontalne ciljeve.....	93
<i>KLJUČNI POKAZATELJI IZVRSNOSTI</i>	94
<i>TERMINSKI PLAN PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA.....</i>	96
<i>INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN.....</i>	98
Financiranje iz EU fondova	100

<i>USKLAĐENOST S NACIONALNOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM, SEKTORSKIM I VIŠE SEKTORSKIM STRATEGIJAMA I DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA</i>	<i>101</i>
Usklađenost Plana razvoja sa strateškim dokumentima više razine	101
Usklađenost Plana razvoja sa prostorno planskim dokumentima.....	101
<i>OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE</i>	<i>102</i>
<i>LITERATURA</i>	<i>104</i>

UVODNA RIJEČ NAČELNIKA

Poštovani Ceranci i Šiškovčani,

Pred nama je godina u kojoj obilježavamo 777. godina od prvog spomena Cerne i tim povodom podsjetit ćemo se na sve vrijedne ljude i događaje koji su obilježili to razdoblje. Kažu da je broj sedam sretan broj, ako je tako nadam se da će naša sreća biti trostruka. Godišnjice nisu samo prigoda da se osvrnemo unazad već i prigoda za nove planove i dogovore oko boljitka naše zajednice. Stoga je donošenje Plana razvoja jedna od tih prigoda kada zajednički trebamo zacrtati viziju razvoja naše Općine.

Vrijeme u kojem donosimo Plan razvoja bremenito je brojnim problemima uzrokovanim pandemijom COVID-a 19 koja već skoro godinu dana otežava naš život i funkcioniranje gospodarstva. Zaštita zdravlja ostaje naš prvi prioritet. Kakav će biti daljnji razvoj pandemije danas je teško predvidjeti a potpuno je sigurno da će upravo te okolnosti bitno odrediti brzinu gospodarskog oporavka i razvoja. Uz posljedice pandemije područje Hrvatske zadesila su dva razorna potresa (Zagreb i područje Petrinje) što će također imati utjecaja na ukupno hrvatsko gospodarstvo.

Svi ti problemi koji su nas zatekli nameću nam veći stupanj odgovornosti pri donošenju Plana razvoja kao i u rješavanju svakodnevnih izazova u upravljanju općinskim poslovima. Stoga će nam predstojeći lokalni izbori dati prigodu da još jednom odlučimo o našem razvoju i boljitku.

U ovim složenim uvjetima u proteklom razvojnom razdoblju (2016-2020) uspjeli smo realizirati brojne projekte: asfaltirane su brojne ceste i staze, uspostavljene wi-fi zone, osigurano je odvojeno prikupljanje smeća, unapređena je skrb o osobama treće životne dobi, potican je rad kulturno-umjetničkih društava, kao i pojedinaca koji djeluju u području kulture, pokrenut je projekt izgradnje Kulturnog centra, u tijeku je realizacija Poduzetničke zone Zagrađe, izgradnja Energane i Agrotehnološkog centra za skladištenje i doradu povrtlarskih i voćarskih kulture.

U predstojećem razdoblju ključne snage za razvoj naše Općine su naši poduzetnici i Strateški razvojni projekt Vlade Republike Hrvatske Slavonija, Baranja i Srijem, te naše zajedništvo u realizaciji vizije zacrtane ovim Planom razvoja.

Načelnik Općine

Goran Begović

METODOLOŠKI OKVIR

Izrada ovog dokumenta temelji se na osnovnim načelima strateškog menadžmenta. Takav pristup planiranju po načelima strateškog menadžmenta primjenjuje se u javnom sektoru. Strateški menadžment omogućava visoki stupanj efikasnosti, efektivnosti i održivog razvoja. Stoga, izrada plana razvoja jedinice lokalne samouprave predstavlja iznimno kompleksan proces koji podrazumijeva uključivanje svih relevantnih i referentnih dionika u proces izrade i provedbe strategije razvoja. To je kvalitativna pretpostavka rada koja dovodi do boljeg ukupnog rezultata, jer se kroz uključenost svih interesnih skupina i šire javnosti osigurava cjelovito sagledavanje problematike viši stupanj zainteresiranosti, te potiče uključivanje u realizaciju postavljenih ciljeva. U procesu rada koristit će se *bottom up* načelo (poticat će se davanje prijedloga, sugestija i kritika od najniže do najviše razine), kako bi se testirala ranija polazišta temeljena na *top down* koncepciji (da li je u skladu sa strateškim i institucionalnim odrednicama definiranim na razini Vukovarsko-srijemske županije, Vlade Republike Hrvatske i Europske unije). Nadalje, Plan razvoja obilježava integracija (što znači da su gospodarski, društveni i aspekt zaštite okoliša promatrani kao neodvojivi dijelovi jedne cjeline) i participacija (svi zainteresirani dionici su angažirani i doprinijeli su izradi Plana razvoja).

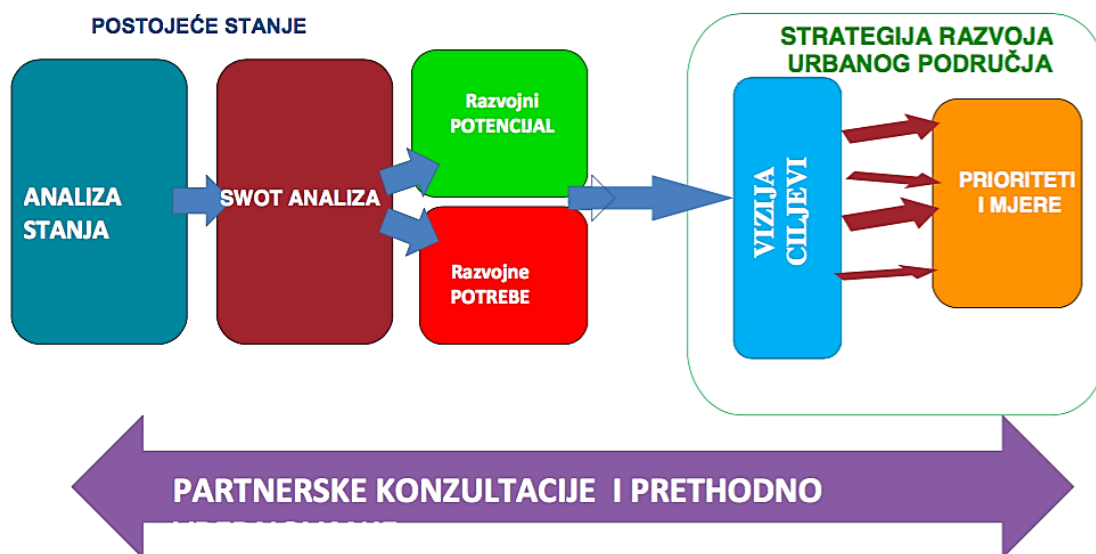
Dakle, Plan razvoja Općine Cerna rezultat je suradnje predstavnika Općine Cerna te vanjskog savjetničkog tima. U partnerstvo za izradu Plana bili su uključeni i predstavnici gospodarskog, javnog, privatnog i civilnog sektora Općine. Pri izradi Plana primijenjena je moderna participativna razvojna metodologija, te su shodno tome institucije i stanovnici Općine Cerna imali priliku aktivno se uključiti i sudjelovati u planiranju razvoja svoje Općine.

Metodologija izrade i provedbe, te način vrednovanja Plana razvoja Općine Cerna usklađena je s metodologijom izrade, sadržaju, i načinu vrednovanja propisanom odredbama Zakona o regionalnom razvoju, Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem, te podzakonskim aktima koji uređuju ovo područje. Pri pripremi i izradi Plana primijenjena su sljedeća načela: točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, te partnerstva i transparentnosti. Na Slici 1., prikazane su Faze u izradi strateškog plana razvoja.

Za ocjenu stanja razvoja korišteni su relevantni pokazatelji prikupljeni od mjerodavnih institucija i ustanova. Na temelju SWOT analize, odnosno analize stanja, identificirani su trendovi i razvojni problemi Općine Cerna. Aktivnim sudjelovanjem dionika temeljenim na partnerskom pristupu, postupno su se izdvajale unutarnje snage i slabosti, te vanjske prilike i prijetnje koje imaju značajan utjecaj na razvoj Općine Cerna.

Nakon prikupljanja podataka o stanju na području Općine te izradi nacrtu analize stanja, a kako bi se poštovale razvojne smjernice participacijske metodologije izrade strateških dokumenata, sukladno napravljenoj analizi, te mogućnostima financiranja razvojnih programa, definirane su potrebe razvoja Općine. Uvažavajući ograničenja uvedena zbog pandemije COVID-19 nisu organizirane radionice i prethodne rasprave, već su provedeni pojedinačni intervjui sa ključnim dionicima, a o nacrtu plana provedena je rasprava s ključnim dionicima, te putem interneta.

Slika 1 – Faze u izradi strateškog plana razvoja

Izvor: obrada autora

Usporedo sa radionicama provedeno je anketiranje svih udruga koje djeluju na području Općine kako bi se aktivno uključili u programiranje razvoja i unapređenje kvalitete društvenog života. Ujedno su na službenoj web stranici Općine objavljivane sve informacije o procesu izrade Plana, te se pozivaju građani i drugi dionici na dostavljanje svojih prijedloga i mišljenja na sljedeću adresu elektronske pošte: opcina.cerna1@gmail.com.

Na temelju analize definirane su razvojne potrebe i potencijali, te je potom definirana vizija i strateški ciljevi razvoja. Za sve ciljeve definirana su prioritetna područja te mjere i projekti koje treba poduzeti kako bi se Plan realizirao. Posebna pažnja posvećena je analizi razvojnih projekata, prije svega njihovim mogućnostima financiranja, čime se ispunjava i jedan od osnovnih ciljeva izrade, a to je da Plan razvoja Općine Cerna postane transparentan i učinkovit okvir za financiranje razvojnih projekata, odnosno da se dostupna sredstva usmjere na one projekte koji jasno doprinose realizaciji postavljenih strateških ciljeva i razvojnih prioriteta. Primjenom ove metodološke osnove moguće je na transparentan način osigurati vrednovanje onih aktivnosti definiranih u strateškim opredjeljenjima, viziji i ciljevima. Očekivani rezultati se stoga mogu sagledati u kontekstu polazišnih vrijednosti, ali i svih daljnjih faza razvoja. Naglasak se stavlja na izbor indikatora razvoja značajnih za realizaciju ciljeva, a što se definira u procesu evaluacije i monitoringa, pri čemu se ne sagledavaju samo ekonomske već i društvene koristi prioritetnih razvojnih projekata.

Ovaj dokument ima zadaću objediniti dva osnovna cilja:

1. Prvi je izrada ključnog strateškog dokumenta kojim se analizira postojeće stanje, definiraju potrebe, ciljevi i prioriteti, predlažu konkretne mjere i modeli kontrole i evaluacije.
2. Drugi je jačanje apsorpcijskog kapaciteta Općine Cerna u korištenju bespovratnih sredstava, kroz usklađivanje razvojnih ciljeva i procesa sa županijskom i razvojnom strategijom, nacionalnim sektorskim strategijama, operativnim programima i strategijom Europske unije.

OSNOVNI STRATEŠKI I RAZVOJNI DOKUMENTI KAO POLAZIŠTE PLANA RAZVOJA

Na temelju toga kao polazište pri izradi Strategije razvoja općine Cerna uključeni su odnosno uvaženi su sljedeći strateški dokumenti:

- Strategija EU 2030
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.
- Strategija pametne specijalizacije RH
- Strategija razvoja Vukovarsko srijemske županije
- Lokalna razvojna strategija LAG-a Bosutski niz
- Prostorni plan Vukovarsko srijemske županije
- Prostorni plan Općine Cerna

Strategija EU do 2030.

Europska komisija je kroz šest prioriteta, te Europski plan oporavka definirala put ka izlasku iz krize i postavila temelje za modernu i održiviju Europu. Tim će se planom olakšati otklanjanje gospodarske i socijalne štete uzrokovane pandemijom koronavirusa. Taj paket, vrijedan je ukupno 1,8 bilijuna eura, te će pomoći u ponovnoj izgradnji zelenije, digitalnije i otpornije Europe nakon pandemije. Poboljšani mehanizmi fleksibilnosti u dugoročnom proračunu omogućit će reagiranje u nepredviđenim situacijama. To znači da je proračun prilagođen ne samo situaciji u kojoj se nalazimo, nego i nesigurnoj budućnosti. Prioriteti EU su:

- europski zeleni plan,
- Europa spremna za digitalno doba,
- gospodarstvo u interesu građana,
- snažnija Europa u svijetu,
- promicanje europskog načina života, te
- novi poticaj europskoj demokraciji.

Europski zeleni plan

Europski zeleni plan je težnja da Europa bude prvi klimatski neutralan kontinent, te obuhvaća akcijski plan za:

- unapređenje učinkovitog iskorištavanja resursa prelaskom na čisto kružno gospodarstvo,
- obnovu biološke raznolikosti i smanjenje onečišćenja.

U planu se navode potrebna ulaganja i dostupni financijski alati te objašnjava kako osigurati pravednu i uključivu tranziciju. EU želi biti klimatski neutralan do 2050. godine.

Za ostvarenje tog cilja bit će potrebno djelovanje gospodarskih sektora, među ostalim:

- ulaganje u tehnologije prihvatljive za okoliš,
- poticanje industrija na inovacije,
- uvođenje čišćih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza,
- dekarboniziranje energetske sektora,
- povećanje energetske učinkovitosti zgrada,
- suradnja s međunarodnim partnerima na poboljšanju globalnih standarda u području okoliša.

EU će pružiti financijsku potporu i tehničku pomoć onima na koje će prelazak na zeleno gospodarstvo najviše utjecati. To će učiniti u okviru mehanizma za pravednu tranziciju unutar kojeg u razdoblju 2021.–2027. planira mobilizirati najmanje 100 milijardi eura u najpogođenijim regijama.

Europa spremna za digitalno doba

Digitalna tehnologija mijenja živote ljudi. Digitalnom strategijom EU-a želi postići da promjena bude u interesu građana i poduzeća te pridonijeti ostvarenju cilja klimatski neutralne Europe do 2050.

Komisija je čvrsto odlučila da ovo bude „Digitalno desetljeće” Europe. Europa sad mora učvrstiti digitalnu suverenost i postavljati vlastite standarde, a ne slijediti tuđe. Pritom se mora jasno orijentirati na podatke, tehnologiju i infrastrukturu.

Smjernice djelovanja su:

- daljnji razvoj umjetne inteligencije,
- akt o digitalnim uslugama: za sigurno i odgovorno internetsko okruženje,
- europska podatkovna strategija,
- kibernetička sigurnost,
- europska industrijska strategija,
- razvoj digitalnih vještina,
- računalstvo visokih performansi,
- povezivost za europsko gigabajtno društvo,
- akt o digitalnim tržištima: osiguravanje pravednih i otvorenih digitalnih tržišta.

Gospodarstvo u interesu građana

Pojedinci i poduzeća u EU-u mogu napredovati samo ako gospodarstvo radi u njihovu interesu. Jedinstveno socijalno tržišno gospodarstvo EU-a omogućuje gospodarstvima da rastu te smanje siromaštvo i nejednakosti. Ako je Europa stabilna, gospodarstvo može u potpunosti odgovoriti na potrebe građana EU-a. Zbog toga je važno ojačati mala i srednja poduzeća, okosnicu gospodarstva EU-a. Važno je i dovršiti uniju tržišta kapitala te produbiti ekonomsku i monetarnu uniju.

U okviru ovog prioriteta djelovat će se kroz politike:

- bolje povezane i pravednije ekonomske i monetarne unije,
- kroz razvijenije i pravednije unutarnje tržište,
- poticanje ulaganja u cilju stvaranja novih radnih mjesta,
- procjenu usklađenosti s gospodarskim pravilima EU s ciljem usklađivanja gospodarskih politika zemalja članica – europski semestar, te
- osigurati što bilje mogućnosti za zapošljavanje mladih.

Snažnija Europa u svijetu

Europska komisija zagovara multilateralizam i globalni poredak utemeljen na pravilima u kojem EU ima aktivniju i istaknutiju ulogu. Snažan program slobodne i poštene trgovine, koji Europu čini privlačnim mjestom za poslovanje, ključan je u jačanju uloge EU-a kao globalnog predvodnika te osiguravanju najviših standarda zaštite klime, okoliša i radnika. Vodeća uloga EU-a podrazumijeva i suradnju sa susjednim zemljama i partnerima, što obuhvaća donošenje sveobuhvatne strategije za Afriku te potvrdu europske perspektive zemalja zapadnog Balkana.

Ova strateška smjernica ostvaruje se kroz sljedeća područja politika:

- vanjska politika EU,
- europsku politiku susjedstva,
- međunarodnu suradnju i razvoj,
- humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu,
- trgovinsku politiku,
- sigurnost i obranu, te
- proširenje Europske unije.

Promicanje europskog načina života

Europa koja štiti mora se zauzeti za pravdu i temeljne vrijednosti EU-a. Sve što ugrožava vladavinu prava potkopava i pravne, političke i gospodarske temelje Unije. Vladavina prava važan je element vizije o Uniji ravnopravnosti, toleranciji i socijalnoj pravednosti. Čvrste granice, modernizacija EU-ova sustava azila i suradnja s partnerskim zemljama bitne su za novi pristup migracijama.

Područja politika su:

- europska zdravstvena unija,
- europska sigurnosna unija,
- politika integracije migranata,
- novi pakt o migracijama i azilu,
- pravosudna suradnja,
- zaštita temeljnih prava građana EU,
- zaštita potrošača, te
- vladavina prava.

Novi poticaj europskoj demokraciji

Rekordno velika izlaznost na europskim izborima 2019. dokaz je dinamičnosti europske demokracije. Međutim, građani EU-a trebaju imati veću ulogu u procesu donošenja odluka i utvrđivanju prioriteta. Kako bismo svoju demokraciju zaštitili od vanjskih utjecaja, potrebni su nam zajednički pristup i jedinstveni standardi za suzbijanje dezinformiranja i govora mržnje na internetu. Komisija će učvrstiti svoje partnerstvo s Europskim parlamentom, predstavnikom građana, tako što će ga uključiti u sve faze međunarodnih pregovora, te osigurati transparentnost i integritet cijelog zakonodavnog procesa.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.

Prioritetna područja javnih politika za 12 strateških ciljeva u četiri razvojna smjera i to:

- održivo gospodarstvo i društvo,
- jačanje otpornosti na krize,
- zelena i digitalna tranzicija, te
- ravnomjerni regionalni razvoj.

Održivo gospodarstvo i društvo

1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo

- razvoj globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije
- razvoj poduzetništva i obrta
- razvoj znanosti i tehnologije
- razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma
- razvoj kulture i medija

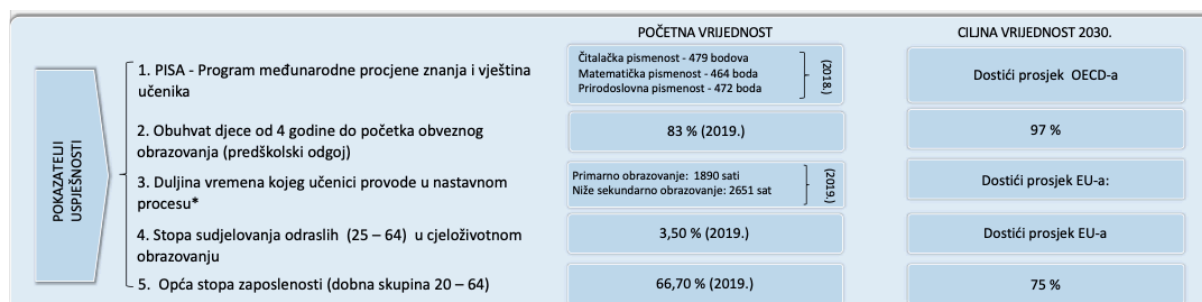
Slika 2 – Pokazatelji učinka za konkurentno i inovativno gospodarstvo

Pokazatelji učinka	POČETNA VRIJEDNOST		CILJNA VRIJEDNOST 2030.	
	1. BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % prosjeka EU-a	65 % (2019.)	75 %	
	2. Indeks globalne konkurentnosti (GCI)	63. mjesto (2019.)	< 45. mjesto	
	3. Udio ukupnih izdataka za istraživanje i razvoj (GERD) u BDP-u	0,97 % (2018.)	3,0 %	
	4. Vrijednost izvoza roba i usluga, u % BDP-a	52,30 % (2019.)	70 %	

2. Obrazovani i zaposleni ljudi

- dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija
- unapređenje visokog obrazovanja
- usklađeno i perspektivno tržište rada

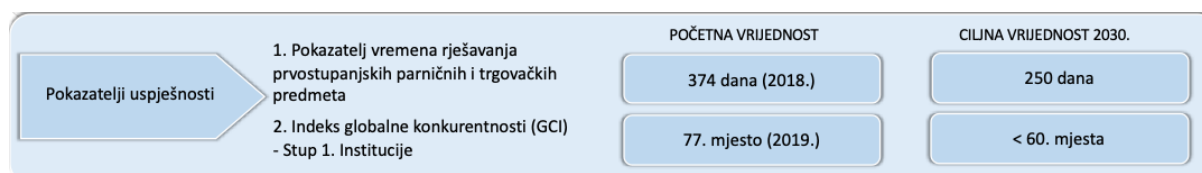
Slika 3 – Pokazatelji uspješnosti obrazovanja u zapošljavanju

3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

- Učinkovito i djelotvorno pravosuđe i pravni sustav
- borba protiv korupcije
- kompetentna, dostupna i učinkovita državna i javna uprava
- upravljanje državnom imovinom

Slika 4 – Pokazatelji uspješnosti pravosuđa, javne uprave i upravljanja državnom imovinom

4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

- jačanje položaja Hrvatske unutar Europske unije
- jačanje položaja Hrvatske u srednjoj Europi i Sredozemlju
- jačanje globalnog položaja Hrvatske na bilateralnom i multilateralnom planu
- jačanje položaja Hrvata Bosne i Hercegovine, hrvatskih manjina i uloge hrvatskog iseljenništva u promidžbi Hrvatske

Slika 5 – Pokazatelj učinka konkurentnosti

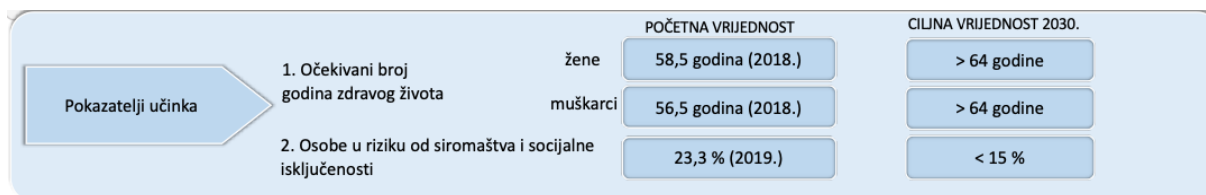
Jačanje otpornosti na krize

5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život

- kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb
- zdravlje, zdrave prehrabne navike i aktivan život kroz sport
- dostojanstveno starenje
- socijalna solidarnost i odgovornost

- zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

Slika 6 – Pokazatelji učinka kvalitete života

6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

- ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okružja za mlade i obitelj
- jačanje povezanosti s Hrvatima izvan Hrvatske i povratak hrvatskog iseljeničstva

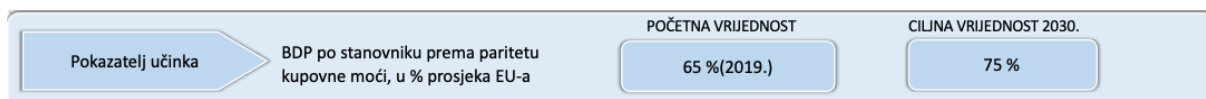
Slika 7 – Pokazatelji fertiliteta

7. Sigurnost za stabilan razvoj

- jačanje obrambene sposobnosti Hrvatske vojske
- jačanje unutarnje sigurnosti
- borba protiv radikalizma, ekstremizma i terorizma
- jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unapređenje sustava Civilne zaštite
- unapređenje sustava vatrogastva

Slika 8 – Pokazatelj BDP-a po stanovniku prema paritetu kupovne moći

Zelena i digitalna tranzicija

8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

- zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena
- energetska samodostatnost i tranzicija na čistu energiju

Slika 9 – Odabrani ekološki i energentski pokazatelji

Pokazatelj učinka		POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2030.
	1. Emisije stakleničkih plinova (bazna godina – 1990.)	75,20 % (2018.)	65 %
	2. Stopa recikliranja komunalnog otpada	25,30 % (2018.)	55 %
	3. Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	28,02 % (2018.)	36,40 %

9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

- povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način
- doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu s novim smjerovima EU-a u okvirima Zelenog plana i strategije „Od polja do stola“ te Strategije EU-a za bioraznolikost
- jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi
- oživljavanje ruralnih područja i unapređenje kvalitete života u ruralnim i obalnim područjima

Slika 10 – Pokazatelj produktivnosti rada u poljoprivredi

Pokazatelj učinka	Produktivnost rada u poljoprivredi	POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2030.
		6.107 €/GJR (2019.)	10.000 €/GJR

10. Održiva mobilnost

- modernizacija željezničkih pruga, promicanje integriranog urbanog prijevoza i prijevoza tereta željeznicom
- uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava mobilnosti
- razvoj pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodnim putovima
- razvoj zračnog prometa

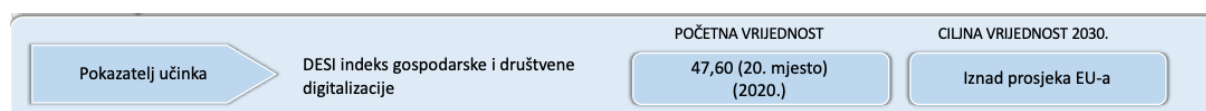
Slika 11 – Pokazatelji indeksa globalne konkurentnosti – komponenta „infrastruktura“

Pokazatelj učinka	Indeks globalne konkurentnosti, komponentna „Infrastruktura“	POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2030.
		32. mjesto (2019.)	<28. mjesta

11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

- Digitalna tranzicija društva
- Digitalizacija javne uprave i pravosuđa
- Razvoj širokopojasnih elektroničkih komunikacijskih mreža
- Razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta

Slika 12 – Pokazatelj učinka digitalizacije

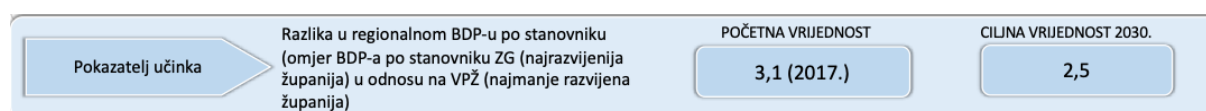

Ravnomjieran regionalni razvoj

12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

- razvoj potpomognutih brdsko-planinskih područja
- razvoj pametnih i održivih otoka

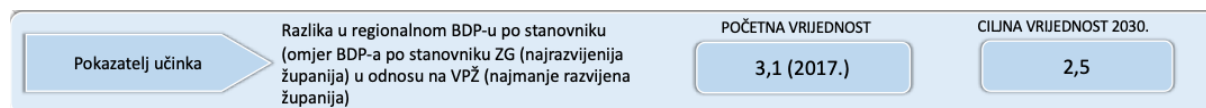
Slika 13 – Pokazatelj učinka ravnomjernosti razvoja

13. Jačanje regionalne konkurentnosti

- pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti
- razvoj pametnih i održivih gradova

Slika 14 – Pokazatelj učinka regionalne konkurentnosti

Strategija pametne specijalizacije RH

Europska unija pokrenula je inicijativu izrade strategija pametne specijalizacije kao novi pristup gospodarskom razvoju koji je baziran na ciljanoj podršci istraživačko razvojnim aktivnostima i inovacijama. Države članice fokusirale su se na stvaranje novog modela gospodarskog rasta koji će povećati ukupnu konkurentnost EU-a i smanjiti razlike u razvoju između gospodarstava svojih 28 članica. Cilj Strategije jest omogućiti učinkovitije korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova i povećati sinergiju između sredstava EU-a i sredstava nacionalnih i regionalnih politika. Strategija pametne specijalizacije (u daljnjem tekstu: S3) trebala bi se temeljiti na dostupnim resursima i potencijalu za njihovo korištenje, identifikaciji konkurentnih prednosti, te tehnološkoj specijalizaciji kao temelju budućih inovacija. S3 će zemljama članicama pomoći potaknuti javne i privatne investicije u istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije. Umjesto da se prati pristup „odozgo prema dolje“, primarno uključujući javni sektor, procesu izrade S3 treba se pristupiti „odozdo prema gore“ i kroz suradnju i zajednički napor javnog, znanstveno-istraživačkog i poslovnog sektora te i kroz proces poduzetničkog angažmana utvrditi vlastite snage i konkurentne prednosti. Glavni cilj S3 je transformirati hrvatsko gospodarstvo i povećati njegovu konkurentnost, koncentrirajući resurse znanja te

povezujući ih s ograničenim brojem prioriteta. Identifikacijom ključnih prioriteta u S3 omogućit će se koncentracija istraživačkih kapaciteta i infrastrukture. To će koristiti i javnom i privatnom sektoru, koji će na taj način okupiti kritičnu masu istraživača koji će zajednički raditi na strateškim projektima istraživanja i razvoja (fundamentalnim i primjenjivim) s ciljem realizacije istraživačke izvrsnosti te komercijalizacije inovacija.

S3 definira kao prioritetna područja:

- zdravlje i kvaliteta života,
- energija i održivi okoliš,
- promet i mobilnost,
- sigurnost,
- hrana i bioekonomija.

S3 će biti vodeći princip koji okuplja poslovnu zajednicu, znanstveno-istraživačke i javne institucije kao i građane, s primarnim ciljem razvoja i korištenja inovacija za poticanje gospodarskog rasta i konkurentnosti. To će se postići provedbom S3, ne samo kroz aktivnosti predviđene Europskim fondom za regionalni razvoj, već i kroz aktivnosti predviđene kroz druge oblike financiranja istraživanja i razvoja kao i tehnološkog razvoja te inovacija na nacionalnoj i EU razini.

Strategija razvoja Vukovarsko srijemske županije do 2020.

Županijska razvojna strategija Vukovarsko - srijemske županije za razdoblje do 2020. godine ključni je planski dokument politike regionalnog razvoja za županije definiran unutar Strategije regionalnog razvoja RH s ciljem dugoročnog društveno-gospodarskog razvoja županije. Vizija Vukovarsko - srijemske županije je:

„Mjesto vrijedno življenja.“

Razvojna strategija identificirala je tri strateška cilja koji se sastoje od 16 prioriteta i 65 mjera. Strateški razvojni ciljevi Vukovarsko - srijemske županije definirani su kao: održivo gospodarstvo, razvijeni ljudski potencijali i visoka kvaliteta života, te moderna infrastruktura i zaštita okoliša.

Strateški cilj 1: Održivo gospodarstvo čine sljedeći prioriteti:

- 1.1. Jačanje poduzetništva i privlačenja ulaganja
- 1.2. Razvoj gospodarstva temeljenoga na znanju i tehnologiji
- 1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivrede
- 1.4. Održivi razvoj prehrambenog i drvnog sektora
- 1.5. Razvoj i unapređenje kulture i turizma
- 1.6. Razvoj tržišta rada

Strateški cilj 2: Razvijene ljudske potencijale i visoku kvalitetu života čine sljedeći prioriteti:

- 2.1. Razvoj sustava odgoja i obrazovanja
- 2.2. Razvoj visoko - kvalitetnih zdravstvenih usluga
- 2.3. Razvoj društvene kohezije
- 2.4. Upravljanje razvojem
- 2.5. Razvoj ruralnog područja

Strateški cilj 3: Moderna infrastruktura i zaštita okoliša čine sljedeći prioriteti:

- 3.1. Unapređenje gospodarske infrastrukture
- 3.2. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture
- 3.3. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama
- 3.4. Korištenje obnovljivih izvora energije i poticanje energetske učinkovitosti
- 3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode

Kao posebni provedbeni dokumenti izrađeni su Akcijski plan i Komunikacijska strategija. Akcijski plan je podloga za sustavnu kontrolu i nadzor provedbe i time postaje alat za razvojno upravljanje. Kroz Akcijski plan potrebno je povezati prioritete i mjere, razraditi provedbu mjera te ih povezati sa strateškim ciljevima politike regionalnog razvoja. Donosi se za trogodišnje razdoblje, te se usklađuje svake godine. Komunikacijska strategija donesena je radi informiranja javnosti te podizanja svijesti o ulozi i značaju razvojne strategije Županije kako za njezin razvoj tako i za razvoj lokalnih jedinica s područja Županije. Opći cilj Komunikacijske strategije usmjeren je na promicanje važnosti politike regionalnog razvoja u kontekstu poticanja ravnomjernog i održivog razvoja Republike Hrvatske te povećanju i optimalnom korištenju razvojnog potencijala slabije razvijenih područja.

Lokalna razvojna strategija LAG-a Bosutski niz 2015. - 2020.

U lokalnu razvojnu strategiju LAG-a Bosutski niz uključeni su grad Otok i općine: Andrijaševci, Babina Greda, Cerna, Gradište, Vođinci, Jarmina, Ivankovo, Nijemci, Privlaka i Stari Mikanovci. LAG Bosutski niz obuhvaća prostor veličine 850,50 km² na kojem živi 44.403 stanovnika.

Vizija razvoja LAG-a glasi:

„LAG Bosutski niz je prostor s konkurentnom poljoprivredom i malim gospodarstvom, kvalitetnim ljudskim resursima i očuvanom prirodnom i kulturnom baštinom, ugodan za rad i življenje.“

Zadaci LAG-a su:

- upravljanje lokalnim razvojem pod vodstvom lokalne zajednice;
- strateško programiranje, izrada i provedba lokalne razvojne strategije za integralni i uključiv lokalni;
- razvoj vođen lokalnom zajednicom, temeljen na pristupu „odozdo prema gore“ odnosno primjeni načela LEADER/CLLD-a; poticanje sudjelovanja javnosti u donošenju i provođenju lokalnih razvojnih politika;
- pružanje potpore svim lokalnim razvojnim dionicima odnosno predstavnicima javnih i privatnih lokalnih socio-ekonomskih interesa koji se bave razvojem lokalne zajednice kroz seminare, radionice, predavanja, individualne konzultacije i slično, u cilju njihovog razvoja i samo održivosti;
- poticanje suradnje, međusobne pomoći i povezivanja predstavnika javnih i privatnih lokalnih socio- ekonomskih interesa kao i ostalih dionika u ruralnom prostoru, čije se djelovanje temelji na LEADER/CLLD načelima, na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- izrada, provođenje, nadzor i koordinacija integralnih i drugih razvojnih projekata Udruge na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- vrednovanje i odabir, nadzor i koordinacija projekata koji se provode u sustavu provedbe decentralizirane raspodjele javnih sredstava kojima upravlja Udruga;

- briga o revitalizaciji, zaštiti i promicanju tradicijskog nasljeđa te kulturne i prirodne baštine lokalnih zajednica;
- izrada i izdavanje publikacija, časopisa, nosača zvuka, knjiga, časopisa, brošura i ostalih izdanja korisnih za razvoj neprofitnog sektora i promicanje načela LEADER/CLLD-a u integralnom održivom razvoju lokalnih zajednica;
- sudjelovanje na lokalnim, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim skupovima, seminarima i slično koji su u vezi s radom neprofitnog sektora, integralnog razvoja lokalnih zajednica i primjenu načela LEADER/CLLD-a;
- organizacija sajмова, izložbi, koncerata, predstava i drugih javnih događaja u lokalnim zajednicama te regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini u svrhu promicanja ruralnog razvoja i primjene načela LEADER/CLLD-a u razvoju lokalnih zajednica;
- organiziranje stručnih skupova, edukacija i razmjene znanja i vještina za sve predstavnike javnih i privatnih lokalnih socio-ekonomskih interesa, razvojne dionike ruralnih prostora;
- potpora stjecanju znanja, razmjene iskustava i savjetovanja između članica Udruge te nadležnih državnih tijela i službi odgovornih za pitanja ruralnog razvoja na razini Republike Hrvatske i Europske unije;
- poticanje i potpora provedbi stručnog i znanstveno-istraživačkog rada vezanog za područje ruralnog razvoja i primjenu načela LEADER/CLLD-a¹ u razvoju lokalnih zajednica;
- poticanje i potpora aktivnoj uključenosti građana u društveno korisnim akcijama i volonterstvu te organiziranje razmjene volontera; osnivanje i vođenje lokalnih volonterskih centara u ruralnom području;
- provođenje volonterskih aktivnosti, informiranje, savjetovanje, edukacija volontera i organizatora volontiranja kroz djelovanje lokalnih volonterskih centara;
- te odabir projekata koji će biti financirani iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske i ostalih fondova s nacionalne i međunarodne razine.

Prostorni plan Vukovarsko srijemske županije

Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije je temeljni dokument prostornog uređenja jedinice regionalne samouprave. Njime se razrađuju ciljevi prostornog uređenja i određuje racionalno korištenje prostora u skladu i u najvećoj mogućoj mjeri sa susjednim županijama, prostornim razvojem i zaštitom prostora. Prostorni plan donesen je 2002. godine, koji je mijenja i dopunjen u tri navrta i to 2007., 2011. i 2014. godine.

Temeljni ciljevi razvoja u prostoru Vukovarsko - srijemske županije su sljedeći:

- Organizacija, uređenje i zaštita prostora na načelima održivog razvitka prioritetni su razvojni ciljevi Županije.
- Poticati progresivni demografski razvitak.
- Razvoj gradova i drugih naselja s pripadajućom infrastrukturom koji su nositelji središnjih funkcija državnog i županijskog značaja kao i cjelokupnog prostora.

¹ LEADER je akronim francuskog izraza *Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*, odnosno prevedeno kao *Veza među aktivnostima razvoja ruralnog gospodarstva*, koji predstavlja inicijativu Europske unije za potporu projektima ruralnog razvoja pokrenutim na lokalnoj razini u svrhu revitalizacije ruralnih područja i stvaranja novih radnih mjesta. CLLD je akronim engleskog izraza *Community-led Local Development* što u prijevodu znači *Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice*.

ANALIZA STANJA

Osnovni podaci

Položaj općine Cerna u Županiji

Prostor Općine Cerna dio je istočnog prostora Republike Hrvatske, odnosno jugoistočnog dijela geografske cjeline Istočne Hrvatske, kao najistočnije geografske cjeline Republike Hrvatske. Općina Cerna smještena je na obalama Biđa, Bosuta, Bitulje, Berave i Krajc kanala. Ove rijeke su po svojoj karakteristici praktično stajačice, te iste obiluju bogatom florom i faunom. Korita tih rijeka utkana su u mjesto, a ljepota vodotokova prelila se u duše i živote ljudi, koji su povezani kao i obale sa devet mostova. Zbog vodenih tokova i mostova dobila je nadimak «Mala Venecija».

Prema podacima Državne geodetske uprave - Područnog ureda za katastar - Ispostava Županja, Općina Cerna ima površinu 6.925,99 ha ili 69,26 km². Njen udio u površini Županije iznosi 2,8%. Za Općinu je karakteristična veća urbanizacija od ostalih sela. Svoj razvoj može zahvaliti svome prirodnom položaju, prirodnim ljepotama, podneblju, ali prije svega stanovnicima koji su marljivo kroz stoljeća živjeli u suglasju s prirodom.

Slika 15 - Položaj Općine Cerna u Vukovarsko-srijemskoj županiji

Izvor: Prostorni plan Općine Cerna

Prema teritorijalnom ustroju lokalne samouprave, Općina Cerna pripada prostoru Vukovarsko-srijemske županije, koja zauzima jugoistočni dio geografske cjeline Istočne Hrvatske, odnosno Republike Hrvatske. Kao dio prostora Vukovarsko-srijemske županije, Općina Cerna pripada zapadnom području Županije. Općina Cerna je na sjeveru u okruženju općina: Andrijaševci (sjeveroistok) i Ivankovo (sjeverozapad), Babina Greda na jugozapadu, Grada Županja, na jugu, općine Gradište na jugoistoku i općine Privlaka na istoku.

U Općini Cerna danas se nalaze dva samostalna naselja: Cerna i Šiškovci. Sjedište Općine je u Cerni. Prostornim planom Vukovarsko-srijemske županije utvrđen je sustav središnjih naselja kojim su naselja u Općini svrstana u dvije kategorije: područno i lokalno (malo razvojno) središte – Cerna, te manje lokalno (poticajno razvojno) središte – Šiškovci.

Stanovništvo

Stanovništvo sa svojim obilježjima i aktivnostima čini jednu od okosnica razvoja svakog prostora te je prilikom odabira strateških pravaca razvoja neophodno analizirati postojeća obilježja stanovništva kako bi se odabralo realno utemeljeno strateško opredjeljenje. Na obilježja i razvoj demografske strukture djeluju biološki, društveno ekonomski, kulturni, obrazovni, zdravstveni i drugi čimbenici te se stoga poduzimanjem odgovarajućih aktivnosti usmjerenih na upravljanje određenim čimbenicima posredno može utjecati i na kretanje broja i strukture stanovništva.

Kao što je vidljivo u Tablici 1, Općina Cerna je prema posljednjem popisu po Popisu stanovništva 2011. godine na površini od 69,26 km² imala 4.595 stanovnika, što predstavlja 2,55% od ukupnog broja stanovnika Vukovarsko-srijemske županije, odnosno 0,12 % od ukupnog broja stanovnika Hrvatske. Gustoća naseljenosti u Cerni je 65 stanovnika/km².

Tablica 1 - Odnos ukupne površine, broja stanovnika, te gustoće u Županiji i Općini

	Površina		Stanovnici				Gustoća stanovništva
			Popis 2001.		Popis 2011.		Gnst 2011
	km ²	%	broj st.	%	broj st.	%	broj st./km ²
UKUPNO ŽUPANIJA	2.454	100	204.768	100	180.117	100	73,4
OPĆINA	71,14	2,9	4.990	2,44	4.595	2,55	64,59
Cerna	55,49	2,26	4.149	2,03	3.791	2,1	68,32
Šiškovci	15,65	0,64	841	0,31	804	0,45	51,37

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011.

U odnosu na Županiju, stanovništvo Općine je u promatranom razdoblju je u padu, posebice u razdoblju 2001. - 2011. godine. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine općina Cerna ima 4.595 stanovnika, pa se bilježi smanjenje broja stanovnika od 7,50% u odnosu na 2001. godinu. Stoga se i udio u stanovništvu Županije postepeni smanjivao.

U Tablici 2 prikazani su podatci o kretanju broja stanovnika. U općinskom središtu Cerni stanovništvo se smanjilo u posljednjem među popisnom razdoblju, kao i u Šiškovcima gdje je isto tako primijećen pad što je utjecalo na ukupno smanjenje broja stanovnika Općine.

Tablica 2 - Podaci o kretanju broja stanovnika

Godina	Broj stanovnika				Udio Općine %
	Cerna	Šiškovci	Općina Cerna	Vukovarsko-srijemska županija	
1981.	3.762	630	4.392	224.111	1,96%
1991.	4.117	625	4.742	231.187	2,05%
2001.	4.149	841	4.990	204.768	2,44%
2011.	3.791	804	4.595	180.117	2,55%

Izvor: Popis stanovništva

Prikazana procjena broja stanovnika (Tablica 3) svjedoči kontinuitetu smanjivanja broja stanovnika čemu sve više pridonosi premali broj rođenih u odnosu na broj umrlih osoba. Uz taj negativan trend u istom razdoblju raste broj odseljenih u odnosu na broj doseljenih na područje Općine (Tablica 4). Oba negativna trenda rezultirala su u razdoblju od 2011. do 2018. s gubitkom više od 650 stanovnika, što znači da je godišnji prosječni pad u navedenom razdoblju iznosio više od 80 stanovnika.

Tablica 3 - Procjena broja stanovnika na području Općine Cerna u razdoblju od 2011.-2018.

Godina	Procjena stanovništva, 31. prosinca	Živorodeni	Umrli	Omjer živorođeni/umrli
2011.	4.577	48	41	1,17
2012.	4.551	57	51	1,12
2013.	4.507	56	61	0,92
2014.	4.456	51	52	0,98
2015.	4.404	52	54	0,96
2016.	4.282	46	60	0,77
2017.	4.071	50	54	0,93
2018.	3.920	33	46	0,72

Izvor: Općina Cerna

Tablica 4 - Broj doseljenih i odseljenih s područja Općine Cerna u razdoblju 2011. - 2018.

Broj doseljenih i odseljenih	Godina							
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Doseljeni iz inozemstva	5	8	5	5	4	10	13	11
Odlasci u inozemstvo	35	4	4	16	47	95	182	101
Omjer odseljeni i doseljeni (inozemstvo)	7,00	0,50	0,80	3,20	11,75	9,50	14,00	9,18
Doseljeni iz drugih područja RH	55	39	54	44	49	41	54	43
Odlasci u druga područja RH	71	75	94	83	56	64	92	91
Omjer odseljeni i doseljeni (RH)	1,29	1,92	1,74	1,89	1,14	1,56	1,70	2,12
Ukupno doseljeni	60	47	59	49	53	51	67	54
Ukupno odseljeni	106	79	98	99	103	159	274	192
Omjer ukupno odseljeni i doseljeni	1,77	1,68	1,66	2,02	1,94	3,12	4,09	3,56

Izvor: Općina Cerna

Prema popisu stanovništva iz 2011. na području općine Cerna imamo 1.383 kućanstva, dok je 2001. bilo 1.460 kućanstava. Pad broja kućanstava u navedenom razdoblju karakterističan je za područje cijele Županije, a osobito je prisutan na području općina koje čine LAG Bosutski niz. Iako je broj kućanstava u padu na području Općine prisutan je kontinuitet u izgradnji stambenih i nestambenih prostora što svjedoči razvoju standarda stanovanja (Tablica 5).

Tablica 5 - Broj izgrađenih stanova na području Općine Cerna u razdoblju od 2011. - 2018.

Godina	Broj završenih stanova	Površina završenih stambenih zgrada (m2)	Površina završenih nestambenih zgrada (m2)
2011.	3	594	84
2012.	5	730	47
2013.	3	545	1.514
2014.	4	671	53
2015.	6	1.184	1.321
2016.	3	485	85
2017.	8	1.465	-
2018.	1	141	400

Izvor: Općina Cerna

Dobna struktura stanovništva (Tablica 6) pokazuje vitalnost, biodinamiku i ekonomski potencijal populacije, te je preduvjet za označavanje nekog stanovništva mladim zrelim ili starim. U mlado stanovništvo ubraja se dobna skupina 0-19 godina, u zrelo 20-59 godina, te staro 60 i više godina. Dobna struktura općine Cerna ukazuje na zrelo stanovništvo (51,22% stanovništva), dok je razlika u broju starije (17,23% stanovništva) i mlađe populacije (31,00% stanovništva) gotovo dvostruka. Prosječna starost stanovništva u 2001. godini bila je 35,0 godina (za RH 39,3 godina), indeks starenja² iznosio je 55,6 (za RH 90,7) te koeficijent starosti³ 17,30% (za RH 21,6%).

² Indeks starenja je odnos broja stanovnika starijih od 60 godina i mladih do 19 godina.

³ Koeficijent starosti je udjel staračkog kontinenta u ukupnom stanovništvu.

Tablica 6 - Dobna i spolna struktura stanovništva Općine

Popis stanovništva 2011.	Spol	Ukupno	Godine starosti							
			0-9	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 i više
Općina Cerna	Svi	4.595	545	762	615	553	717	539	397	467
	Muškarci	2.311	276	398	318	295	371	292	190	171
	Žene	2.284	269	364	297	258	346	247	207	296
Cerna	Svi	3.791	434	597	515	465	571	479	335	395
	Muškarci	1.904	226	313	265	246	296	257	160	141
	žene	1.887	208	284	250	219	275	222	175	254
Šiškovci	Svi	804	111	165	100	88	146	60	62	72
	Muškarci	407	50	85	53	49	75	35	30	30
	Žene	397	61	80	47	39	71	25	32	42
Vukovarsko Srijemska županija	Svi	179.521	19.015	23.078	23.213	22.417	24.889	25.538	18.878	22.493
	Muškarci	86.682	9.740	11.720	12.043	11.486	12.593	12.699	8.477	7.924
	Žene	92.839	9.275	11.358	11.170	10.931	12.296	12.839	10.401	14.569

Izvor: Popis stanovništva 2011.

Tablica 7 prikazuje zaposleno stanovništvo prema zanimanju i starosti na području Općine Cerna. Pod radno sposobnim stanovništvom⁴ podrazumijevaju se osobe određene životne dobi, tj. žensko stanovništvo staro od 15 do uključivo 59 godina i muško stanovništvo od 15 do uključivo 64 godine života, koje se s obzirom na teoretsku fiziološku sposobnost smatra radno sposobnim stanovništvom. Na području općine Cerna 60,29% stanovnika čini radno sposobno stanovništvo, dok je 35,47% stanovništva aktivno.

Tablica 7 - Zaposleno stanovništvo prema zanimanju i starosti na području Općine Cerna

Zanimanje	UKUPNO	Godine starosti						
		15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 i više
UKUPNO	1168	10	286	304	348	187	20	13
Zakonodavci, dužnosnici i direktori	24	0	0	4	11	9	0	0
Znanstvenici, inženjeri i stručnjaci	55	0	14	10	17	9	4	1
Tehničari i stručni suradnici	123	0	31	31	35	24	2	0
Administrativni službenici	95	0	26	27	26	15	1	0
Uslužna i trgovačka zanimanja	203	4	66	55	63	14	1	0
Poljoprivrednici, šumari, ribari i lovci	103	2	11	15	32	26	6	11
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	253	3	76	66	65	40	3	0
Rukovoditelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači i sastavljači proizvoda	133	0	17	41	46	26	2	1
Jednostavna zanimanja	143	1	32	40	45	24	1	0
Vojna zanimanja	33	0	12	14	7	0	0	0
Nepoznato	3	0	1	1	1	0	0	0

Izvor: Popis stanovništva 2011.

⁴ Prema Državnom zavodu za statistiku

Obrazovna struktura stanovništva

Prema podacima iz Popisa stanovništva 2011. godine o obrazovnoj spremi stanovništva starijeg od 15 godina pokazuje kako je skoro polovica stanovništva sa završenom srednjom školom (Tablica 8).

Prema popisu stanovništva 2011. svega je nešto više od 4% stanovnika imalo visoko obrazovanje, što je ukazivalo na potrebu poticanja mladih na školovanje kako bi se bitnije unaprijedila znanja, a time i kompetencije stanovništva, osobito za potrebe gospodarskog razvoja.

Tablica 8 - Obrazovna struktura stanovništva 2011. godine

Spol	Ukupno	Bez škole	Nezavršena škola	Osnovna škola	Srednja škola	Prediplomski studij	Diplomski studij	Magisterij znanosti
Svi	3680	171	166	1386	1790	78	88	1
Muškarci	1840	31	68	622	1022	46	50	1
Žene	1840	140	98	764	768	32	38	0
%	100%	4,65%	4,51%	37,66%	48,64%	2,12%	2,39%	0,03%

Izvor: Popis stanovništva 2011.

Podaci o broju studenata s prebivalištem na području Općine Cerna u razdoblju od 2011. do 2019. ukazuju na kontinuitet u školovanju mladih ljudi osobito u stjecanju visokoškolskih kompetencija (Tablica 9).

Tablica 9 - Broj studenata s prebivalištem u Cerni u razdoblju od 2011. - 2019. godine

Godina	Studenti s prebivalištem u Cerni			
	Na stručnom i sveučilišnom studiju	Na postdiplomskom studiju	Na doktorskom studiju	Diplomirali na studijima
2011/12.	129	1	0	24
2012/13.	144	0	1	32
2013/14.	149	0	1	19
2014/15.	140	2	1	33
2015/16.	131	2	0	40
2016/17.	137	0	0	24
2017/18.	130	0	2	33
2018/19.	117	0	1	28

Izvor: Općina Cerna

Informatička pismenost stanovništva

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine 48,4% stanovnika Općine Cerna koristi se Internetom, dok njih 42,3% koristi elektroničku poštu. Važno je primijetiti kako je 58% korisnika Interneta u rasponu od 10 do 29 godina starosti, 35% korisnika je između 30 do 49 godina, a svega 7% su korisnici iznad 50 godine života (Tablica 10).

Tablica 10 - Stanovništvo staro 10 i više godina prema informatičkoj pismenosti i starosti

Starost	Ukupno	Korištenje elektroničkom poštom			Korištenje Internetom		
		da	ne	nepoznato	da	ne	nepoznato
Ukupno	4.050	1.942	2.103	5	2.222	1.818	10
10 - 19	762	693	64	5	736	21	5
20 - 29	615	523	92	-	557	58	-
30 - 39	553	323	230	-	390	161	2
40 - 49	717	278	439	-	371	345	-
50 - 59	539	104	435	-	138	401	-
60 - 69	397	18	379	-	27	369	1
70 i više	467	3	464	-	3	463	1

Izvor: Popis stanovništva 2011. godine

Osnovne značajke prostora i prirodna obilježja

U geomorfološkom smislu prostor Općine Cerna pripada prostoru Istočno-hrvatske nizine, kao dijelu makromorfološke regije Panonske nizine (A. Bognar), odnosno mikroregiji Vinkovačko-vukovarske lesne zaravni Istočno-hrvatske ravnice. U širem prostoru mogu se izdvojiti tri osnovna tipa reljefa: nizinski, zaravanski i brdski, nastalih pod utjecajem složenih endogenih i egzogenih procesa. Nizinski reljef u morfoogenetskom smislu pripada fluvijalnom i fluvijalno-močvarnom reljefu, dok je zaravanski reljef rezultat djelovanja eolskih i sufozijskih procesa. U morfostrukturnom pogledu nizine su akumulacijsko-tektonski tip reljefa, dok lesne zaravni pripadaju tipu akumulacijsko-denudacijskog reljefa.

Na prostoru Općine Cerna, ali i na širem prostoru, osnovne reljefne karakteristike su određene odnosom viših lesnih zona i aluvijalnih ravni. Ovakav reljef karakterizira jednoličan geološki sastav i neznatne visinske razlike.

U geološkoj građi reljefa prevladavaju mladi kvartarni sedimenti, pleistocenske i holocenske starosti. Na geološki mladoj osnovi izmodeliran je tipični nizinski reljef, u okviru kojega se

moгу izdvojiti cjeline lesnog ravnjaka, te niže lesne zone, koja zauzima područje vučanske i biđ- bosutske nizine. Područje Općine Cerna, koje se nalazi južnije od prostora lesne zaravni je u području niže lesne zone koja pripada prostoru bosutske nizine. U građi reljefa najrasprostranjenije su naslage močvarnog i pretaloženog prapora, dosta glinovite, a ponekad pjeskovite, dok su močvarne naslage zastupljene u uskom pojasu bosutske nizine.

Nadmorske visine reljefa na području Općine kreću se od 80,8 do 86,2 m, te visine rastu od juga prema sjeveru i sjeveroistoku, odnosno prema području lesnog ravnjaka. Prosječne nadmorske visine naseljana područja Općine Cerna: Cerna 86 m i Šiškovci 85 m. Područje Općine Cerna, s obzirom na prirodno-geografske osobine i pripadnost prostoru tipične panonske ravnice ima odlike umjereno kontinentalne klime, kao i širi prostor u okruženju.

Struktura zemljišta

Prema podacima od 6.925 hektara na području Općine Cerna prema katastarskim kulturama imali smo sljedeće stanje⁵:

- poljoprivrednog zemljišta 3.732 ha od čega je bilo: 3.557 ha oranica, 30 ha voćnjaka, 98 ha livada i 47 ha pašnjaka,
- šuma 2.496 ha, te
- neplodnog zemljišta 697 ha.

Klimatske karakteristike

Kako je klima ukupnost svih vremenskih prilika na nekom području u dugogodišnjem razdoblju, analiziran je višegodišnji niz osnovnih meteoroloških elemenata razdoblja 1981. – 2015. klimatološke postaje Gradište. Gradište je udaljeno od Cerne samo 5 km. Upravo zato, slobodni smo zaključiti kako meteorološki podaci Gradišta dovoljno dobro prezentiraju i klimu Cerne.

Nadmorska visina Cerne je 81 m i koordinate su 45° 11' 22" N, 18° 41' 15" E.

Temperatura zraka

1. Srednja mjesečna i godišnja temperatura zraka

Najhladniji mjesec u godini je siječanj (0.8° C). Tijekom višegodišnjeg razdoblja (1981. – 2015.) srednja mjesečna temperatura zraka spomenutog mjeseca kretala se od -5.6° C (1985. g.) do 6.6° C (2007. g.). Dakle, na analiziranom lokalitetu u najhladnijem mjesecu može biti tek neznatno hladnije u odnosu na ožujak (7.2° C). I upravo zato, uzgoj nekih povrtlarskih kultura te vegetacija voćaka može početi ranije nego što smo na to navikli. Najtopliji mjesec u 2015. godini bio je srpanj (22.1° C). No, u 11 godina promatranog vremenskog niza najtopliji mjesec bio je i kolovoz. Ako je k tome spomenuti mjesec još i suh, povrtlarske kulture, a i voće mogu stradati. Prosječna temperatura zime (1.7° C) ukazuje na činjenicu kako su zime relativno blage.

⁵ Izvor: Informacija o ostvarenju biljne proizvodnje u 2019. godini Vukovarsko-srijemske županije

To nam potvrđuje podatak kako u samo 6 godina srednja temperatura ovog godišnjeg doba ima negativan predznak. Za voće zbog akumulacije inaktivnih temperatura zraka to katkada i nije dobro.

Proljeće je toplije od zime za 10.5° C. Samo je 1987. godine temperatura proljeća bila niža od 10.0° C. I zato, slobodno zaključujemo kako će rast posijanih i posađenih povrtlarskih kultura biti vrlo intenzivan. Međutim, ako kolanje sokova u voćkama krene ranije postoji mogućnost stradanja od mraza. Ljeto je toplo, jer je u samo 4 godine analiziranog vremenskog niza prosječna temperatura zraka bila niža od 20.0° C. Jesen u proteklih 35 godina samo u 2 godine imala temperaturu zraka nižu od 10.0° C. Navedeno nam govori da tijekom jeseni povrtlarske kulture mogu dugo zoriti. Tome u prilog ide i činjenica kako se ponekih godina događalo da je jesen toplija od proljeća. Razdoblje vegetacije s prosječnom temperaturom zraka od 18.4° C povoljno je za uzgoj povrtlarskih kultura na otvorenom, ali i voća. Prosječna temperatura zraka u svim promatranim godinama analiziranog vremenskog niza veća je od 15.0° C.

2. Apsolutne maksimalne temperature zraka

Apsolutne maksimalne temperature zraka imaju katkada negativan utjecaj na uzgoj poljoprivrednih kultura. Naime, pri temperaturi zraka jednakoj ili većoj 30.0° C biljke doživljavaju takozvani temperaturni stres. One zaostaju u rastu i razvoju. Vrijedno je istaknuti kako na analiziranom lokalitetu pojave maksimalnih temperatura zraka većih ili jednakih 30.0° C ima od travnja do rujna. I zato, nije isključeno da povrtlarske kulture u svojoj najranijoj fazi rasta i razvoja počinju odjednom zaostajati u rastu. Posebnu pozornost treba obratiti na maksimalnu temperaturu zraka izmjerenu 6. kolovoza 2012. godine, jer je tada u hladu izmjereno 40.8° C. Prisjetimo se kako i voćke kod ekstremno visokih temperatura zraka stradavaju na način da se plodovi suše pa opadaju. Vjerujemo kako je mnogim povrtlarima još uvijek svježije sjećanje na 18. rujan 2015. godine kad je apsolutna maksimalna temperatura zraka bila 37.7° C. Naime, zrioba povrtlarskih kultura je stala, a plodovi su bili spaljeni i deformirani. Isto se dogodilo i na voćkama. To se i u godinama koje dolaze može dogoditi u široj okolini analiziranog lokaliteta.

3. Broj vrućih dana ($T_{maks} \geq 30.0^{\circ}C$)

Posljednjih 10 godina prosječni broj vrućih dana tijekom srpnja i kolovoza kod povrtlara izaziva strah, jer je broj spomenutih dana vrlo često veći od 20. U analiziranom vremenskom razdoblju broj vrućih dana tijekom godine kreće se od 13 (1984. godine) do 72 (2012. godine). No, prosječan broj od 33 vruća dana mora svakom povrtlaru i voćaru biti u mislima prilikom odabira vrste i sorte uzgajanih kultura. Naime, navedene su kulture različito otporne na temperaturni stres. Njihova tolerancija prema ekstremno visokim temperaturama zraka u pojedinim fazama njihovog rasta i razvoja vrlo je različita.

4. Apsolutne minimalne temperature zraka

Apsolutne minimalne temperature zraka imaju najveći negativni učinak na povrtlarske kulture tijekom nicanja i zametanja plodova. Voćke u fazi pupanja, te cvatnje stradavaju već pri temperaturi zraka od -0.6° C. Minimalne temperature zraka na 200 cm od tla, a niže od točke smrzavanja pojavljuju se od listopada do travnja. Vrijedno je istaknuti minimalnu temperaturu

zraka 31. siječnja 1987. godine (-25.0°C) kad je staklenike u kojima su se uzgajale neke od povrtnarskih kultura trebalo dobro zagrijati.

5. Broj hladnih dana ($T_{\min} < 0.0^{\circ}\text{C}$)

Prosječno je na promatranom lokalitetu tijekom godine 77 dana s temperaturom zraka nižom od točke smrzavanja, ali na 200 cm od tla. No, posljednjih je godina taj broj u opadanju. Najviše hladnih dana bilo je 1993. godine (114 dana), a najmanje 2014. godine (samo 30 dana). Unutar godine dana ističe se siječanj s prosječno 21 hladnim danom. Pojava 6 hladnih dana u travnju (2003. godine) ne smije nas ostaviti ravnodušnim, jer se to može dogoditi i u godinama koje dolaze.

6. Najniža minimalna temperatura zraka na 5 cm od tla

Negativne vrijednosti temperature zraka na 5 cm od tla povrtlarima su interesantne tijekom proljetnih mjeseci. Naime, nastale štete katkada su katastrofalne. Pojava spomenutih temperatura zraka na analiziranom lokalitetu pa i u široj okolini moguća je od 29. listopada do 9. svibnja. Najniža temperatura zraka na spomenutoj visini je -29.0°C , a izmjerena je 31. siječnja 1987. godine. Dakle, pri tlu je u odnosu na temperaturu mjerenu na 200 cm bilo hladnije za 4.0°C . Vrijedno je istaknuti -8.1°C u travnju, a posebno -2.1°C izmjeren u prvoj dekadi svibnja 2005. godine.

7. Broj dana s minimalnom temperaturom zraka na 5 cm od tla manjom od 0.0°C

Prosječno 14 dana s minimalnom temperaturom zraka na 5 cm od tla manjom od 0.0°C u ožujku, pokazatelj je kako sjetva povrtnarskih kultura na otvorenom može biti rizična. Eventualno niknute ili posađene povrtnarske kulture u travnju mogu stradati, jer je u Gradištu prosječno 4 dana s navedenom temperaturom zraka. No, stradati mogu i neke od voćaka.

Oborine

1. Mjesečne i godišnje količine oborine

Tijekom godine prosječno padne 676 mm oborine. Godišnje količine kreću se od 371 mm (2000. g.) do 991 mm (2010. g.). U analiziranom vremenskom nizu prisutno je 11 vlažnih (više od 750 mm oborine), 12 sušnih (manje od 600 mm oborine) i 12 umjerenih godina (600-750 mm oborine). Vrijedno je istaknuti kako je tijekom posljednjih 10 godina bilo podjednako vlažnih i umjerenih (3 godine), te 4 sušne godine. U razdoblju od 2010. – 2015. godine pojavile su se uzastopce dvije suhe godine (2011. i 2012. g.). I zato, prilikom planiranja povrtnarske proizvodnje treba na vrijeme osigurati dovoljno vode za eventualno navodnjavanje. U odnosu na godišnju količinu oborine, tijekom zime padne 20%, proljeća 25%, ljeta 28%, jeseni 27%, a razdoblja vegetacije 56%. Iz navedenog nije teško zaključiti kako u prosjeku tijekom proljeća, pa i ljeta padne dovoljno oborine. No, oscilacije količina oborine iz godine u godinu su velike. Tijekom proljeća količine oborine se kreću od 48 mm do 303 mm, a ljeta od 59 mm do 367 mm. I zato, uzgoj povrtnarskih kultura može biti vrlo nesiguran ako nema uspostavljenog sustava za navodnjavanje. Najmanje oborine padne u veljači (38 mm), a najviše u lipnju (79 mm). Da je manjak vode u tlu prisutan već u ožujku, potvrđuje nam mjesečna količina oborine od samo 2.5 mm izmjerena 2003. godine.

2. Broj dana s količinom oborine jednakom ili većom od 1.0 mm

Najviše dana s količinom oborine jednakom ili većom od 1.0 mm ima u travnju, svibnju i lipnju, a što je donekle i dobro za uzgoj povrtnarskih kultura, ali i nepovoljno s obzirom na vrlo često vlaženje lisne mase kada su uvjeti za širenje biljnih bolesti i štetnika na voćkama vrlo povoljni. Neosporna je činjenica da u ponekim godinama povrtnarske kulture mogu trpjeti od nedostatka vode u tlu. Naime, već u ožujku 2003. godine nije bilo niti jednog dana, a u travnju 2007. godine samo 2 dana s oborinom naprijed navedene količine. Velik broj dana s oborinom pojavljuje se u lipnju (17 dana) čime povrtnarske kulture trpe od viška vode u tlu. Velik broj dana u kolovozu (16) usporava zriobu, te ubrzava propadanje plodova u polju, ali i u voćnjacima.

3. Dani sa snježnim pokrivačem jednakim ili većim od 1 cm

Snijega na tlu navedene visine ima od studenog do travnja. Upravo 4 dana u travnju 1997. godine za neke već niknule povrtnarske kulture bilo je pogubno. To je i razlog da sa sjetvom i sadnjom ipak ne treba žuriti. Vrijedno je istaknuti kako je tijekom proteklih 35 godina bilo i godina kad je snijega na tlu navedene visine bilo 4 dana i to samo u prosincu 1989. godine. No, to nije ni malo dobro, ako se prisjetimo da se topljenjem snijega u tlu tijekom zime akumulira voda u dubljim slojevima tla, a što predstavlja zalihu vode biljkama potrebne tijekom proljetnih mjeseci. Posljednjih 10 godina prosječno ima 28 dana sa snijegom na tlu. No, tijekom tih godina bilo je snijega na tlu samo 12 (2014. godina), ali i 52 dana (2010. godine).

Relativna vlažnost zraka

Poznato nam je kako u zraku uvijek ima vodene pare. No, kolika je njena količina ovisi o uvjetima za isparavanje vode sa zemljine površine. Vlažnost zraka se iskazuje na više načina. Međutim, u svakodnevnom životu najčešće se iskazuje pomoću relativne vlažnosti zraka. To je omjer između stvarnog i ravnotežnog tlaka vodene pare iskazan u postocima. Kad je postotak vlage u zraku velik dolazi je do zasićenja, nastaje rosa, magla i oblaci, a čovjek osjeća sparinu.

Prosječna godišnja relativna vlažnost zraka na analiziranom lokalitetu iznosi 74%. Najviše vlage u zraku ima tijekom prosinca (85%), a najmanje tijekom travnja (66%). I zato, tijekom travnja količine vode izgubljene evapotranspiracijom rastu. No, kolovoz 2012. godine sa samo 45% vlažnosti treba pamtiti, jer biljke s kratkim a ponegdje i dubljim korijenovim sustavom više nisu imale na raspolaganju lako pristupačnu vodu u tlu.

Ljeto je godišnje doba s najmanjom, a proljeće s najvećom relativnom vlažnošću zraka. Dakle, isparavanje je ljeti pojačano pa povrtnarske kulture treba navodnjavati. Tijekom vegetacije prosječna relativna vlažnost zraka manja je od 80%.

1. Broj dana s relativnom vlagom zraka u 14:00 sati većom ili jednakom 80%

Broj dana s relativnom vlagom zraka u 14:00 sati većom ili jednakom 80% upozorenje je povrtlarima i voćarima, jer su kod takvih dana uvjeti za razvoj biljnih bolesti i štetnika vrlo

povoljni. No, u vrijeme cvatnje i formiranja plodova manje spomenutih dana traži veće količine vode za navodnjavanje. Spomenutih dana najmanje je u srpnju i kolovoza a najviše u prosincu.

Osunčavanje

Trajanje sijanja sunca nazivamo osunčavanjem i izražava se u satima. Na temelju mjerenja heliografom (instrument koji bilježi trajanje sijanja sunca u satima) proizlazi kako sunce u prosjeku na analiziranom lokalitetu sije prosječno 2125 sati u godini dana.

U odnosu na prosječno godišnje trajanje sijanja sunca, tijekom zime sunce sije 10%, proljeća 29%, ljeta 41%, a jeseni 20%. Kako tijekom razdoblja vegetacije sije 71% od ukupnog godišnjeg trajanja, zaključujemo da povrtlarske kulture, te voćke imaju na raspolaganju dovoljan broj sati sijanja sunca. No, posebno tijekom proljeća pa i ljeta broj sati sijanja sunca garantira povoljne uvjete za rast i razvoj navedenih kultura. Tijekom kolovoza kad je dozrijevanje navedenih kultura vrlo intenzivno, ukupan broj sati sijanja sunca se kreće od 183 (1991. godina) do 366 sati (2012. godina) što nas upućuje na veliku varijabilnost analiziranog meteorološkog elementa.

Vjetar

Poznato je da vjetar nastaje kao posljedica horizontalne razlike atmosferskoga tlaka. Gdje te razlike ima, one nastaju uslijed različitih temperatura zraka. Prosječna godišnja jačina vjetra je 1.8 bofora (povjetarac), a to je vjetar koji se osjeća na licu. Najveća jačina vjetra je tijekom ožujka i travnja, a najmanja tijekom kolovoza, rujna i listopada. Ljeto je godišnje doba s prosječnom najmanjom jačinom vjetra. I zato, mala je vjerojatnost da će povrtlarske kulture tijekom zriobe stradati od navedenog meteorološkog elementa.

U okolici Cerne vrijeme nije jednolično, jer se izmjenjuju toplija i sunčanija razdoblja sa svježim i kišovitim danima. No, višegodišnji nizovi analiziranih meteoroloških elemenata otkrivaju specifičnosti klime koja je prisutna kako u Gradištu, tako i u Cerni.

Komunalna infrastruktura

U okviru komunalne infrastrukture Općine analizirali smo područje prometa (cestovnog, zračnog, željezničkog), telekomunikacija, vodoopskrbe i odvodnje, zbrinjavanja otpada i energetike.

Kako je zaštita od požara obvezna sastavnica uređene komunalne infrastrukture u ovom djelu analizirali smo i postojeći sustav zaštite od požara na području Općine kojeg čini Dobrovoljna vatrogasna postrojba.

Cestovni promet

Prometnu prohodnost prostora Općine Cerna osigurava mreža koju tvore državne ceste, županijske ceste, lokalne i nerazvrstane ceste, te šumski i poljski putovi. U zoni naselja Cerna

spajaju se tri prometna pravca županijskih cesta, čime je osigurana daljnja prometna povezanost Općine s okruženjem. Tablica 11 prikazuje osnovne karakteristike cestovne mreže na području općine Cerna.

Tablica 11 - Karakteristike postojeće cestovne mreže na području općine Cerna

Redni broj	Kategorija i broj ceste	Opis ceste	Širina kolnika (m)	Duljina ceste na području Općine (km)	Vrsta zastora
1.	D55	Borovo (D2)-Vinkovci-GP Županja (gr. BiH)	7,0	0,6	asfaltbeton
2.	Ž 4167	Ivankovo (D46) - Retkovci - Prkovci-Šiškovci- Cerna	5,0-6,0	6,0	asfaltbeton
3.	Ž 4170	Vinkovci (D46) -Cerna -Gradište - Županja (D55)	6,0	4,9	asfaltbeton
4.	Ž 4221	Cerna (Ž 4170) - Babina Greda (Ž 4218)	5,0-6,0	9,2	asfaltbeton
6.	L 46018	Cerna (Ž 4170) - željeznički kolodvor	6,0	1,0	asfaltbeton

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Cerna

Što se tiče stanja kolnika najlošija situacija je na mreži županijskih cesta, gdje je veći dio kolnika u kategoriji loše do srednje. Dio kolnika županijskih cesta ima širinu manju od 5,50 m što bi trebala biti minimalna širina županijskih cesta za dvosmjernan promet. Stanje kolnika lokalnih cesta je u kategoriji srednje, što je bolje nego na dijelu županijskih cesta.

Cestovni promet putnika obavljaju ovlašteni koncesionari autobusnog prometa. Najvažnije autobusne linije na području te broj dnevnih linija (odnose se na radne dane) navedene su u Tablici 12.

Tablica 12 - Autobusni promet na području općine Cerna

Redni broj	Stanica	Dolasci	Odlasci
1.	Cerna	22	17
2.	Šiškovci	16	12

Izvor: Polet d.o.o., obrada AR VSŽ HRAST d.o.o.

Zračni promet

Najbliža zračna luka nalazi se u susjednoj Osječko-baranjskoj županiji, a udaljena je 44 km od općine Cerna. Radi se o Zračnoj luci Osijek koja ima status međunarodne regionalne zračne

luke. Međunarodna zračna luka Zagreb-Pleso udaljena je 251 km, a do nje se najbrže stiže autocestom A3.

Željeznički promet

Prostorom Općine prolazi jedno kolosječna željeznička pruga Vinkovci-Županja. Navedena pruga u mreži željezničkih pruga Republike Hrvatske svrstana je u sporedne pruge drugog reda. Ukupna duljina pruge je 33,65 km, od toga je na području Općine Cerna 3,8 km. Pruga je izgrađena i otvorena za promet 1901. godine. Karakteristike pruge su ravničarske.. Prijem i otprema putnika s područja općine obavlja se iz kolodvora "Cerna" u kojem prodaju prijevoznih karata obavlja putnička blagajna za unutarnji promet. U kolodvoru nema perona, nego se za ulazak i izlazak putnika koriste nasute uređene površine.

Dozvoljeno opterećenje je 200 kN po osovini, a brzina je ograničena na 50 km/h. Na području Općine postoji jedno službeno mjesto: kolodvor Cerna. Broj dnevnih linija prikazan je u Tablici 13.

Tablica 13 - Broj dnevnih linija

Redni broj	Stanica	Dolasci	Odlasci
1.	Cerna	7	7

Izvor: HŽ d.d., vozni red, obrada AR VSŽ HRAST d.o.o.

Pošta i telekomunikacije

Poštanski promet na području općine Cerna organiziran je putem kurirskih službi i poštanskih ureda, koji se nalaze u sastavu Hrvatske pošte d.d. Zagreb i to kroz poštanski ured Cerna (32272) koji obavlja usluge za naselja: Cerna i Šiškovci.

Područje općine Cerna ima dobru pokrivenost fiksnom telefonskom mrežom što dokazuje veliki broj mjesnih centrala priključeni na UPS Cerna i UPS Šiškovci. Telekomunikacijska infrastruktura sastoji se od fiksne i mobilne telekomunikacijske opreme koja pokriva cijelo područje Općine Cerna. Nepokretna mreža u Vukovarsko-srijemskoj županiji organizirana je unutar područja Županije kao dva pristupna područja: PP Vukovar i PP Vinkovci.

Pristupno područje obuhvaća pristupnu centralu s njenom pristupnom mrežom i pripadne udaljene pretplatničke stupnjeve (UPS) i udaljene pretplatničke multipleksere (UPM) s njihovim pristupnim mrežama.

U svakom pristupnom području smještena je pripadajuća pristupna centrala na koju su korisnici priključeni izravno: posredovanjem UPS-a ili UPM-a, a na području Općine preko UPS lociranih u naseljima Cerna i Šiškovci. Na komutacijske čvorove pretplatnici se priključuju korisničkim vodovima koji povezuju svakog pojedinog pretplatnika na komutacijski čvor koji omogućava pružanje traženih telekomunikacijskih usluga.

Područje Općine Cerna telekomunikacijski je na visokoj razini razvoja, a planovima razvoja predviđa se i povećanje razine razvoja. Stvaranjem preduvjeta za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa ostvaruje se kvalitetna usluga Internetu i uslugama za koje su potrebne velike brzine pristupa, kao temelja koji omogućavaju daljnji razvoj informacijskog društva i društva znanja.

Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustav se opskrbljuje vodom iz Regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije. Kako prikazuje Tablica 14, ukupna izgrađenost postojeće vodovodne mreže iznosi 27.141,00 m sa ukupno 1.548 vodovodna priključka. Postojeći cjevovodi izvedeni su iz PVC cijevi nazivnog tlaka 6 bara u presjecima DN 50, 80, 100, 150, 200 mm.

Tablica 14 - Duljina vodoopskrbne mreže u Općini Cerna

Naselja	Duljina (m)
Cerna	19.843
Šiškovci	7.298
UKUPNO	27.141

Izvor: Općina Cerna

Tablica 15 - Preuzeta i distribuirana voda u javnom vodovodu tisuće m³

Naselja	zahvaćena/preuzeta voda iz sustava	Količina prodane vode	Ukupni gubici vode u vodovodnoj mreži
Cerna	176	151	25
Šiškovci	47	27	20
UKUPNO	223	178	45

Izvor: Općina Cerna

Tablica 16 - Duljina vodoopskrbne mreže i profili cijevi u naselju Cerna

Ulica	Ø 100/l(m)	Ø 150/l(m)	Ø 200/l(m)
<i>Antuna Mihanovića</i>	608		
<i>Ante Starčevića</i>	1.375		
<i>Braće Radića</i>	795	1.016	
<i>Ivana Meštrovića</i>	601		
<i>J.J.Strossmayera</i>		2339	
<i>Josipa Kozarca</i>	1.022		
<i>Jurišićeva</i>	904		
<i>Kneza Domagoja</i>	315		
<i>Kolodvorska</i>	520	536	132
<i>Kralja Tomislava</i>		1007	
<i>Kralja Zvonimira</i>	1.050		
<i>Ljudevita Gaja</i>	1.140		
<i>Ljudevita Posavskog</i>	181		
<i>Mala Cerna</i>	757	627	
<i>Matije Gupca</i>	971		
<i>Milana Matkovića</i>	183		
<i>Nikole Jurišića</i>	540		
<i>Put k. č. 2735</i>	99		
<i>Šetalište dr.F. Tuđmana</i>		397	
<i>Velika Cerna</i>	1324	1404	
UKUPNO	12.385	7.326	132

Duljina vodoopskrbne mreže nije se povećala, ali je u postupku izrada projekta za zamjenu dijela vodovodne mreže uvažavajući dotrajalost cijevnog sustava kako bi se izbjegli sve češća pucanja cijevi.

Izrađen je „EU projekt na području RVSIS, podsustav Vinkovci, Vodovodna mreža Cerna – rekonstrukcija, Glavni projekt, 11/2011, Zagreb“ koji prikazuje planiranu vodovodnu mrežu Cerna - rekonstrukcija, koja obuhvaća dio glavnih vodoopskrbnih cjevovoda, koji je u najlošijem stanju. Opseg rekonstrukcije dijela postojećih cjevovoda iznosi cca 8.277,06 m cjevovoda, uz prespajanje postojećih vodovodnih priključaka na dijelu od novog cjevovoda do vodomjera – ukupno 499 priključka. Za ovaj dio vodoopskrbnih cjevovoda ishođena je lokacijska dozvola i dokazana legalnost postojećih vodoopskrbnih cjevovoda.

Stanje sustava vodoopskrbe naselja Šiškovci

Ukupna izgrađenost postojeće vodovodne mreže sustava naselja Šiškovci iznosi 7.298,00m (Tablica 17.). Postojeći cjevovodi izvedeni su iz materijala PE-HD u presjecima 200, 150, 100,

90, 63 mm. Sustav je nov, te stoga u ovom trenutku nije izražena potreba za njegovom rekonstrukcijom, niti dogradnjom.

Tablica 17. - Duljina vodoopskrbne mreže i profili cijevi u naselju Šiškovci

Ulica	Ø 63/l(m)	Ø 90/l(m)	Ø 100/l(m)	Ø 150/l(m)	Ø 200/l(m)
<i>Dola</i>	102				
<i>Drage Majstorovića</i>		177			
<i>Franje Jurišića</i>		312			
<i>J. J. Strossmayera</i>			984	1.309	566
<i>Josipa Kozarca</i>			413		
<i>Kralja Tomislava</i>		229	89		
<i>Marinka Šimunac</i>	265				
<i>Matije Gupca</i>			367		
<i>Martina Martića</i>	411				
<i>Most</i>			109		
<i>Put</i>	218				
<i>Ribarska</i>		503			
<i>Stjepana Radića</i>			536		
<i>T. Jemrića</i>			442		
<i>Željka Jurčevića</i>	266				
UKUPNO	1.262	1.221	2.940	1.309	566

Odvodnja i kanalizacija

Potrebni sustav odvodnje i kanalizacije općine Cerna u potpunosti će biti izgrađen, s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda. Podjela projekta sustava odvodnje na faze prikazana je u Tablici 19.

U potpunosti je izgrađen kanalizacijski sustav u Cerni i Šiškovcima. Priključci na kanalizaciju bili su besplatni za sve mještane, te je više od 90% priključaka u Cerni, dok se očekuje da će svi u Cerni i Šiškovcima biti priključeni do kraja 2021. godine.

Tablica 18 - Podjela projekta sustava odvodnje na faze

Faza	Gravitacijski kanali (m)	Tlačni cjevovodi (m)	UKUPNO (m)	Crpne stanice (broj)
Faza I	5300	450	5750	3
Faza II	6000	230	6230	2
Faza III	5021	620	5641	1
Faza IV	5126	178	5302	2
Faza V	3084	-	3084	-
UKUPNO	24495	1476	25971	8

Izvor: Općina Cerna

Usvojen je:

- razdjelni sustav odvodnje, minimalnih profila DN 250 mm, na perifernim dijelovima naselja s rijetkom izgradnjom i s mogućnosti jednostavnog rješenja odvodnje oborinskih voda cestovnim jarcima neposredno u vodotok.
- mješoviti sustav odvodnje u središnjim dijelovima naselja Cerna, s rasterećivanjem uz primjenu kolektorskog retenciranja, kojim se uz otpadne odvode i oborinske vode.

U postupku realizacije su sljedeći projekti:

- Projekt "Poboljšanje vodno – komunalne infrastrukture na području Vinkovaca, Otoka, Ivanka i Cerne za prijavu izgradnje vodno – komunalne infrastrukture" kojom je definirana aglomeracija Cerna s naseljima Cerna, Šiškovci.
- Projekt "Izgradnja sustava prikupljanja i odvodnje otpadnih voda naselja Cerna i Šiškovci" kojim je planirana dogradnja mreže odvodnje u naselju Cerna i izgradnja mreže odvodnje u naselju Šiškovci u duljini od cca 9,3 km uz zadržavanje postojećeg kapaciteta UPOV-a „Cerna“ koji je 6.000 ES –a i dovoljan je za planirana opterećenja. Postojeći UPOV Cerna je II stupnja pročišćavanja i u skladu je s Direktivom 91/271/EEZ.

Vodotoci i kanali na području Općine Cerna regulirani su u cijelosti u proteklom periodu.

Biđ-Bosutsko polje ugroženo je od velikih voda rijeke Save i brdskih voda s obronaka Dilj gore i "vlastitih" velikih voda nakon velikih oborina.

Veliki dio površine Biđ-Bosutskog polja je ispod velikih poplavnih voda rijeke Save (cca 76% površine). Izgradnjom savskog obrambenog nasipa i ustave sa crpnom stanicom "Bosut" na ušću Bosuta u rijeku Savu kod naselja Bosut u Vojvodini (Srbija), polje se štiti od velikih poplavnih voda rijeke Save. Izgradnjom Zapadnog lateralnog kanala ispod obronaka Dilj gore,

Biđ-Bosutsko polje je zaštićeno od velikih brdskih voda s Dilj gore, a Istočnim lateralnim kanalom od velikih voda s obronaka Fruške gore u Vojvodini. Iskopom i održavanjem kanalske mreže, polje se štiti od "vlastitih" poplavnih voda. Na području ovih katastarskih općina u sastavu Općine Cerna, površine nisu ugrožene poplavama od vanjskih voda. Pojedini dijelovi ugroženi su od unutrašnjih voda koje su pale oborinama. Na pojedinim površinama u kojima su iskopani kanali, a teren je uz kanale viši od terena u poljoprivrednim i ostalim površinama, voda ne može gravitacijom otići s površina jer je materijal glinovit, te voda sporo podzemnim putem procijedi se s površine. Područje Općine Cerna nalazi se u slivu Bosuta, Biđa, Kaluđera, Berave i Istočne Berave i melioracijskih kanala III reda: Bitulja i Vezovac. Podaci o recipijentima i njihovim pritokama koji odvođe palu oborinu s područja Općine Cerna, vidljivi su u tablicama koje slijede.

Tablica 19 - Vodotoci i kanali u Općini Cerna

Vodotok ili kanal	Dužina (km)		Dužina kanala po katastarskim općinama (km)	
	ukupna	u Općini	k.o. Cerna	k.o. Šiškovci
Kanali I. reda				
Kaluđer	30,05	7,55	2,45	5,1
Berava	6,48	1,48	1,48	-
Istočna Berava	11,62	2,74	2,74	-
Ukupna dužina		11,77	6,67	5,1
Kanali III. Reda				
Bitulja	3,5	3,5	-	3,5
Vezovac	5,47	2,25	2,25	-
Ukupna dužina		5,75	2,25	3,5

Izvor: Prostorni plan uređenja općine Cerna

Podaci o ukupnim dužinama kanala i vodotoka na području katastarskih općina koje su u sastavu Općine Cerna, vidljivi su u tablici koja slijedi:

Tablica 20 - Kanali u Općini Cerna

Katastarska općina	dužina kanala (km)				
	IV. Red	III. Red	II. red	I. red	Ukupno:
k.o. Cerna	178,27	2,25	0	6,67	187,19
k.o. Šiškovci	41,96	3,5	0	5,1	50,56
Sveukupno u Općini	220,23	5,75	0	11,77	237,75

Izvor: Prostorni plan uređenja općine Cerna

Prosječna dubina, širina dna kanala, pokos stranica kanala i zaštitni pojas uz rub kanala prikazana je u narednoj tablici:

Tablica 21 - Kanali i elementi kanala u Općini Cerna

Elementi kanala				
KANALI	dubina	širina dna	Pokos	zaštitni pojas
kanali I. reda	3,00 m	3,00 m	1:1,5	5,0 m +5,0 m
kanali II. reda	2,80 m	2,00 m	1:1,5	5,0 m +5,0 m
kanali III. reda	2,20 m	1,00 m	1:1,5	1,0 m + 1,0 m
kanali IV. Reda	1,50 m	0,60 m	1:1,5	1,0 m + 1,0 m

Zadržana voda u koritu Bosuta, Biđa, Kaluđera i Bitulje može se koristiti za navodnjavanje manjih površina. U ljetnim periodima dobivaju u korito samo mali dio nove vode nakon oborina. Izvršena je rekonstrukcija cca 2,5 km kanala Bitulja (2005. godine) za potrebe navodnjavanja.

Zbrinjavanje otpada

Koncesionar Čistoća Županja d.o.o. odlagalište otpada - Gradsko odlagalište otpada Županja smješten je na k.č. br. 2992/2 k.o. Županja. Organizirano je odvojeno prikupljanje plastike, papira i miješanog otpada. Općina Cerna ima postavljene kontejnere za prikupljanje papira, plastike, stakla i bio otpada.

Jednom mjesečno organizirano je prikupljanje u Cerni i Šiškovcima putem mobilnog reciklažnog dvorišta 26 različitih vrsta otpada to: metal, el. Otpad, lijekovi, boje, lakovi, žarulje, otpadna ulja, jestiva ulja, pesticidi, gume, kiseline, lužine itd.

Energetika

Elektroenergetika

Opskrba električnom energijom potrošača na području Općine Cerna ostvaruje se isključivo iz elektroenergetske mreže Republike Hrvatske, pošto na području ove Općine ne postoje postrojenja za proizvodnju električne energije. Prijenosni sustav općine Cerna čine nadzemni dalekovodi na naponskim razinama od 400 kV i 110 kV. Kroz općinu prolaze dva dalekovoda i oni nemaju izravnog utjecaja na elektroopskrbu potrošača na području općine. Postojeća distribucijska mreža na području općine sadrži građevine na svim distribucijskim naponskim razinama, dakle 35 kV, 10(20) kV i 0,4 kV, te javnu rasvjetu. Trenutačno stanje elektroenergetske mreže lošije je od hrvatskog prosjeka i zahtjeva dodatna ulaganja i rekonstrukciju prijenosne i distribucijske mreže.

Obnovljivi izvori energije sve se više prepoznaju kao mogućnost razvoja. Općina Cerna ima 10,4% udjela u vlasništvu nad projektom kogeneracijske energane na bioplin od 1 MW/h koja je planirana u okviru tvrtke Energana Cerna d.o.o. Za energanu su izrađeni projekti te je

temeljem istih dobivena građevinska dozvola još 2014. godine, ali nije pronađen investitor koji je spreman uložiti u realizaciju projekta.

Plinifikacija

Područje Županije uključeno je u plinoopskrbni sustav Republike Hrvatske. Na području Općine Cerna je izgrađen jedan plinovod šireg društvenog značaja i to magistralni plinovod Ivankovo-Županja. Prostornim i drugim razvojnim planovima se ne predviđaju naftovodi i plinovodi šireg društvenog značaja (međunarodni i magistralni). Na području Općine izgrađena je i distribucijska plinoopskrbna mreža u oba naselja Općine. Sustav za cijeveni transport prirodnog plina područja Općine Cerna sadrži samo jedan plinovod i to: magistralni plinovod Ivankovo-Županja DN 300. Ovaj magistralni plinovod nema izravnog utjecaja na plinoopskrbu potrošača na području Općine već samo prolazi prostorom Općine Cerna.

Društvena infrastruktura

Lokana samouprava

Općina Cerna je ustrojena 14. travnja 1993. godine, a u sastavu općine, osim Cerne nalazi se i naselje Šiškovci. Sukladno propisima Općina ima sljedeći samoupravni djelokrug u obavljanju poslova lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje u skladu sa županijskim planom,
- prostorno i urbanističko planiranje u skladu sa županijskim planom,
- komunalno gospodarstvo,
- skrb o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- lokalni promet na svom području ne ubrajajući državne i županijske prometnice,
- poslove koji su im zakonom stavljeni u djelokrug.

Općinom upravlja načelnik i Općinsko vijeće koje broji 13 članova. Općinski Načelnik zastupa Općinu i nositelj je izvršne vlasti Općine. U obavljanu izvršne vlasti Načelnik: priprema prijedloge općih akata, izvršava i osigurava izvršenje akata Općinskog vijeća, utvrđuje prijedlog proračuna Općine i provodi izvršenje proračuna itd. Načelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su u njegovom djelokrugu i za ustavnosti i zakonitost akata upravnih tijela Općine. Trenutno je u okviru Općine ustrojen Jedinostveni upravni odjel koji zapošljava 3 službenika (financijski knjigovođa, administrativni referent i

komunalni redar) i 1 namještenika (komunalni radnik na groblju). Općina Cerna nema ustanova niti komunalnih poduzeća u vlasništvu općine. Na području općine radi jedan dječji vrtić Kosjenka koji je u privatnom vlasništvu općina sufinancira rad dječjeg vrtića. Općina ima vlasničke udjele u Energana Cerna i u Hrvatskom radu Županja.

Proračun

Analizom proračunskih prihoda i rashoda tijekom proteklih godina vrlo jasno je stvorena slika o proračunskim mogućnostima same Općine za ulaganja u vlastiti razvoj. Tijekom analiziranog razdoblja Općina Cerna je u proračunima planirala sredstva za realizaciju investicijskih ulaganja, međutim, rijetko su se realizirala zbog nedostatka financijskih sredstava.

Tablica 22 - Ukupni prihodi i rashodi Općine Cerna u razdoblju 2011. - 2020. godine (u kn)

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
UKUPNI PRIHODI	4.474.050	4.639.690	4.432.530	4.976.828	7.367.914
UKUPNI RASHODI	4.668.715	4.270.189	4.049.763	4.548.179	6.638.088

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
UKUPNI PRIHODI	10.208.429	9.799.182	11.346.792	12.100.956	12.256.848
UKUPNI RASHODI	9.634.166	9.496.367	11.182.391	10.610.924	11.116.125

Kako je primjetno iz priloženih podataka, prosječna godišnja stopa rasta ukupnih prihoda u razdoblju od 2011. do 2020. godine iznosila je 11,85%, dok je prosječna godišnja stopa rasta ukupnih rashoda u istom razdoblju iznosila 10,12%. U svim promatranim godinama, osim 2011. godine, prihodi su nadmašivali rashode.

U Tablici 23. je prikazana struktura rashoda poslovanja Općine Cerna u razdoblju od 2011. godine do 2020. godine koji su obuhvaćali rashode poslovanja rashode za nabavu nefinancijske imovine te izdatci za otplatu zajmova. U strukturi rashoda najveći udio se odnosi na rashode poslovanja.

Tablica 23 – Struktura rashoda poslovanja Općine Cerna u razdoblju 2011.-2020. godine (u kn)

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
UKUPNO RASHODI	4.668.715	4.270.189	4.049.763	4.548.179	6.638.088
Rashodi poslovanja	4.517.011	3.811.313	3.914.618	3.880.773	4.970.832
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	151.704	458.876	135.145	259.647	1.285.420
Izdaci za otplatu zajmova	365.348	368.923	340.691	407.759	381.836

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
UKUPNO RASHODI	9.634.166	9.496.367	11.182.391	10.610.924	11.116.125
Rashodi poslovanja	6.283.780	6.339.373	7.853.716	8.016.519	3.542.689
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.986.289	2.790.151	3.328.675	2.594.405	7.573.436
Izdaci za otplatu zajmova	364.097	366.843	0	0	0

Kroz prikaz prihoda i rashoda općinskog proračuna u razdoblju od 2011. do 2020. godine lako je uočiti kako se iz godine u godinu općinski proračun povećavao tako da je 2020. godine bio za 2,7 puta veći od proračuna u 2011. godini.

Obrazovanje i socijalna infrastruktura

Obrazovanje

Društveno-gospodarski razvoj temelji se na ulaganju u obrazovanje i stručnost stanovništva, a ulaganja u ljudski kapital postaju sva važnija jer su ključni za stvaranje nove dodane vrijednosti. Upravo je to područje koje pokazuje razvijenost društva i stupanj razvoja određene jedinice lokalne samouprave, koja u većem ili manjem stupnju osigurava blagostanje lokalnog stanovništva. Društvene djelatnosti djeluju po načelu komplementarnosti, koja sinergijskim procesom utječe na ukupni ekonomski i društveni razvoj.

Predškolski odgoj

Predškolski odgoj i obrazovanje djelatnosti su od ključnog značaja za realizaciju budućih razvojnih pravaca te njihove organizacije i financiranja kao i ukupne kvalitete života. One trebaju biti u nadležnosti jedinica lokalne samouprave i nadležnog ministarstva. U Cerni trenutno ne postoji javni već samo privatni vrtić (PO "Kosjenka" Cerna) čiji rad općina sufinancira. Općina Cerna je u postupku izrade projekta za izgradnju dječjeg vrtića.

Osnovno obrazovanje

U Cerni se nalazi Osnovna škola Matija Antun Reljković, s područnom školom u Šiškovcima. Pretpostavlja se kako je 1764. godina mogla biti godina osnivanja škole, dok se zasigurno zna kako je već 1774. prvi učitelj bio podčasnik Martin Vrančić.

U školskoj godini 2020./2021. ukupan broj učenika, zajedno sa područnom školom iznosio je 332. Od toga broj učenika koji polaze razrednu nastavu iznosio je 141 učenika (u matičnoj školi 120 učenika i u područnoj školi 21 učenika). Učenika. Broj učenika koji su pohađali predmetnu nastavu iznosio je 191 učenika.

Funkcionalnost školskog prostora (broj klasičnih učionica, specijaliziranih učionica, knjižnice, informatičke učionice) i opće opreme danas u školi bitno nedostaje u odnosu na normative u Pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja. U sklopu škole nalazi se športska dvorana koja se sastoji od velike (1.288m²) i male (199m²) športske dvorane te pripadajućih svlačionica i ostalih prostora (1.365m²). Školski okoliš čine sportsko igralište (1.000m²) i zelene površine (15.368m²).

Civilno društvo

U svakoj društvenoj zajednici najveće bogatstvo su njezini članovi, tako živost društvenog života u Općini Cerna stvaraju udruge građana koje su okupljene oko različitih ciljeva pa time upražnjavaju različite aktivnosti.

U nastavku ćemo prezentirati rad i značaj udruga, od kojih ćemo izdvojiti Dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu koja je od svog osnivanja pa sve do danas sastavnica protupožarnog sustava, te ju zbog toga trebamo smatrati sastavnim dijelom općinske infrastrukture.

Dobrovoljna vatrogasna zajednica

Dobrovoljnu vatrogasnu zajednicu Općine Cerna čine dva dobrovoljna društva i to Cerna i Šiškovci.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Cerna osnovano je daleke 1893. godine. Cijelo stoljeće, pa sve do današnjih dana, članovi DVD-a nesebično spašavaju ljude i imovinu svojih sumještana. Treba istaknuti i to da je DVD dugo godina bio nositelj društvenih aktivnosti u mjestu, jer su u sklopu njega djelovali čitaonica i kinematograf, a često su organizirali priredbe i zabave.

Dobrovoljci vatrogasnog društva Cerna redovito sudjeluju na općinskim i županijskim natjecanjima te su nosioci mnogi medalja s raznih natjecanja. Društvo trenutno broji oko pedesetak članova, te je sve je više mladih koji se uključuju u rad društva.

Daljnji rad i razvoj DVD Cerna uvjetovan je potrebom uređenja postojećeg prostora dogradnjom dva garažna prostora, sanacijom krovišta. Potrebna je i nadopuna opreme još jednim navalnim vozilom, jer je zakonom propisano kako je minimalna razina opremljenosti dva navalna vozila i zapovjedno vozilo. Isto tako potrebno je u dogledno vrijeme izgraditi vatrogasni dom na drugoj lokaciji.

Od 26 aktivnih udruga koje djeluju na području Općine Cerna, prema evidenciji iz Ureda državne uprave koja vodi Registar udruga 14 udruga djeluje u području sporta, 6 u području kulture, po dvije udruge u područjima socijalnog djelovanja, ljudskih prava i tehničke kulture, te po jedna usmjerena na unapređenja položaja manjina, zdravlja i zaštite prirode.

Sport i rekreacija

Tjelesna aktivnost pozitivno utječe na usvajanje zdravog načina života, unaprjeđuje zdravlje i kvalitetu života. Nemoguće je nabrojati sve pozitivne aspekte tjelesne aktivnosti, no bez sumnje neke od njih su pored navedenih primjerice: produženje trajanja života i smanjivanje rizika obolijevanja od kroničnih bolesti kao što su bolesti srca i krvnih žila, šećerna bolest, pretilost i sl. Sportske aktivnosti stanovnika Općine Cerna realiziraju se kroz sportske udruge u okviru kojih je omogućeno bavljenje nizom različitih sportova, a koje uključuju otprilike 700 aktivnih sportaša svih dobnih uzrasta.

Udruge u području sporta i rekreacije su:

- Nogometni klub "Tomislav" Cerna, Kolodvorska 8
- Nogometni klub "Budućnost" Šiškovci, K.Tomislava
- Rukometni klub "Multinorm" Cerna, Šetalište dr. F.Tuđmana 2
- Veteranke rukometnog kluba "Cerna" Cerna, Šetalište dr.Franje Tuđmana 1
- Hrvatsko planinarsko društvo "Grac" Cerna, Josipa Jurja Strossmayera 122
- Plesna udruga Zumba fitness Marina, Cerna, Miroslava Tišljara 12
- Lovačka udruga "Jelen" Cerna, Blata 1A
- Lovačka udruga "Zec" Šiškovci, A.T.Jemrića, Šiškovci
- Športsko ribolovno društvo "Šaran" Cerna – Šiškovci, Martina Martića 1
- Konjogojska udruga za uzgoj konja "Galop" Cerna, Velika Cerna 19
- Sportsko rekreativna udruga „Cerna fitnes“, Kolodvorska 14,Cerna
- Auto klub „Multinorm“ A.Starčevića 19, Cerna
- Sportska udruga „Pikado klub“ Kolodvorska 10, Cerna
- Udruga za zaštitu životinja „ZOO Miško“ J.J.Strossmayera 104c, Cerna

Kultura i tehnička kultura

Stvaranje okruženja poticajnog za razvoj civilnog društva jedna je od pretpostavki i mjerila demokracije i stabilnosti političkoga sustava svake sredine. Civilno društvo doprinosi transparentnosti i kontroli rada državnih ali i lokalnih organa vlasti. Koncept zajedništva i suradnje lokalne vlasti s civilnim društvom u stvaranju, provedbi i nadzoru politika koje su od neposredna interesa za opće dobro, među temeljnim je obilježjima Općine Cerna. Organizacije civilnog društva stoga imaju važnu ulogu u povezivanju zajednice i javnih institucija, te imaju

snažan utjecaj na oblikovanje i provođenje potreba i aktivnosti korisnih za svoje zajednice. Civilno društvo podrazumijeva da građanke i građani, u različitim skupinama, inicijativama i organizacijama, ali i individualno, uključivanjem u javni politički proces zastupaju u javnom prostoru različite interese i vrijednosti. Udruge u području kulture sljedeće su po brojnosti i to ne samo kao udruge već i po svom članstvu koje okupljaju. Udruge tehničke kulture koje smo ovdje ubrojili izuzetno su važan čimbenik jer mogu poticati kreativno rješavanje različitih izazova.

Udruge u području kulture:

- Kulturno umjetničko društvo "Tomislav" Cerna, Šetalište dr. Franje Tuđmana 0, Cerna
- Kulturno umjetničko društvo "Slavko Janković" Šiškovci, Josipa Kozarca 1, Šiškovci
- Muška pjevačka skupina "Poljari" Šiškovci, J.J. Strossmayera 46b, Šiškovci
- Udruga za glazbenu umjetnost Begović family, Ante Starčevića 5, Cerna
- Etno udruga "Divan" Cerna, Šetalište dr. Franje Tuđmana 2, Cerna
- Plesna udruga "Zumba centar Ivana", J.J. Strossmayera 104c, Cerna

Udruge za ljudska prava, manjine, unapređenje zdravlja i kvalitete življenja

Postojanje udruga koje djeluju na područjima ljudskih prava, unapređenju zdravlja i kvalitete življenja potvrđuje zainteresiranost stanovnika Općine za unapređenja najvažnijih sastavnica koje bitno utječu na kvalitetu života i okoliša. Udruge "Kordun" i udruga Mađara pokazuju svijest o kulturnim različitostima čije očuvanje pridonosi bogatstvu ukupne zajednice, te bi se te udruge jednako tako mogle svrstati u područje kulture.

Udruge u području ljudskih prava i manjina:

- Udruga "Pleter" Cerna – Šiškovci, Šetalište dr. Franje Tuđmana 2, Cerna
- Udruga građana "Kordun" Cerna, Jurišićeva 81a, Cerna

Udruge u području unapređenja zdravlja i kvalitete života:

- Udruga kardiovaskularnih, pulmoloških i malignih bolesnika Općine Cerna i Šiškovci, Šetalište dr. Franje Tuđmana 7, Cerna
- Udruga umirovljenika Općine Cerna-Šiškovci, Šetalište dr. Franje Tuđmana 7, Cerna
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Cerna
- Vatrogasna zajednica Cerna

Socijalna skrb i zdravstvo

Sustav socijalne skrbi ublažava problem siromaštva i ekonomske nesigurnosti. To je od izuzetnog značenja za svako društvo pa su neophodni programi, projekti ili akcijski planovi koji jedinicu lokalne samouprave usmjeravaju na sustavno djelovanje u pravcu poboljšanja ekonomskog i socijalnog položaja svih, a posebno siromašnih građana i građana u riziku od siromaštva. To se prvenstveno odnosi na izbor i provođenje sustavnih mjera u rasponu od

nacionalne do lokalne razine, kojima se osigurava poboljšanje kvalitete života. Socijalnim programom se određuje što, kada, tko i kako može koristiti sredstva proračuna namijenjena određenim socijalnim programima. Program socijalne skrbi obuhvaća i obrađuje djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku kojim se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih, nemoćnih i drugih osoba koje samostalno ili uz pomoć drugih ne mogu zadovoljiti svoje životne potrebe.

Sredstva za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi osiguravaju Republika Hrvatska, županije, gradovi i općine. Prema odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (NN, br. 157/13) socijalna skrb definirana je kao djelatnost kojom se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih osoba i osoba nemoćnih koje ne mogu same ili uz pomoć obitelji osigurati zadovoljenje istih. Socijalna skrb financira se iz državnog, županijskog i općinskog proračuna, u pretežitom dijelu je u nadležnosti države i ostvaruje se putem Centra za socijalnu skrb Županja.

Zdravstvena zaštita obuhvaća institucije primarne zdravstvene zaštite, odnosno ambulante opće medicine, zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece, školske djece i mladeži, medicine rada, žena, hitne medicinske pomoći, zdravstvenu zaštitu i liječenje usta i zubi, patronažnu djelatnost i kućnu njegu, polikliničko – konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, specijalističke bolničke usluge i ljekarničke usluge, kao i veterinarske usluge.

Zdravstvena zaštita u općini Cerna provodi se u Ambulanti Cerna. U ambulanti djeluju dva tima opće/obiteljske medicine i dva tima stomatološke zdravstvene zaštite. U naselju Cerna djeluje privatna ljekarna „Ljekarna Štrkalj“.

Kultura

Tradicija je usmena predaja običaja (s generacije na generaciju), znanja i vještina unutar jedne homogene zajednice. Pod tradicijom se podrazumijeva kontinuirani dugotrajan način ponašanja koji se držao obaveznim, a oblikovana je na neki način determinirana mjestom (geografsko klimatskim uvjetima), poviješću, vjerom i kontekstom. Tradicijska kultura se nadograđivala protekom vremena, ali su pri tom zadržane sve bitne temeljne značajke duhovnosti ljudi. Tradicijska kultura predstavlja usmenu predaju kulturno vrijednog stvaralaštva koje se dijeli na materijalnu i nematerijalnu kulturu. U materijalnu kulturu spada sve što čovjek stvara i oblikuje svojim rukama od materijala iz njegovog životnog okruženja, dok u nematerijalnu kulturu ubrajamo: ples, glazbu, pjesmu, dječje igre te razne druge vještine, umijeća i znanja. Tu valja naglasiti, u cilju boljeg razumijevanja, jer npr. narodna nošnja ili čipka spadaju u materijalnu baštinu dok umijeće izrade navedenog spada u nematerijalnu tradicijsku kulturu.

Temeljena na svijesti o baštinskim vrijednostima i kulturnome identitetu kroz povijest Cerne, aktivnosti na ovom području, potaknute od strane samostalnih umjetnika i civilnog sektora, inspirirane su naslijeđenim lokalnim vrijednostima, u kojima je integrirana tradicija obogaćena koloritima europskih kultura, ali i perspektivama kulturne klime 21. stoljeća.

Otvorenost za utjecaje drugih i drugačijih ojačala je svijest lokalne zajednice o vrijednosti vlastite autohtone baštine i tradicijske kulture o čemu svjedoči niz udruga s područja Općine Cerna gdje stanovnici svih uzrasta zajednički kreiraju, unapređuju ali i čuvaju vlastiti identitet kao umjetnici i kulturni radnici ili kao zainteresirana publika.

Žetvene svečanosti

Žetvene svečanosti su najvažnija kulturno-umjetnička manifestacija koja se u Cerni održava od 1977. godine. Posvećene su završetku žetvenih radova, i u nju su uključeni svi društveni subjekti mjesta odnosno mještani dok na samoj manifestaciji gostuju KUD-ovi iz raznih mjesta Slavonije, ali i šire. Godine 1987. Žetvene svečanosti dobile su i zastavu, kojoj je kumovao Mato Kesegić zvani "Mata Brnat".

Danas, žetvene svečanosti se održavaju u organizaciji Općine Cerna i KUD-a "Tomislav" Cerna. Uz bogat kulturno-umjetnički program koji se sastoji od izložbi, predstava, etno sajma, koncerata, folklornih i tamburaških nastupa brojnih sudionika, posebna pažnja posvećena je i demonstraciji starinske žetve-kosidbe žita na polju. Programska odrednica žetvenih svečanosti je prikaz tradicionalnog načina života kroz bogat kulturno-umjetnički program i nastup povorki u svečanim nošnjama kroz selo. No, u Žetvenim svečanostima sudjeluju i svi društveni subjekti sela pa se u programu mogu naći sportski turniri (nogomet, rukomet, boćanje, šah, pikado), izložbe (fotografije, slike, narodne nošnje, stari alati), predstavljanja i natjecanja (biciklijada, ribičijada, fišijada, utrka čamcima).

Važno je istaknuti kako je nadolazeća 2018. godina jubilara za Žetvene svečanosti koje će tada obilježiti četrdeset godina održavanja odnosno tradicije. Upravo ova obljetnica predstavlja ozbiljan poticaj za unapređenje programa i organizacije u cilju povećanja javne promocije i značaja ove manifestacije.

Ceranski umjetnici

Dosta se Ceranaca, a neki od njih su već u zreloj dobi, bavi svim oblicima stvaralaštva. Neki to rade samozatajno, za svoju dušu, a neki su to i javno prezentirali. Navest ćemo ove druge jer nam je njihov rad poznat. Svi su oni dijelom života vezani uz Cernu, neovisno gdje danas žive i djeluju.

Likovna umjetnost

- Begović, Željko – akademski slikar. živi u Cerni . Do sada je imao 9 samostalnih i 16 skupnih izložbi. U inozemstvu je izlagao u Mađarskoj, Švicarskoj, Bosni i Hercegovini. Nesebično radi na promidžbi umjetničkih sadržaja i svojim radom oplemenjuje sredinu u kojoj živi i radi. Koordinira već godinama **organizaciju skupnih izložbi likovnih umjetnika koje se održava u okviru žetvenih svečanosti**. Dizajnira plakate i likovno osmišljava pozornicu. Aktivan je i u školskim događanjima.

- Kalić, Goran – živi u Vinkovcima. Profesor na srednjoj poljoprivrednoj školi u Vinkovcima. Izlagao na više skupnih i samostalnih izložbi.
- Mrkonjić, Anđelko – živi u Osijeku. Imao je pet samostalnih i 28 skupnih izložbi. Osim u Hrvatskoj, izlagao je u Njemačkoj, Bosni i Hercegovini, Mađarskoj i Nizozemskoj.

Kulturna dobra

U Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske upisana su tri kulturna dobra s područja Općine Cerna, to su:

- arheološko nalazište Gradac u Cerni kao arheološki lokalitet;
- crkva sv. Mihovila u Cerni, kao pojedinačna sakralna građevina; te
- pjevanje starogradskih pjesama u Šiškovcima kao nematerijalno kulturno dobro.

Arheološko nalazište Gradac, Cerna

Arheološko nalazište “Gradac” smješteno je u središtu naselja Cerna. Topografski je riječ o trokutastom brježuljku koji s istoka i zapada okružuju rijeke Biđ i Bosut, a sa juga je u prošlosti bio opasan umjetnim kanalom koji je zatrpan 60-tih godina 20. stoljeća. Arheološkim nalazima na nalazištu “Gradac” potvrđeno je postojanje prapovijesnog arheološkog nalazišta koje je postojalo tokom neolitika – sopotske kultura, zatim u kontinuitetu kroz brončano, starije i mlađe željezno doba te tijekom srednjeg vijeka.

Crkva sv. Mihovila, Cerna

Jednobrodna je gotička crkva, u 18.st.barokizirana. Poligonalna apsida je izdužena, uža i niža od broda, poduprta potpornjacima. Uz sjeverni i južni zid apside prigradana je sakristija i kapela. Uz glavno zapadno pročelje je zvonik koji prekriva kapa u obliku piramide. Glavno pročelje jednostavno je obrađeno, naglašeno ugaonim lezenama. Portal je smješten u blago istaknut rizalit, a iznad je prozor polukružno završen, naglašen timpanonom u obliku trokuta. Jednostavno oblikovan zabat ukrašen je nizom slijepih arkada u vidu zubaca. Unutrašnjost crkve potpuno je barokizirana, a iz gotičke faze ostalo je sačuvano samo ziđe i potpornjaci na apsidi.

Pjevanje starogradskih pjesama, Šiškovci

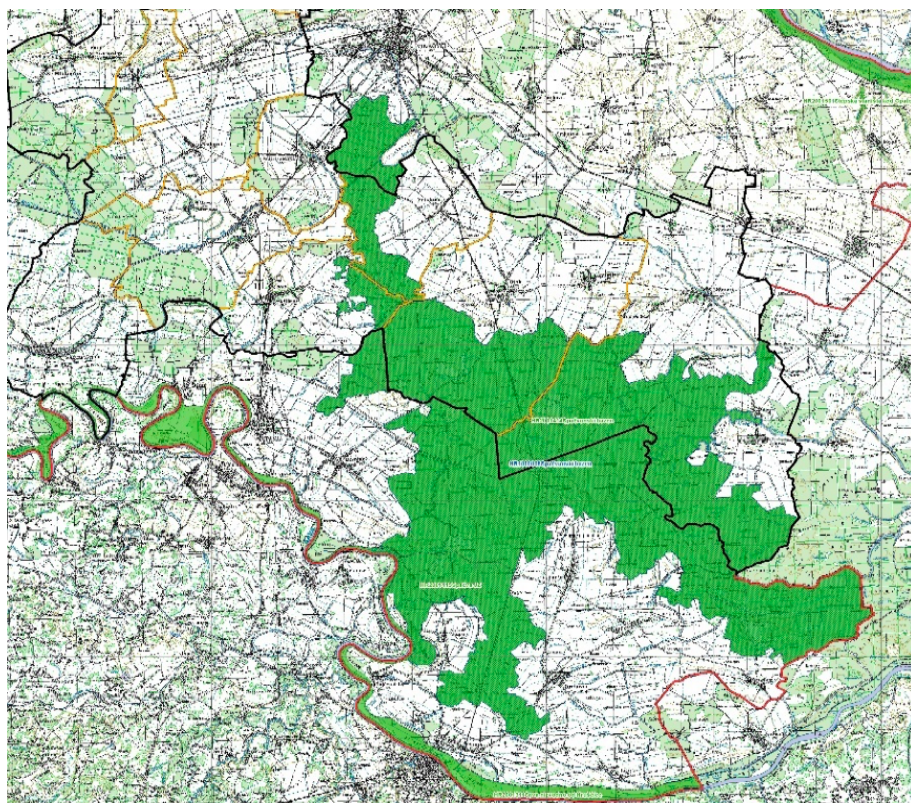
Starogradskim pjesmama naziva se vrsta pjesama koje su nastale i još se izvode u gradovima, gradićima i selima Slavonije, Baranje i Srijema, te na širem panonskom prostoru. Nazivalo ih

se i varoškim pjesmama, kasnije i folklornim gradskim pjesmama, a od 80-tih god. 20. st. u uporabi je naziv starogradske pjesme. Pod starogradskom pjesmom danas se najčešće podrazumijevaju ljubavne pjesme. Međutim, povijesna građa sadrži i napitnice, zdravice i domoljubne pjesme, a oblikovane su na način varoških pjesama. Starogradske pjesme srodne su i crkvenim pučkim pjesmama kontinentalne Hrvatske, dalmatinskim gradskim pjesmama, zabavnoj glazbi i dijelom novim tamburaškim pjesmama.

Zaštita prirode i okoliša

Iako na prostoru Općine nema pojedinačno zaštićenih područja prirode potrebno je uvažavati činjenicu kako je cijelo područje obuhvaćeno Nacionalnom ekološkom mrežom NATURA 2000, te da na prostoru Općine obitavaju neke zaštićene vrste; kako biljne tako i životinjske. Isto tako dio močvarnih područja važan je zbog očuvanja staništa kako bi se očuvala biološka raznolikost.

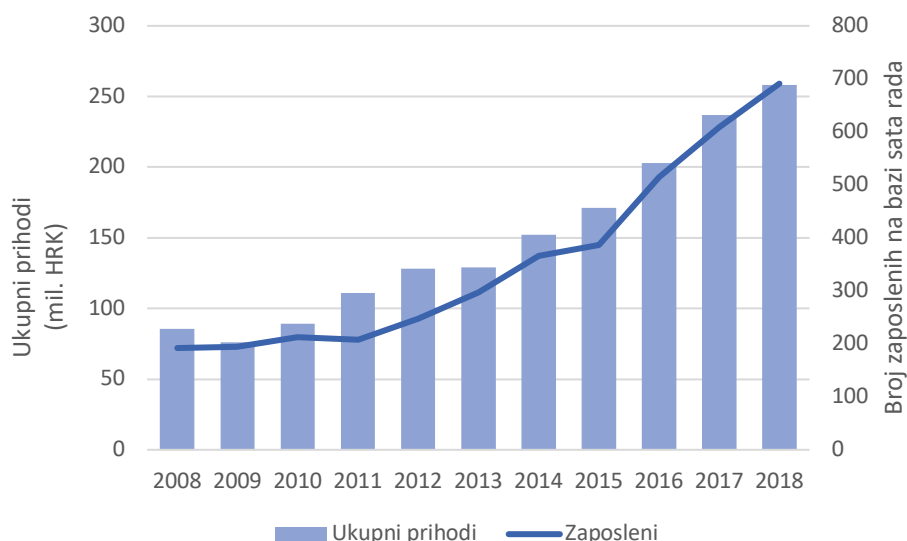
Slika 16 - Područje Spačvanskog bazena uključenog u Nacionalnu mrežu NATURA 2000

Gospodarstvo

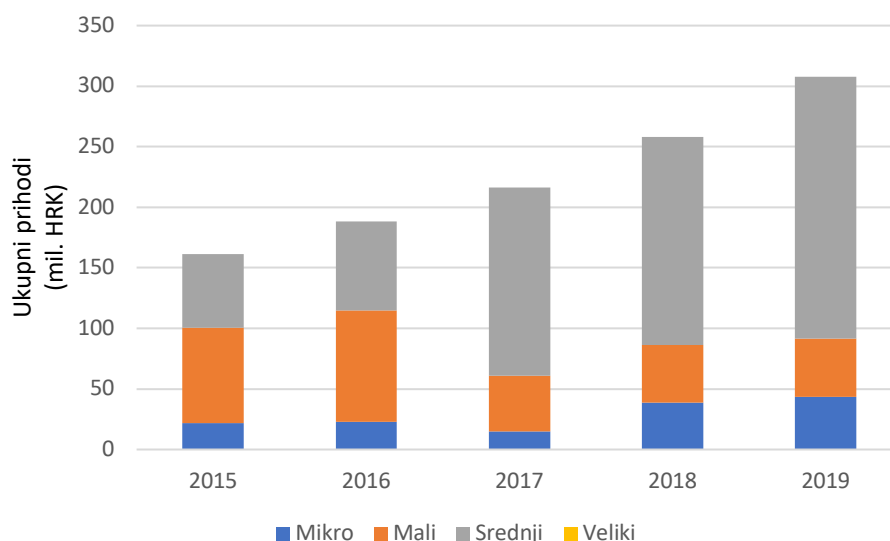
Prema podacima FINE na području Cerne u 2018. godini poslovalo je ukupno 36 subjekta s ukupnim prihodima od ukupno 258 milijuna kn, 96,5 milijuna kn novostvorene vrijednosti i ukupno 691 zaposlena (Graf 1). U promatranom desetogodišnjem razdoblju prihodi su rasli po prosječnoj godišnjoj stopi od blizu 12%, a broj zaposlenih po prosječnoj stopi od blizu 14%.

Graf 1 – Prihodi i broj zaposlenih trgovačkih društava na području Općine Cerna

Prema kriteriju veličine poduzetnika, evidentno je da su najveći iznos prihoda u razdoblju od 2017. do 2019. godine ostvarili srednji poduzetnici, dok su u 2015. i 2016. godini najveći iznos prihoda zbirno ostvarili mali poduzetnici. Velikih poduzetnika nije bilo u promatranom razdoblju (Graf 2).

Graf 2 – Struktura prihoda prema veličini poduzetnika na području Općine Cerna

Tablica 24. – Poslovni subjekti na području Općine Cerna

Skraćeni naziv poslovnog subjekta	Broj zaposlenih (GFI 2019)	Šifra NKD (2007)	Naziv NKD (2007)
MULTINORM d.o.o.	231	C2562	Strojna obrada metala
SLAVONIJA-BOŠKOVIĆ d.o.o.	218	G4711	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pre
NEXUS d.o.o.	132	C2849	Proizvodnja ostalih alatnih strojeva
CERTIS d.o.o.	8	C1812	Ostalo tiskanje
Zadruga SALIĆ	7	A0150	Mješovita proizvodnja
OKVIR d.o.o.	7	C2361	Proizvodnja proizvoda od betona za građevinarstvo
LOV-RIBOLOV ŠARAN d.o.o.	7	G4778	Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim p
IB Intermedia j.d.o.o.	5	G4619	Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima
ZADRUGA KUDUZ	3	C2562	Strojna obrada metala
ZELENA KUĆA d.o.o.	3	G4673	Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sani
ROHAČEK j.d.o.o.	3	I5621	Djelatnosti kateringa
ZADRUGA VINKOVAČKA ŠPAROGA	2	A0113	Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog p
ADMIRAL TISAK d.o.o.	2	C1812	Ostalo tiskanje
PROMETALL d.o.o.	2	C2562	Strojna obrada metala
MVI j.d.o.o.	2	G4690	Nespecijalizirana trgovina na veliko
AUTO 128 j. d. o. o.	2	H4932	Taksi služba
ENERGANA CERNA d.o.o.	1	D3511	Proizvodnja električne energije
TERMAL j.d.o.o.	1	F4322	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instala
AGROPA d.o.o.	1	G4621	Trgovina na veliko žitaricama, sirovim duhanom, sjemenje
ŽIVIĆ d.o.o.	1	G4719	Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonica
ARLOVIĆ d.o.o.	1	G4724	Trgovina na malo kruhom, pecivom, kolačima, tjesteninam
ARIAN TEKSTIL j.d.o.o.	1	G4771	Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavaonica
MAP j.d.o.o.	1	H5229	Ostale prateće djelatnosti u prijevozu
DROPULJIĆ j.d.o.o.	1	I5630	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića
PZ GOLIJAT	0	A0111	Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i uljanog sjemenja
PLAVA LAGUNA d.o.o.	0	A0111	Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i uljanog sjemenja
CHOCOS d.o.o.	0	C1072	Proizvodnja dvopeka, keksa i srodnih proizvoda; proizvodn
JARD d.o.o.	0	C2332	Proizvodnja opeke, crijepa i ostalih proizvoda od pečene gl
KESEGIĆ d.o.o.	0	G4661	Trgovina na veliko poljoprivrednim strojevima, opremom
STRADUN d.o.o.	0	G4690	Nespecijalizirana trgovina na veliko
Braniteljska zadruga MEDIA SERVIS 032	0	J6202	Savjetovanje u vezi s računalima
Braniteljska zadruga PERUN	0	R9329	Ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti

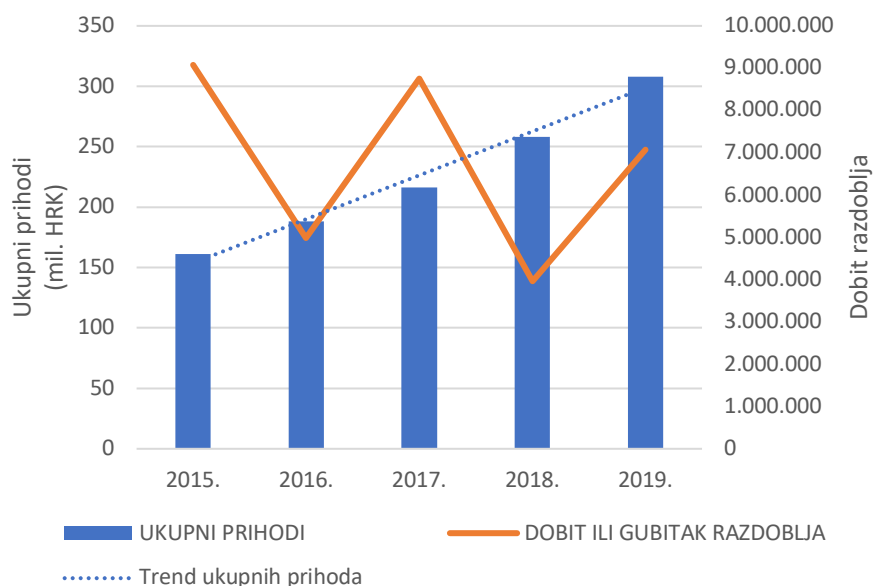
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK - ŽK Vukovar

Tablica 25. - Osnovni financijski pokazatelji za Općinu Cerna u razdoblju od 2015. - 2019.

Financijski pokazatelj	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNI PRIHODI	161.342.537	188.080.851	216.310.261	258.199.455	307.673.240
(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	3.452.340	2.877.142	240.832	12.772.598	10.071.222
(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	90.367.682	101.869.291	124.421.583	128.731.973	156.083.451
(D) OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	4	218	10.018	3	0
(F) GRAĐEVINARSTVO	59.646	73.358	201.460	142.785	100.405
(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	67.355.612	83.046.902	91.133.943	111.416.536	134.873.454
(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		11.620	66.599	3.419.627	4.715.762
(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	107.253	111.329	122.852	205.939	280.772
(J) INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		90.991	112.974	232.248	281.962
(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI				1.257.746	1.246.212
(R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA				20.000	20.000
UKUPNI RASHODI	151.953.408	182.737.260	207.060.583	253.293.705	299.098.142
(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	3.421.474	2.837.354	199.411	12.230.989	9.700.331
(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	83.496.408	100.097.760	118.064.782	131.608.897	155.679.001
(D) OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	21.278	13.974	8.189	29.271	140.267
(F) GRAĐEVINARSTVO	59.656	75.962	178.715	135.830	89.296
(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	64.848.516	79.498.849	88.324.894	104.591.921	127.791.395
(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		16.167	59.759	3.256.869	4.269.179
(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	106.076	108.305	118.098	224.729	238.724
(J) INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		88.889	106.735	272.514	265.175
(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI				923.773	905.113
(R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA				18.912	19.661
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	9.389.129	5.343.591	9.249.678	4.905.750	8.575.098
(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	30.866	39.788	41.421	541.609	370.891
(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	6.871.274	1.771.531	6.356.801	-2.876.924	404.450
(D) OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	-21.274	-13.756	1.829	-29.268	-140.267
(F) GRAĐEVINARSTVO	-10	-2.604	22.745	6.955	11.109
(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	2.507.096	3.548.053	2.809.049	6.824.615	7.082.059
(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		-4.547	6.840	162.758	446.583
(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	1.177	3.024	4.754	-18.790	42.048
(J) INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		2.102	6.239	-40.266	16.787
(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI				333.973	341.099
(R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA				1.088	339

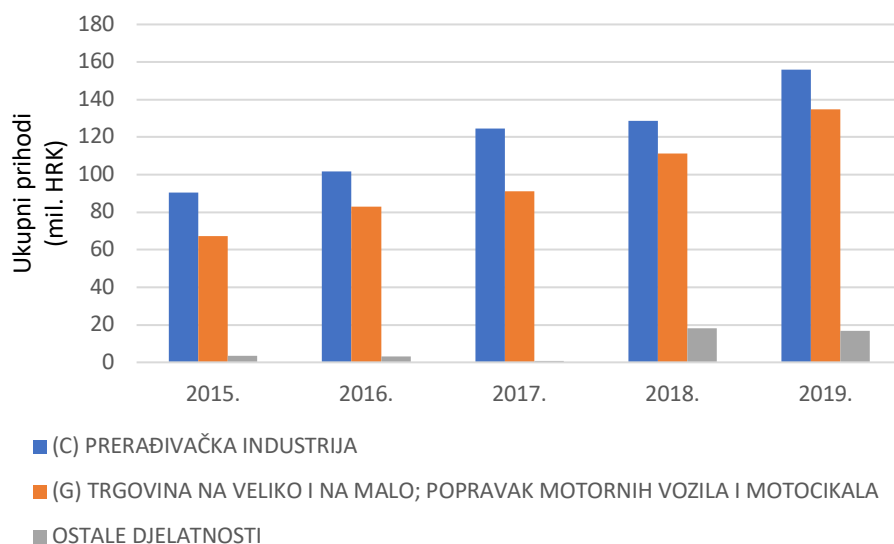
Iz Grafa 3 se može vidjeti da su prihodi poduzetnika na području Općine Cerna imali trend rasta u promatranom razdoblju od 2015. do 2019. godine, dok je ostvarena dobit imala značajne fluktuacije.

Graf 3 – Ukupni prihodi i dobit razdoblja poduzetnika na području Općine Cerna

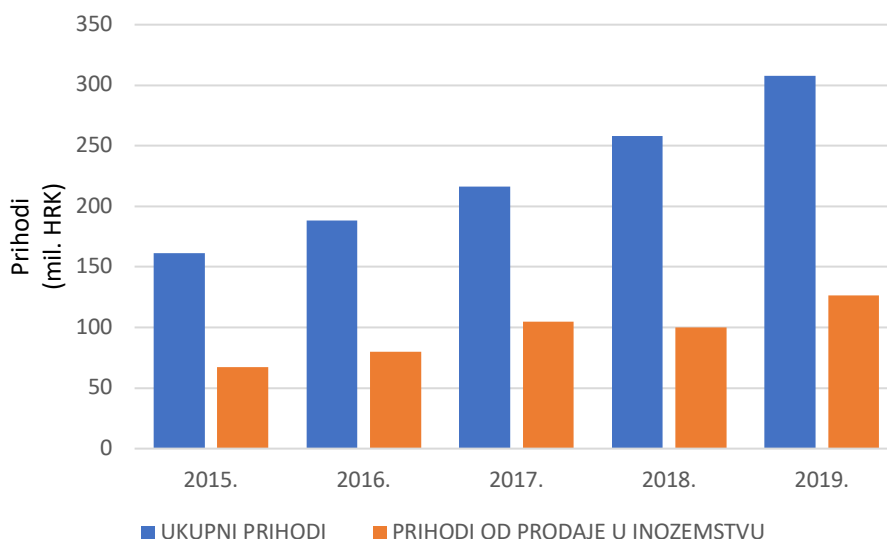
Promatrano prema vrsti djelatnosti, najveći iznos prihoda se ostvarivao u prerađivačkoj industriji, na drugom mjestu prema iznosu prihoda je trgovina na veliko i malo uključivo popravak motornih vozila i motocikala. Ostale djelatnosti imaju značajno manji udjel (Graf 4).

Graf 4 – Ukupni prihodi po vrsti djelatnosti na području Općine Cerna

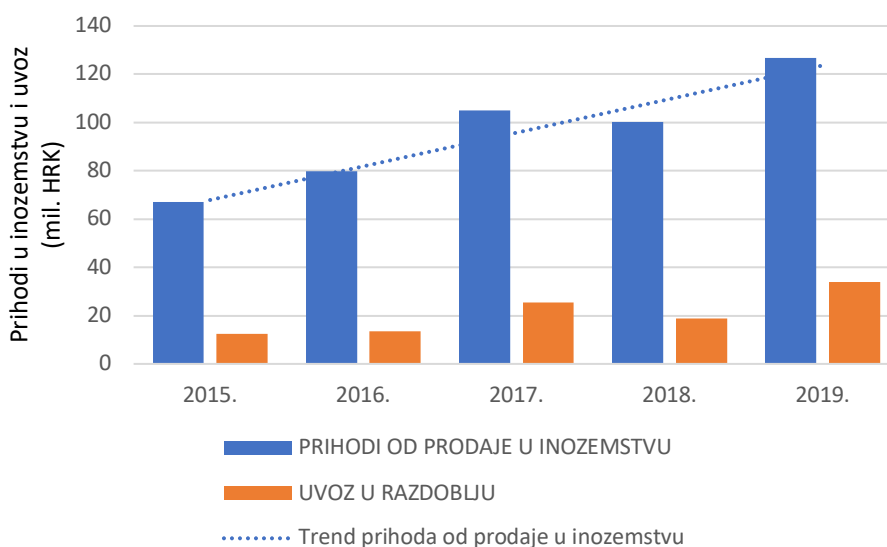
Ako se promatra struktura prihoda, prihodi iz inozemstva su u 2019. godini imali udio od 41,17% u ukupnim prihodima. Promatrano u cijelom razdoblju, prihodi iz inozemstva su imali raspon udjela od 38,83% (u 2018. godini) do 48,51% (ostvaren u 2017. godini) (Graf 5).

Graf 5 – Ukupni prihodi i prihoda iz inozemstva poduzetnika na području Općine Cerna

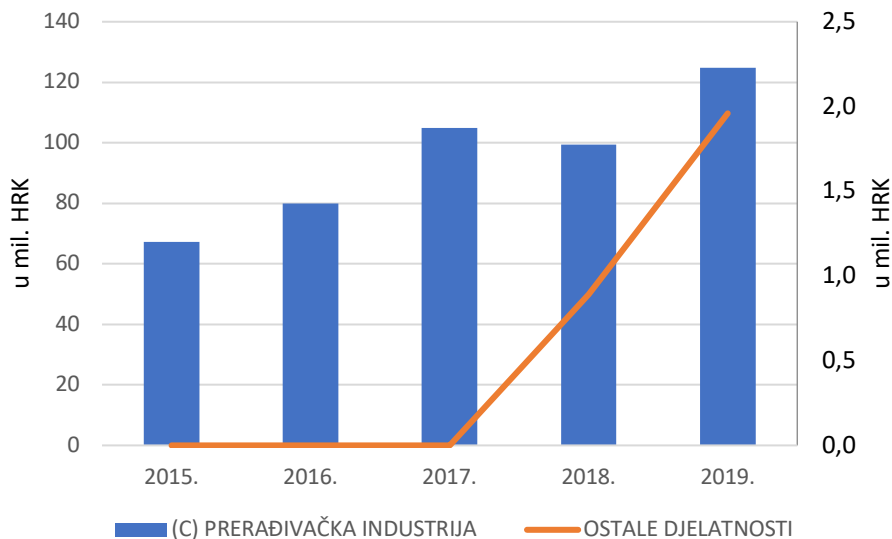
Prihodi od prodaje u inozemstvu su imali trend rasta u promatranom razdoblju po prosječnoj godišnjoj stopi od 17,20%, dok je uvoz u istom promatranom razdoblju rastao po prosječnoj godišnjoj stopi od 28.32% (Graf 6).

Graf 6 – Prihodi od prodaje u inozemstvu i uvoz poduzetnika na području Općine Cerna

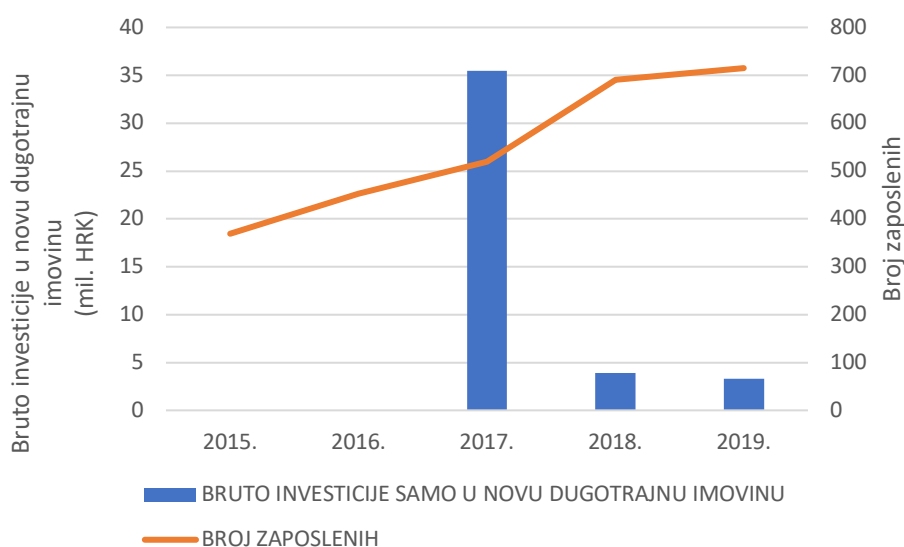
Prema vrsti djelatnosti, najveći prihodi od prodaje u inozemstvu se generiraju u prerađivačkoj industriji, dok ostale djelatnosti imaju zanemariv udio.

Graf 7 – Prihodi od prodaje u inozemstvu prema vrsti djelatnosti

Ako se razdoblje od 2015. do 2019. godine promatra prema iznosu bruto investicija u novu dugotrajnu imovinu i prema broju zaposlenih, može se zaključiti da su bruto investicije imale najveći iznos u 2017. (35,5 milijuna kn), dok su u posljednje dvije promatrane godine imale značajno manji iznos. Broj zaposlenih je imao trend rasta s 715 zaposlenih u 2019. godini (Graf 8).

Graf 8 – Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu i broj zaposlenih na području Općine Cerna

Tablica 26 - Kretanje broja zaposlenih u razdoblju od 2015. - 2019.

BROJ ZAPOSLENIH	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNO	369	453	519	691	715
(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	10	10	0	10	13
(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	226	280	332	441	425
(D) OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	0	0	0	0	1
(F) GRAĐEVINARSTVO	1	2	2	2	1
(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	132	160	184	218	250
(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		0	0	14	15
(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	1	1	1	2	4
(J) INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		0	0	1	2
(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI				5	5
(R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA				0	0

Izvor: Obrada autora

Prerađivačka industrija

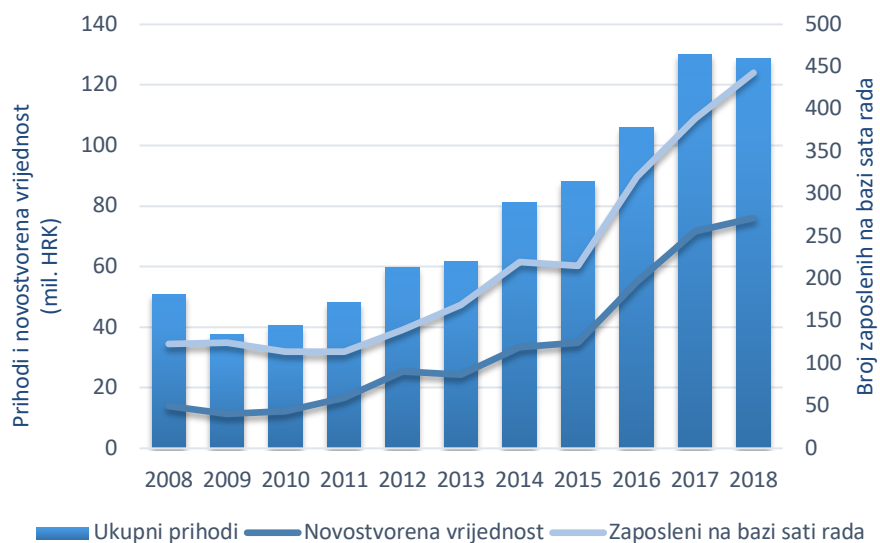
U sljedećoj tablici prikazani su prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u prerađivačkoj industriji, koja je i prema iznosu ostvarenih prihoda najznačajnija djelatnost na području Općine Cerna.

Tablica 27 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u prerađivačkoj industriji

Godina	Ukupni prihodi	Zaposleni na bazi sati rada	Novostvorena vrijednost	Broj	Prosječni prihodi po subjektu	Prosječni broj zaposlenih po subjektu	Dobit/gubita k razdoblja
2008	50.871.058	123	13.962.860	8	6.358.882	15	2.783.411
2009	37.531.087	125	11.370.708	8	4.691.386	16	40.854
2010	40.790.971	114	12.292.584	8	5.098.871	14	-2.361.254
2011	48.109.919	114	16.617.323	7	6.872.846	16	3.657.898
2012	59.977.726	140	25.467.890	6	9.996.288	23	8.542.310
2013	61.597.102	169	24.289.203	9	6.844.122	19	2.988.633
2014	81.082.032	220	33.452.201	9	9.009.115	24	7.574.539
2015	88.184.965	215	34.834.557	6	14.697.494	36	6.025.221
2016	105.947.839	320	54.919.065	9	11.771.982	36	1.700.473
2017	130.204.284	389	71.708.255	8	16.275.536	49	6.442.108
2018	128.731.973	443	76.076.395	9	14.303.553	49	-2.410.247

Prema iznosu prihoda, **prerađivačka industrija** ima najveći udjel u ukupno ostvarenim prihodima s gotovo 129 milijuna kn prihoda, 443 zaposlena u 9 subjekata (Graf 9). U desetogodišnjem razdoblju su prihodi iz te djelatnosti povećani za ukupno 153%, a broj zaposlenih više nego utrostručen. Uz 9 poslovnih subjekata u 2018. godini, prosječni prihod poslovnog subjekta u navedenom sektoru u 2018. godini je iznosio 14 milijuna kn s prosječno 49 zaposlenih po subjektu.

Graf 9 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u prerađivačkoj industriji

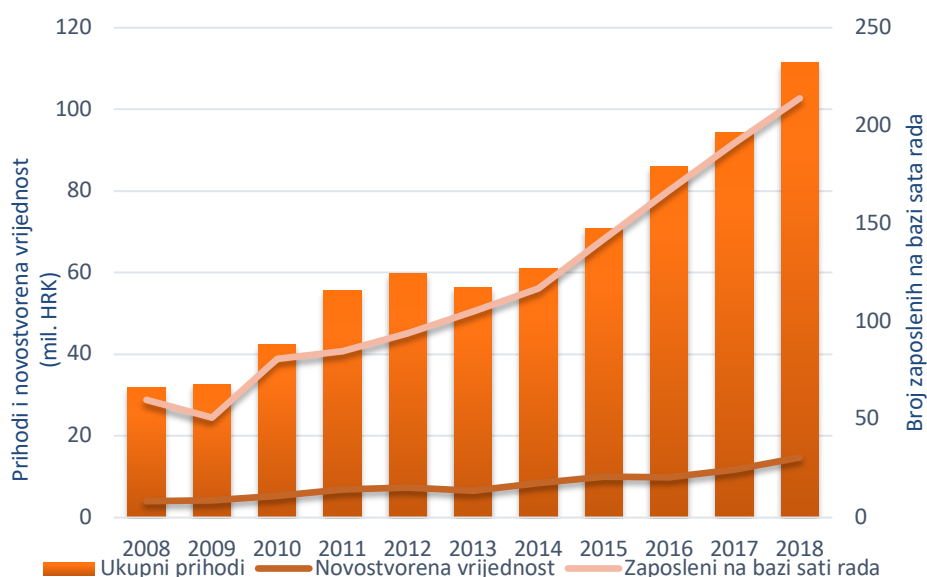
Trgovina na veliko i malo

Sektor **trgovine na veliko i malo** u 2018. godini prema iznosu prihoda od 111 milijuna kn, 214 zaposlenih i 11 poslovnih subjekata je također vrlo značajna djelatnost kako prikazuje sljedeća tablica i Graf 10. Od 2014. godine, u tom sektoru prisutan je kontinuiran uzlazni trend prihoda i broja zaposlenih po prosječnoj godišnjoj stopi od 15%.

Tablica 28 – Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u trgovini na veliko i malo

Godina	Ukupni prihodi	Zaposleni na bazi sati rada	Novostvorena vrijednost	Broj	Prosječni prihodi po subjektu	Prosječni broj zaposlenih po subjektu	Dobit/gubita k razdoblja
2008	31.864.463	60	4.013.474	12	2.655.372	5	558.704
2009	32.687.758	51	4.201.712	9	3.631.973	6	717.999
2010	42.446.778	81	5.270.652	10	4.244.678	8	561.100
2011	55.612.815	85	6.891.527	11	5.055.710	8	982.418
2012	59.809.808	94	7.336.541	10	5.980.981	9	1.402.359
2013	56.428.620	105	6.569.509	7	8.061.231	15	835.810
2014	61.093.450	117	8.425.268	10	6.109.345	12	2.013.671
2015	70.784.978	142	10.079.434	11	6.434.998	13	2.563.901
2016	86.002.787	167	9.884.298	11	7.818.435	15	3.623.945
2017	94.216.418	191	11.711.205	11	8.565.129	17	2.757.729
2018	111.416.536	214	14.706.668	11	10.128.776	19	5.576.746

Graf 10 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u trgovini na veliko i malo

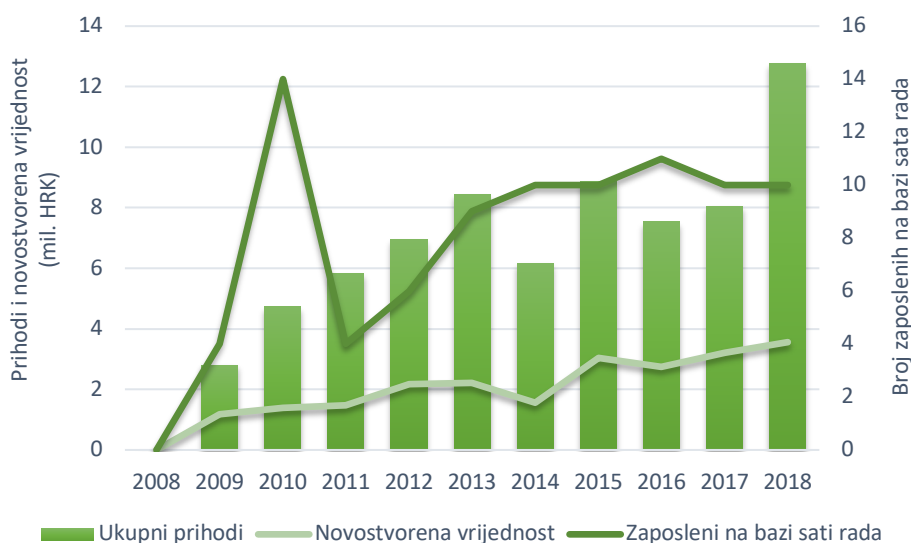
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

Kako je vidljivo iz sljedeće tablice i narednog Grafa 11, prema iznosu ostvarenih prihoda sektor **poljoprivrede i šumarstva**, spada u manje značajne djelatnosti s 13 milijuna kn prihoda, 3,6 milijuna kn novostvorene vrijednosti, 10 zaposlenih i svega pet poslovnih subjekata.

Tablica 29 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu

Godina	Ukupni prihodi	Zaposleni na bazi sati rada	Novostvorena vrijednost	Broj	Prosječni prihodi po subjektu	Prosječni broj zaposlenih po subjektu	Dobit/gubita k razdoblja
2008	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!	0
2009	2.810.758	4	1.175.567	4	702.690	1	-466.877
2010	4.727.319	14	1.389.137	5	945.464	3	250.772
2011	5.813.835	4	1.468.517	5	1.162.767	1	291.253
2012	6.956.840	6	2.182.975	5	1.391.368	1	446.721
2013	8.435.004	9	2.218.431	4	2.108.751	2	387.693
2014	6.163.438	10	1.558.967	4	1.540.860	3	288.725
2015	8.858.479	10	3.046.439	4	2.214.620	3	550.763
2016	7.538.368	11	2.744.964	4	1.884.592	3	218.138
2017	8.051.432	10	3.208.152	4	2.012.858	3	479.220
2018	12.772.598	10	3.561.218	5	2.554.520	2	440.900

Graf 11 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu

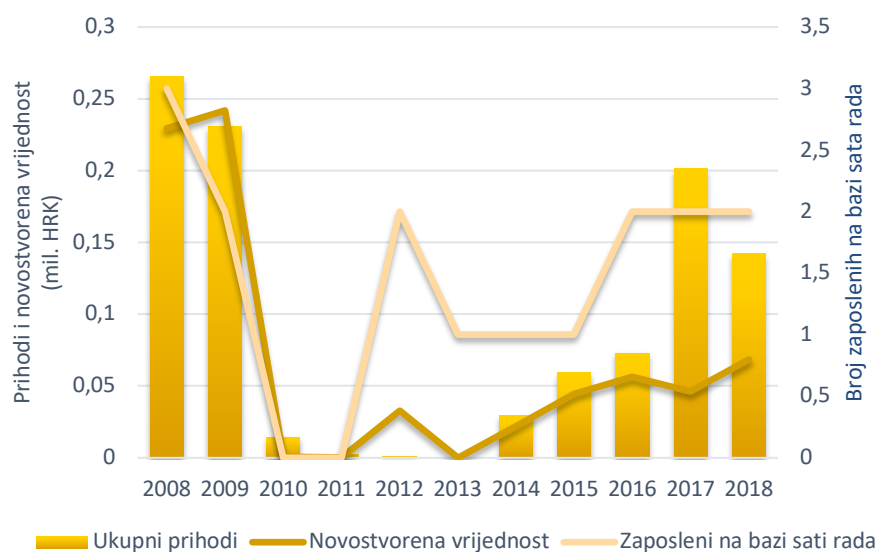
Građevinarstvo

Građevinarstvo spada u manje značajne djelatnosti na području Općine Cerna, a osnovni parametri su prikazani u sljedećoj tablici i pripadajućem grafu. Iz podataka se može vidjeti da se radi o izrazito cikličnoj djelatnosti.

Tablica 30 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u građevinarstvu

Godina	Ukupni prihodi	Zaposleni na bazi sati rada	Novostvorena vrijednost	Broj	Prosječni prihodi po subjektu	Prosječni broj zaposlenih po subjektu	Dobit/gubita k razdoblja
2008	265.788	3	229.439	2	132.894	2	141.320
2009	230.704	2	241.925	2	115.352	1	17.598
2010	15.013	0	643	1	15.013	0	515
2011	3.006	0	186	1	3.006	0	149
2012	1.916	2	32.879	3	639	1	-36.684
2013	800	1	0	2	400	1	-28.783
2014	30.070	1	22.104	2	15.035	1	-1.966
2015	59.646	1	44.339	2	29.823	1	-49.576
2016	73.358	2	56.517	2	36.679	1	-2.631
2017	201.460	2	46.074	2	100.730	1	20.332
2018	142.785	2	68.606	2	71.393	1	6.120

Graf 12 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u građevinarstvu

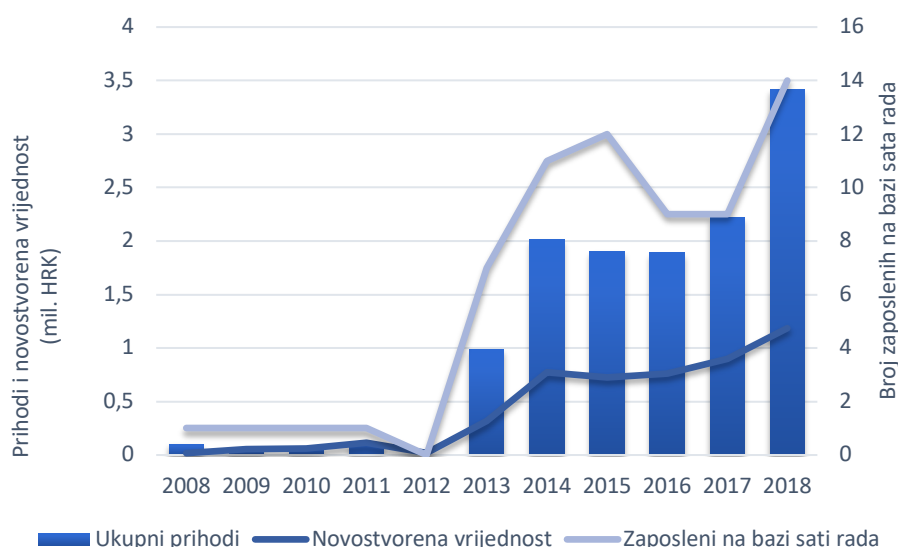
Prijevoz i skladištenje

Kao i u djelatnosti građevinarstva, prihodi i zaposlenost su gotovo zanemarivi po značaju, kako prikazuje sljedeća tablica i graf.

Tablica 31 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u prijevozu i skladištenju

Godina	Ukupni prihodi	Zaposleni na bazi sati rada	Novostvorena vrijednost	Broj	Prosječni prihodi po subjektu	Prosječni broj zaposlenih po subjektu	Dobit/gubita k razdoblja
2008	108.570	1	17.144	1	108.570	1	-7.103
2009	68.915	1	52.023	1	68.915	1	-59.162
2010	61.318	1	59.159	1	61.318	1	-151.952
2011	100.960	1	113.711	1	100.960	1	-35.435
2012	17.530	0	20.323	1	17.530	0	-3.524
2013	992.756	7	315.308	1	992.756	7	31.618
2014	2.015.355	11	771.695	1	2.015.355	11	39.584
2015	1.899.863	12	728.051	1	1.899.863	12	36.046
2016	1.890.713	9	763.365	2	945.357	5	25.368
2017	2.222.627	9	899.668	2	1.111.314	5	62.114
2018	3.419.627	14	1.185.399	2	1.709.814	7	141.762

Graf 13 - Prihodi, broj zaposlenih i novostvorena vrijednost u prijevozu i skladištenju

Turizam

Prostor općine Cerna, kao dio prostora Vukovarsko-srijemske županije, je samostalna općina ruralnih obilježja, koja u svom dosadašnjem razvoju nije zabilježila razvoj ugostiteljstva i turizma. Općina Cerna u ovom trenutku još ne raspolaže u cijelosti sa popisom svojih temeljnih turističkih resursa. Razlog je dijelom u tome što se prostor općine nalazi između gradova Vinkovaca i Županje, a koji su ujedno i značajni turistički centri, s brojnim i raznovrsnim sadržajima turističke ponude. U takvim uvjetima, na području općine se razvila tek skromna ugostiteljska ponuda.

Međutim, i unatoč nerazvijenosti djelatnosti ugostiteljstva i turizma, na području općine postoje prirodni potencijali koje je moguće valorizirati kroz turizam, kako za potrebe turističko-rekreacijskih sadržaja za stanovništvo općine, tako i za buduće potrebe turista. Ukupan prostor općine je vrijedan prirodni resurs u kojemu se izdvajaju šumska područja, te vodotoci Biđ, Bosut i Bitulja, koji zajedno čine i potencijalne turističke resurse. Ono čime se općina može podičiti je veliki broj parkovnih površina koji su nekada služili kao odlagalište otpada i smeća. Proširivanjem obale i nasipavanjem humusa, te zasađivanjem novih površina, općina Cerna danas ima prekrasan pejzaž.

U centralnom dijelu Cerne, nalazi se uzvisina Grac, gdje je izgrađena crkva, te župni ured. Pretpostavlja se da je Grac naseljen od davnih vremena, što su nedavna arheološka istraživanja i potvrdila, te je stoga i preventivno zaštićeno kulturno dobro.

Na području općine su registrirana i poljoprivredna-obiteljska gospodarstva koja su nositelji razvoja ruralnog turizma. Kao jedno o takvih je i Adrenalinski park i ZOO vrt „MIŠKO“ koji okuplja egzotične i zaštićene vrste na jednom mjestu, te čini ovaj kraj prepoznatljivim.

Prostor općine, s obzirom na prirodne resurse, je i potencijalno lovno područje, (zajedničko lovište na 962 ha), u okviru kojega djeluju dvije lovne udruge, a s obzirom na bogatstvo vodnih resursa, na području općine djeluju i dvije ribolovne udruge, što zajedno čine potencijalne mogućnosti i stvaranje uvjeta za razvoj rekreacijskog odnosno lovnog i ribolovnog turizma.

Kao dodatni motivi i posebnosti određenog prostora koji mogu utjecati na razvoj turizma su i određene tradicionalne manifestacije koje se održavaju, a na području općine Cerna poznate su "Žetvene svečanosti", kao smotra tradicije i folklora, koje se održavaju 15. srpnja, od 1977. godine. Manifestacija je započela kao proslava žetve, da bi do danas prerasla u kulturno-umjetničku manifestaciju s brojnim sadržajima: smotra folklornih skupina, razne izložbe, sportska natjecanja, gastronomske izložbe i natjecanja koja privuku veliki broj sudionika, ali i posjetitelja, s područja općine, ali i sa šireg prostora.

Ova djelatnost polako pokazuje svoj potencijal i stvara pripravnu razvojnu strategiju turističkog sadržaja za buduće razdoblje na području Općine Cerna. Strategijskim pristupom turističkom poduhvatu poduzetnici-investitori stvaraju pozitivnu klimu i biraju dobar smjer u turbotnoj okolini, te organizacijske i poslovne potrebe pretvaraju u praktične programe na mikro razini. Gospodarski subjekti koji se bave u ovom trenutku uslugama u turizmu i ugostiteljstvu na području Općine Cerna, zbog svoje fleksibilnosti i spremnosti na pravodobno reagiranje, postaju pokretači turističkog razvoja i turističke destinacije. Danas naročito na značaju dobiva tzv. kontinentalni i seoski turizam koji ima sve veću razvojnu šansu. Pored toga, turizam i ugostiteljstvo su imanentno prožeti s drugim gospodarskim granama poput poljoprivrednom ekološkom proizvodnjom, vinogradarstvom, obrtništvom i sl. Stoga su turizam i ugostiteljstvo djelatnosti koje bez sumnje stvaraju snažnu potražnju za uslugama i proizvodima drugim gospodarskih grana u svojim sredinama.

Turistička ponuda

Adrenalinski park i zoološki vrt «Miško» Cerna

ZOO vrt «Miško» osnovan je 1994. godine i postao je prava obiteljska tradicija. O životinjama se brine pet članova obitelji, a u posao su uključeni i volonteri i različiti simpatizeri vrta. ZOO radi na tome da djecu što više približi životinjama jer od samog postanka svijeta uz čovjeka, Bog je stvorio i životinje kako bi mu uljepšale život i učinile ga zanimljivijim. Obitelj Rimac smatra da ima još puno prostora da se uključe i druge udruge kao i pojedinci svojom ponudom i kako bi učinili da općina Cerna bude još posjećenija. Rezultati u vrtu su veliki, npr. od uspješnog razmnožavanja jaguara i majmuna kao i ostalih egzotičnih i zaštićenih vrsta. Uz zoo uskoro bi trebao početi s radom i sportsko-rekreativni centar s različitom ponudom (sportski ribolov, škola jahanja, etnološki muzej, kamp centar...) „Adrenalin park“ biti će svojevrsna

nadogradnja Zoološkog vrta obitelji Rimac koji se nalazi u dvorištu obiteljske kuće u Cerni. Adrenalinski park je daleko od briga i grada idealan za momačke, djevojačke, krstítke, teambuilding ili aktivni izlet s ekipom.

Braniteljska zadruga Perun

Braniteljska zadruga Perun osnovana je 2009. godine za agroturizam i ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti. Upravitelj zadruge je Damir Besednik, u svojim istupima često pojašnjava da se Braniteljska zadruga Perun iz Cerne bavi avanturističkim turizmom i jedina je takva udruga na istoku Hrvatske. Damir Besednik je i predsjednik udruge maloljetnih dragovoljaca Domovinskog rata. Misija voditelja poligona zadruge Perun kao ratnih vojnih veterana iz Domovinskog rata je promocija tog specifičnog i profitabilnog turističkog sadržaja ali i predstavljanje pozitivne slike o hrvatskim veteranima Domovinskog rata kao izgradnja poveznica i mostova sa drugim državama iz EU i šire. Uz navedeno neizostavno je educiranje i ukazivanje na korisnost boravka u prirodi te odvrćanje pažnje mladim generacijama od računalnih video igara kao i afirmacija kulture zdrave prehrane. U međuvremenu su izgradili kamp kod Cerne, površine jednog hektara, opremili ga, tako da posjetitelji mogu proći vještine preživljavanja, penjanja, alpinizma, upravljanja plovilima, kako se postavljaju zamke, pali vatra, namještaju šatori... Nabavili su i čamce, kacige, air soft replike naoružanja. Dolaze im gosti iz cijele Hrvatske, ali i iz Bosne i Hercegovine, Mađarske i Slovenije. Sve se unutar kampa odvija pod nadzorom bivših pripadnika elitnih postrojbi Hrvatske vojske.

REALIZIRANI PROJEKTI I PROJEKTI U TIJEKU SUKLADNO STRATEGIJI RAZVOJA IZ PRETHODNOG RAZDOBLJA

U prethodnom razvojnem razdoblju 2016. – 2020. postavljena su tri strateška cilja i to:

1. Razvoj i unaprjeđenje stabilnosti i sigurnosti u zajednici s naglaskom na povećanje kvalitete življenja na području Općine Cerna
2. Zaštita okoliša, prirodne i kulturne baštine
3. Razvoj gospodarstva, poljoprivrede i ruralni razvoj

Za svaki strateški cilj utvrđeni su prioriteti i mjere te u nastavku dajemo pregled realiziranih mjera po prioritetima, kao i o projektima koji su sukladno prioritetima u realizaciji.

SC 1. Razvoj i unaprjeđenje stabilnosti i sigurnosti u zajednici s naglaskom na povećanje kvalitete življenja na području Općine Cerna

Realizacija prioriteta: Razvoj i izgradnja komunalne infrastrukture

U okviru ovog prioriteta sve županijske ceste su presvučene novim slojem asfalta, planira se nakon dovršetka kanalizacije i sve lokalne ceste presvući novim slojem asfalta, izgrađene su staze u Strossmayerovoj, Kolodvorskoj, Kralja Tomislava, Jurišićevoj i Maloj Cerni. Izgrađena je i staza Šiškovci - Cerna čime su ova dva naselja povezana.

U okviru razvoja telekomunikacijske mreže kao i sa ciljem povećanja dostupnosti širokopojasnog interneta Wi-fi signalom pokriven je centar Cerne i Adrenalinski park.

Osigurano je odvojeno prikupljanje smeća i kroz najam mobilne jedinice prikupljanje svega ostalog otpada. Pri završetku su radovi na izgradnji kanalizacije i priključaka u Šiškovcima, te priključaka u Cerni. Privodi se kraju izrada projekta za zamjenu dotrajale vodovodne mreže.

U tijeku realizacije su sljedeći komunalni projekti:

- izgradnja prometnice, parkirališta i pješačke staze u ulici J. Kozarca,
- ishodenje građevinske dozvole za izgradnju dječjeg vrtića,
- rekonstrukcija ceste u Maloj Cerni i ulice Kralja Zvonimira,
- izgradnja prometnice, parkirališta i komunalne infrastrukture u Vukovarskoj ulici u Cerni,
- saniranje oštećenih dijelova nogostupa u Velikoj Cerni,
- izrada projektne tehničke dokumentacije za tržnicu,
- ishodenje građevinske dozvole za izgradnju kanalizacije, javne rasvjete, vode, plina, DTK za poslovnu zonu.

Realizacija prioriteta: Provedba aktivnosti društvene i socijalne djelatnosti

Unapređenje skrbi o osobama s invaliditetom i osobama treće životne dobi realizirano je kroz „Program zaželi“. Od mjera planiranih za realizaciju ovog prioriteta u cilju osmišljavanja i provedba aktivnosti u predškolskim i obrazovnim institucijama sa ciljem promoviranja znanja i jačanja vještina i kompetencija kod djece i mladih financiran je rad male škole, te je poticana provedba sportskih aktivnosti s posebnim naglaskom na prilagođenost svim dobnim skupinama

Realizacija prioriteta: Jačanje stupnja sigurnosti stanovnika i posjetitelja kroz kvalitetno opremljenu infrastrukturu u sektoru zaštite i educiranje dionika

U cilju jačanja stupnja sigurnosti izvršena je sanacija i definiranje koncepta uređenja obalnog dijela Općine Cerna, te je provedena analiza stanja civilne zaštite i vatrogasne postrojbe na području Općine Cerna kako bi se izvršilo opremanje infrastrukture civilne zaštite i vatrogasne postrojbe s ciljem kvalitetnijeg provođenja aktivnosti.

Realizacija prioriteta: Oblikovanje i razvoj kulturnog identiteta Općine Cerna

Tijekom prethodnog razvojnog razdoblja potican je rad kulturno-umjetničkih društava, kao i pojedinaca koji djeluju u području kulture osobito kada su svojim djelovanjem isticali tradicionalna obilježja te izvodili programe obilježene tradicijskim karakterom. Tijekom tog razdoblja u Cerni je gostovala emisija „Lijepom našom“ te je hrvatska javnost imala prigodu поближе se upoznati sa kulturnim identitetom Općine Cerna.

Realizacija prioriteta: Unapređenje kulturnog potencijala Općine Cerna

Pokrenute su aktivnosti na izradi projekta izgradnje Kulturnog centra koji bi trebao omogućiti primjerenije prostore za sve vidove kulturnih sadržaja i programa.

SC2. Zaštita okoliša, prirodne i kulturne baštine

Realizacija prioriteta: Unapređenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na području Općine Cerna

U cilju unapređenja procesa zaštite okoliša izvršena je analiza cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, te je pregledom terena utvrđeno kako nema divljih odlagališta na području Općine. Preko fondova ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša analizirane su mogućnosti stvarnog korištenja i primjene energetske učinkovitosti.

SC3. Razvoj gospodarstva, poljoprivrede i ruralni razvoj

Realizacija prioriteta: Poticanje uspostave i unapređenje poduzetničkih-potpornih aktivnosti prilagođenih potrebama na području Općine Cerna

U okviru ovog prioriteta u tijeku je realizacija projekta uspostave Poduzetničke zone na području Zagrađe u cilju izgradnje infrastrukture. Ovaj projekt realizira se u okviru Strateškog razvojnog projekta Vlade Republike Hrvatske Slavonija, Baranja i Srijem.

Realizacija prioriteta: Pokretanje i jačanje inovativnog poduzetništva kroz ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija i pružanje dodatne potpore i unaprjeđenje razvoja proizvodno-prerađivačke djelatnosti

U cilju realizacije ovog prioriteta u tijeku je izgradnja Energane i Agrotehnološkog centra za skladištenje i doradu povrtlarskih i voćarskih kultura.

Agrotehnološki centar obavljat će poslove organizacije proizvodnje, otkupa, pripreme tržišta, čuvanja i samog trženja povrća. Vrijednost projekta je 29.998.875,00 kuna. Ovaj projekt realizira se u okviru Strateškog razvojnog projekta Vlade Republike Hrvatske Slavonija, Baranja i Srijem.

RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI

Razvojne potrebe i razvojne potencijale sagledati ćemo kroz područja djelovanja i analitički prikaz naveden u narednoj tablici.

Tablica 32 - Područja djelovanja i analitički prikaz područja djelovanja

Područje	Područje djelovanja	Analitika područja djelovanja
1. Održivi gospodarski razvoj	1.1. Poduzetništvo i obrtništvo	Malo i srednje poduzetništvo
		Obrtništvo
		Poduzetnička infrastruktura
		Konkurentnost
		Tehnološki razvoj; istraživanje i razvoj; inovacije
	1.2. Turizam	Dolasci i noćenja
		Smještajni kapaciteti
		Prirodni turistički resursi
		Selektivni oblici turizma: sportsko-rekreativni, eno-gastronomski, ciklo, ribolovni i lovni turizam
	1.3. Poljoprivreda i ruralni razvoj	Obiteljska poljoprivredna gospodarstva
		Ruralni razvoj
2. Društveni razvoj	2.1. Društvene djelatnosti i društvena infrastruktura	Demografija; zaposlenost i nezaposlenost
		Zdravstvo i socijalna skrb
		Obrazovanje
		Kultura
		Organizacije civilnog društva
		Kulturne i povijesne vrijednosti - baština
		Društvena infrastruktura
3. Prostor i zaštita okoliša	3.1. Prostorni razvoj, okoliš, infrastruktura, upravljanje razvojem	Osnovna infrastruktura: prometna, energetska, telekomunikacijska
		Komunalna infrastruktura (javna rasvjeta, tržnica, parkovi, groblja, vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda)
		Gospodarenje otpadom
		Zaštita okoliša
		Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije
		Prostorno uređenje i planiranje
		Civilna zaštita
		Institucionalni okviri za održivi razvoj (razvijenost područja, odgovorne institucije/nositelji upravljanja razvojem, prekogranična i međuregionalna suradnja)

Tablica 33 – Razvojne potrebe i razvojni potencijali održivog gospodarskog razvoja

Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
Povećati razinu prinosa primjenom suvremenih tehnologija i edukacijom poljoprivrednika radi stjecanja novih znanja i vještina osobito vezanih za ekološku i integriranu proizvodnju.	Vodstvo općinske uprave će privlačiti potencijalne investitore i stvarati pozitivno i poticajno poduzetničko okruženje. Razvoj ekološke poljoprivrede i visoko razvijene ekološke svijesti.
Poticati primjenu novih organizacijskih oblika u proizvodnji (proizvođačkih organizacija, modernih zadruga i klastera), a posebno onih koji su usmjereni prema većemu stupnju obrade poljoprivrednih proizvoda te proizvodnji dohodovnijih kultura.	Povećati radno aktivno stanovništvo u oba naselja te broj poduzetnika, obrtnika i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Razvijen poduzetnički duh i marljivost. Kvalitetna poslovna i gospodarska zona – razvijena poduzetnička infrastruktura.
Poticati jaču povezanost s turizmom i prehrambenom industrijom. Revitalizirati, obnoviti i unaprijediti proizvodnju tradicijskih proizvoda (legaliziranje proizvodnje tradicijskih prehrambenih proizvoda, usluga OPG-a, agroturizma). Poteškoće plasmana poljoprivrednih proizvoda. Stvoriti sustav distribucije lokalnih proizvoda-kratki dobavni lanac.	Spajanje turizma s lokalnim proizvodima. Veliki broj obrta, malih i srednjih poduzeća. Integrirati proces povezivanja gospodarskih subjekata sa ciljem stvaranja novog lanca vrijednosti i gradnje doživljaja i zadovoljstva zajednice i posjetitelja.
Veće aktiviranje postojećih resursa (vodotoci) u svrhu navodnjavanja.	Povećanje produktivnosti poljoprivredne proizvodnje. sinergijom postojećih i novih resursa.
Sustavno educirati poduzetnike i poljoprivrednike o mogućnostima financiranja investicija kroz europske fondove te osiguravanje potpora za pripremu projekata (financijska/tehnička).	Kvalitetna radna snaga. Poticati osmišljavanja posebnih programa savjetovanja, praćenja i vođenja potencijalnih investitora u suradnji sa partnerskim institucijama.
Poticati usklađivanje poduzetnika i poljoprivredno-gospodarskih objekata s EU standardima.	Mala poljoprivredna gospodarstva.
Razvijati turističku infrastrukturu i jačati turističku ponudu osobito u razvoju selektivnog turizma: cikloturizam, agroturizam, kulturni turizam, turizam doživljaja.	Razvijanje turizma sa udrugama mladih. Turističko rekreacijski centar i prepoznavanje turističkog potencijala. Primjena marketinga upravljanja baštinom.

Društveni razvoj

Tablica 34 – Razvojne potrebe i razvojni potencijali društvenog razvoja

Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
Unapređenje kvalitete života stvaranjem uvjeta za kvalitetnije stanovanje, bavljenje sportovima, odmor i rekreaciju stanovnika i njegovih posjetitelja uz posebnu skrb za mlade i osobe treće životne dobi.	Veliki broj udruga u području sporta, kulture, očuvanja baštine i tradicije, te drugih sastavnica društvenog života. Kvalitetna socijalna politika sa razvijenom zdravstvenom zaštitom.
Aktivan pristup očuvanju kulturne baštine i slavonske tradicije kroz djelovanje udruga, poduzetnika i stanovnika Općine.	Bogatstvo slavonske tradicije i običaja.
Podizanje kvalitete obrazovanja i cjeloživotnog učenja.	Razvijeno školstvo sukladno potrebama uz dobre uvjete za učenički sport.
Daljnje unapređenje zaštite okoliša kroz zajedničko djelovanje stanovnika, osobito kroz sustav zbrinjavanja otpada, uređenje i održavanje okoliša, kao i energetske učinkovitost.	Mogućnost unapređenja komunalne infrastrukture i komunalnih usluga.
Stvaranje što povoljnijih uvjeta za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi.	Spremnost većine ključnih dionika za digitalnu transformaciju. Razvoj telekomunikacijske infrastrukture
Potreba za učinkovitom i racionalnom općinskom upravom.	Kontinuirana edukacija zaposlenika općinske uprave uz primjenu suvremenih tehnologija te uvođenja upravljanja kvalitetom u radu.

Prostor i zaštita okoliša

Tablica 35 – Razvojne potrebe i razvojni potencijali prostora i zaštite okoliša

Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
Prostorna ograničenja i nedostatak prostorne dokumentacije višeg reda	Usuglašenost i konsenzus oko strateških odrednica sa županijom
Komunalna infrastruktura	Razvijena komunalna infrastruktura i gospodarenje otpadom
Uključivanje građana oko uređenja naselja	Kreativno, inovativno i atraktivno uređenje naselja
Cestovna infrastruktura; lokalne ceste	Dobra prometna povezanost – prometni položaj
Ravnomjerni razvoj naselja i potreba za unapređenjem javnog prijevoza	Razvoj prometne infrastrukture
Slabo povezivanje s ostalim susjednim općinama i zemljama EU	Povezivanje i udruživanje s regijama i drugima iz zemalja EU
Premala ulaganja u zaštitu prirode i okoliša	Održavanje i očuvanje postojećih prirodnih resursa

SWOT ANALIZA

Tablica 36 – Analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji (SWOT)

	SNAGE	SLABOSTI
Općina Cerna	● očuvani prirodni resursi - vodotoci i rijeke, šume ● reljefna raznolikost pogodna za razvoj različitih poljoprivrednih i gospodarskih aktivnosti ● tradicija poljoprivredne proizvodnje i vrijedno poljoprivredno tlo ● snažna prerađivačka i trgovinska industrija ● položaj Općine s dobrom prometnom povezanosti cestom i željeznicom ● stanovništvo - osobito mladi i obrazovani (vrijedni ljudi) ● raznolikost zanimanja (obrta, malih i srednjih poduzetnika) među stanovnicima ● razvijena poduzetnička potporna infrastruktura ● razvijeno zajedništvo i aktivnosti sportskih i kulturnih udruga ● interes lokalne samouprave za izradom strategije, programa i projekata ● veliki broj dionika zainteresiranih za rad na projektima koji doprinose društvenoj aktivnosti zajednice ● opskrba električnom i plinom zadovoljava potrebe kućanstava i gospodarstva ● dobro razvijena društvena infrastruktura (školstvo, zdravstvo, sport) ● komunalna infrastruktura ● izgrađena poduzetnička zona ● šumarija - kvalitetno iskorištavanje šuma	● odlazak obrazovanog stanovništva, posebice mladih ● slaba komunikacija među stanovnicima - razjedinjenost ● slabija educiranost o poduzetničkim mogućnostima -Premalo se ulažu u obrazovanje ● slaba umreženost pojedinaca entuzijasta /pokretača razvoja ● neiskorištenost prirodnih resursa u svrhu razvoja turizma ● nerazvijena turistička ponuda - nedovoljna smještajna ponuda ● nedovoljna valorizacija i prepoznatljivost kulturne baštine ● nedovoljno iskorišten geoprometni položaj ● velik broj udruga - slaba aktivnost pojedinih udruga i njihova financijska ovisnost o proračunu Općine ● nedostatni prostorni kapaciteti za različite kulturne, obrazovne i sadržaje poput doma kulture, kluba mladih i sl., te tehničke opreme istih ● nedovršena infrastruktura u postojećoj poduzetničkoj-gospodarskoj zoni ● Slabo korištenje obnovljivih izvora energije ● gašenje tradicionalnih zanatskih djelatnosti ● nedovoljno privlačenje tehnološko-inovacijskih-orijentiranih poduzeća

Okruženje	PRILIKE	PRIJETNJE
	● razvoj poljoprivredne proizvodnje (povrtlarstvo, voćarstvo, eko proizvodnja) ● uspostava sustava navodnjavanja ● korištenje EU fondova kao izvora financiranja za gospodarski razvoj ● razvoj turizma, na temelju lova i ribolova kao i porast potražnje za različitim oblicima ruralne turističke ponude ● izgradnja infrastruktura za korištenje novih tehnologija ● završetak uređenja poduzetničke-gospodarske zone sa svom potrebnom infrastrukturom poradi osiguranja uvjeta za rast i razvoj gospodarskih djelatnosti ● razvoj prerađivačke industrije i razvoj poduzetništva (finalna proizvodnja) ● partnerski projekti ● edukacije stanovnika (ekologija, poduzetništvo) ● dinamičnije praćenje općeg društvenog i gospodarskog stanja te stanja u prostoru poradi kontinuiranog usklađivanja postojećih prostornih planova sa suvremenim potrebama stanovništva i poduzetnika ● primjena novih organizacijskih oblika (zadruga, klasteri, prerađivačke organizacije) ● Promocija poduzetništva i samozapošljavanja ● poticaji za ulaganje u održivu proizvodnju i energetske učinkovitost ● poticati doseljavanje u Cernu ● povećanje socijalne uključenosti osoba s invaliditetom ● edukacija i cjeloživotni program osposobljavanja i usavršavanja ● ulaganje u tehničko tehnološku obnovu gospodarstava,	● rastuća konkurencija proizvođača iz EU ● usporena i neučinkovita administracija ● zatvaranje OPG i obrta ● nemotiviranost za strukovno obrazovanje ● strah od promjena i nerazvijena svijest o potrebi cjeloživotnog obrazovanja ● nedostatno međusektorsko povezivanje gospodarstvenika ● konkurencija sa okolnim mjestima u gospodarskom razvoju ● nedostatak podložnih studija za razvoj selektivnih oblika turizma temeljenih na održivom korištenju prirodnih resursa ● klimatske promjene, poplave i veće oborine - suše ● odlazak i starenje stanovništva ● zagađivanje okoliša ● useljavanje velikog broja stanovnika iz drugih kulturnih sredina ● opadanje konkurentnosti regionalnog gospodarstva ● nespremnost gospodarskih subjekata na korištenje sredstava iz fondova i programa EU ● neusklađenost obrazovanja s potraživanjima tržišta ● nedefinirani sadržaj u gospodarskim djelatnostima ● poteškoće u prilagodbi poslovnih subjekata gospodarskim promjenama ● gubitak tradicionalnih vještina i znanja ● jačanje i razvoj konkurentnih proizvoda iz okruženja nedostatna sredstva za uvođenje najviših ekoloških standarda

	unaprjeđenje znanja i primjena novih tehnologija • izgradnja kanala Dunav - Sava • razvoj drvne industrije - šumarstvo	
--	--	--

SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

Misija i vizija

Misija:

Osigurati kvalitetan život svim stanovnicima Općine Cerna, kroz gospodarski i kulturni razvoj poštujući sve ekološke standarde, stvarajući nove vrijednosti biti sredina ugodna i poželjna za investiranje, život i rad u zajednici.

Vizija:

Općina Cerna generator je suvremenih razvojnih trendova koji će uz očuvanje vlastite autohtonosti i tradicije biti ekonomski razvijena i prostorno uređena cjelina s visokom stopom zaposlenosti, europskim ekološkim standardima koji će i efikasnom lokalnom administracijom, razvijenom poduzetničkom kulturom i poljoprivrednom djelatnosti biti primjer dinamične razvojne lokalne zajednice u svim važnijim aspektima življenja, što će njenim stanovnicima osigurati kvalitetan i perspektivan život.

Razvojni koncept obuhvatio je nekoliko ključnih značajki koje su dovele do definiranja vizije i strateških (razvojnih) ciljeva kao i razvojnih prioriteta i aktivnosti (mjera) kojima se dostiže:

- Daljnji razvoj infrastrukture, prostorno uređena zajednica s naglaskom na zaštitu životne sredine očuvanost područja, krajobrazna raznolikost, priroda, zdrav život
- Ubrzani razvoj, prepoznatljive i jedinstvene gospodarske ponude
- Razvoj tradicijske baštine, razvoj selektivnih oblika turizma
- Efikasnost lokalne administracije, uvođenje novih tehnologija, energetska samoodrživost, nova znanja, razvoj i privlačenje ljudskih resursa, jednake mogućnosti.

Strateški ciljevi

Za dugoročno ostvarenje razvojne vizije potrebno je ostvariti sljedeće strateške ciljeve:

SC1. Razvijeno i održivo gospodarstvo

SC2. Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života

SC3. Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta

PRIORITETI JAVNE POLITIKE

Temeljna polazišta

Prioriteti javne politike neposredno su vezani za ostvarivanje strateških ciljeva razvoja utvrđenih ovim strateškim planom. Međutim, kako je nemoguće u kratkom roku ostvariti postavljene ciljeve, nužno je utvrditi strateške prioritete.

Strateški prioriteti

Strateški prioriteti utvrđeni su uz svaki strateški cilj razvoja i oni predstavljaju segmentirane ciljeve, tj. strateške pravce djelovanja. U praksi se strateški prioriteti pojavljuju kao programski prioriteti ili kao operativni programi na kojima se temelji daljnji razvoj. Razrada strateških prioriteta temelji se s jedne strane na viziji i strateškim ciljevima, a s druge strane na rješavanju ključnih razvojnih problema.

Tablica 37 – Strateški ciljevi i prioriteti

Strateški ciljevi (SC)	Prioriteti (P)
SC1. Razvijeno i održivo gospodarstvo	1.1. Jačanje poduzetničkog i obrtničkog potencijala. Stručna pomoć poduzetnicima u razvoju proizvoda i usluga, komercijalizaciji proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja, zasnovanih na znanju, istraživanjima i inovacijama. 1.2. Poticanje standardiziranja proizvodnje i kontrolu kvalitete; izrada, uspostava i provedba programa umrežene tradicijske obrtničke i gospodarske ponude te pokretanje i jačanje inovativnog poduzetništva kroz ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija 1.3. Unapređenje i razvoj turizma - turističke destinacije - te jačanje ljudskih kapaciteta i unaprjeđenje potencijala dionika u djelatnosti turizma 1.4. Ruralni razvoj, unapređenje poljoprivrede i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Poticati osmišljavanje aktivnosti i približavanje inovativnih tehnologija poljoprivrednim gospodarstvima
SC2. Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života	2.1. Razvoj društvene infrastrukture, te unapređenje visoke kvalitete života s naglaskom na odgoj i obrazovanje mladih 2.2. Unapređenje društveno - kulturnog života stanovništva, te aktivan pristup upravljanju i očuvanju kulturne baštine i slavonske tradicije 2.3. Stvaranje što povoljnijih uvjeta za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi (digitalna transformacija)

	2.4. Provedba aktivnosti transfera znanja u daljnjem jačanju kompetencija za povlačenje sredstava i osiguravanje administrativne i organizacijske podrške u provedbi projekata (s naglaskom na razvojne)
SC3. Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno - administrativnih kapaciteta	3.1. Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture. Organiziranje promotivnih kampanja za podizanje razine svijesti o problemima okoliša te o mjerama za očuvanje okoliša -postavljanje tabli i informativnih natpisa za zabranu odlaganja smeća 3.2. Razvoj i unapređenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na području Općine Cerna. 3.3. Razvoj i jačanje stručno - administrativnih kapaciteta, uz jačanje međuopćinske, prekogranične i međunarodne suradnje 3.4. Poticati pohađanje stručnih seminara, predavanja, programa razmjene iskustava i drugih specijaliziranih edukacijskih programa djelatnika javne uprave u svim područjima javnog upravljanja

Prioriteti, mjere i pokazatelji uspješnosti

Za svaki strateški cilj, odnosno njegov prioritet, utvrđene su mjere kojima će se ostvariti. Uz svaku mjeru, utvrđen je nositelj ili više njih, čijom će aktivnosti ili poticajima biti pokrenuto njezino ostvarenje.

SC1. Razvijeno i održivo gospodarstvo

Prioriteti	Mjere
1.1. Jačanje poduzetničkog i obrtničkog potencijala. Stručna pomoć poduzetnicima u razvoju proizvoda i usluga, komercijalizaciji proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja, zasnovanih na znanju, istraživanjima i inovacijama	1. Aktiviranje poduzetničke gospodarske zone i daljnji razvoj infrastrukture gospodarske zone - Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba 2. Revitalizacija, organizacija i poticanje razvoja obrta i mikro i malog poduzetništva - unaprijediti postojeću ponudu tradicijskih obrta te potaknuti stvaranje novih 3. Jačanje kompetencija ljudskih kapaciteta i unapređenje potencijala dionika u poduzetništvu i obrtu, provesti analizu i identificirati ključne elemente kreativne industrije. 4. Potpore izgradnji i uređenju objekata za preradu i prodaju proizvoda, nabavka opreme za preradu i prodaju proizvoda, razvitak kreativnih i inovativnih načina prodaje, dizajn i izrada promotivnog materijala, oglašavanje, poticanje izvozne orijentacije gospodarstva i stvaranje pozitivnog investicijskog okruženja.
1.2. Poticanje standardiziranja proizvodnje i kontrolu kvalitete; izrada, uspostava i provedba	1. Ponuditi tržištu diferencirani asortiman ponude, usklađen sa suvremenim trendovima i zahtjevima ciljnih slobodnih tržišnih niša

programa umrežene tradicijske obrtničke i gospodarske ponude te pokretanje i jačanje inovativnog poduzetništva kroz ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija	2. Razvoj autohtone eno i gastro ponude - informiranje, marketinške aktivnosti i edukacija postojećih i budućih ponuđača 3. Valorizacija postojećih resursa putem kreiranja dodatnih atrakcija i stvaranja sustava novih doživljaja, kvalitetnije osmišljavanje manifestacija na području Općine Cerna i povezivanje sudionika
1.3. Unapređenje i razvoj turizma - turističke destinacije - te jačanje ljudskih kapaciteta i unaprjeđenje potencijala dionika u djelatnosti turizma	1. Razvoj turističke infrastrukture uz razvoj selektivnih oblika turizma i oblikovanje turističke ponude - osmišljavanje i provedba edukativnih aktivnosti s temom održivog razvoja turizma i novih trendova u turizmu namijenjenih različitim dobnim skupinama 2. Oblikovanje i provedba aktivnosti jedinstvenog načina primjene karakteristika prepoznatljivog identiteta Općine Cerna - potpora ulaganjima u stručni dizajn suvenira te proizvoda i usluga specifičnih za područje Općine Cerna 3. Uspostava ugostiteljsko-turističkih sadržaja na području Općine 4. Stvaranje uvjeta za osnivanje turističke zajednice Općine
1.4. Ruralni razvoj, unapređenje poljoprivrede i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Poticati osmišljavanje aktivnosti i približavanje inovativnih tehnologija poljoprivrednim gospodarstvima	1. Uspostava poljoprivredno-prerađivačkih i uslužnih zona - umrežavanje dionika u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi 2. Uspostava nove tržnice u središtu Cerne 3. Razvoj novih i unaprjeđenje postojećih aktivnosti u djelatnosti poljoprivrede uz restrukturiranje, modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava 4. Poticanje svih oblika ruralnog razvoja - izrada programa razvoja poljoprivredne proizvodnje sukladno prirodnim karakteristikama zemljišnih i klimatskih uvjeta i projekcijama tržišnih potreba

SC2. Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života

Prioriteti	Mjere
2.1. Razvoj društvene infrastrukture, te unapređenje kvalitete života s naglaskom na odgoj i obrazovanje mladih	1. Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje prostornih kapaciteta društvene i socijalne infrastrukture i razvoj pridruženih usluga 2. Proširenje postojećih objekata za dodatne sadržaje u školi (laboratoriji, sport, raznorazne aktivnosti povezane sa razvojem vještina kod djece i mladih) 3. Uređenje zelenih površina, parkova, šetnica i poučnih staza 4. Jačanje stupnja sigurnosti stanovnika i materijalnih dobara na području Općine Cerne 5. Program za poticanje mladih obitelji i stručnih kadrova

2.2. Unapređenje društveno - kulturnog života stanovništva, te aktivan pristup upravljanju i očuvanju kulturne baštine i slavonske tradicije	1. Razvijanje novih, inovativnih programa promocije kulture, osnivanje Interpretacijskog centra tradicije i baštine 2. Pružanje podrške i provedbe daljnjem jačanju organizacija civilnog društva (OCD) 3. Očuvanje kulturne i prirodne baštine na području Općine 4. Edukacija stanovništva o mogućnostima jačanja kulturnog potencijala
2.3. Stvaranje što povoljnijih uvjeta za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi (digitalna transformacija)	1. Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi 2. Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija u turističkoj ponudi Općine 3. Unapređenje sustava za upravljanje razvojem Općine kroz primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija 4. Sustav objavljivanja javnih informacija poboljšati na način da se informacije javnosti lako dostupne, razumljive i prilagođene korisniku
2.4. Provedba aktivnosti transfera znanja u daljnjem jačanju kompetencija za povlačenje sredstava i osiguravanje administrativne i organizacijske podrške u provedbi projekata (s naglaskom na razvojne)	1. Poticanje aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja s ciljem postizanja održivih razvojnih procesa na području Općine 2. Osigurati prostor i potaknuti uspostavu „coworking centra“ za poduzetnike i obrtnike

SC3. Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno - administrativnih kapaciteta

Prioriteti	Mjere
3.1. Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture	1. Daljnji razvoj prometne infrastrukture uz povećanje stupnja sigurnosti za stanovništvo 2. Osiguravanje fizičke dostupnosti društvenoj i socijalnoj infrastrukturi svim skupinama u društvu kroz izgradnju prilaza i/ili uspostavljanje novih/inovativnih rješenja dostupnosti 3. Analiza i prateća izgradnja/nadopuna cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
3.2. Razvoj i unapređenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovih izvora energije na području Općine	1. Opremanje prostornih kapaciteta javne i privatne infrastrukture kroz primjenu načela energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije 2. Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (voda, tlo, zrak) 3. Program uređenja središta oba naselja

	4. Povećanje energetske učinkovitosti u sektorima industrije, zgradarstva, prometa i javne rasvjete te osmišljavanje i provedba aktivnosti održive mobilnosti kroz energetska učinkovitost u prometnoj infrastrukturi
3.3. Razvoj i jačanje stručno-administrativnih kapaciteta uz jačanje međuopćinske, prekogranične i međunarodne suradnje	1. Uspostava suradnje i poticanje umrežavanja poduzetnika na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, putem raznih projekata suradnje, razmjene ljudi i transfera znanja-standardizirati i razvijati postupke i procedure strateškog planiranja u skladu s najboljom europskom praksom. 2. Jačanje suradnje istraživačkog, poslovnog i javnog sektora te razvojnih institucija s ciljem jačanja inovativnosti i poduzetništva kako bi se jačala inovativnost u poslovanju i tehnologije temeljene na pametnoj specijalizaciji

Pokazatelji uspješnosti su objektivno mjerljivi ili konkretni znakovi da je nešto učinjeno te se definiraju kako bi omogućili praćenje ostvarenja provedenih aktivnosti i mjera, kao i provedbu projekata i programa. Pokazatelji uspješnosti omogućuju praćenje postizanja planiranih strateških razvojnih ciljeva uz racionalno trošenje proračunskih i sredstava iz drugih izvora. Svrha uspostavljanja pokazatelja uspješnosti i praćenja je pravovremeno uočavanje odstupanja od plana, te ocjena hoće li planirane aktivnosti imati željeni rezultat i ishod na uspostavljene ciljeve. Pokazatelji uspješnosti su važni i za sustav izvješćivanja, osobito za izradu izvješća o napretku i ostvarenju zadanih ciljeva. Kao pokazatelje uspješnosti razlikujemo pokazatelje rezultata i učinka. Pokazateljima rezultata se prati razina proizvedenih dobara i usluga stvorenih kroz planiranu provedbu mjera. Uspješnost provedbe mjere mora biti vezna uz minimalno jedan, a maksimalno tri pokazatelja rezultata.

SC1. Razvijeno i održivo gospodarstvo

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.1.	Jačanje poduzetničkog i obrtničkog potencijala. Stručna pomoć poduzetnicima u razvoju proizvoda i usluga, komercijalizaciji proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja, zasnovanih na znanju, istraživanjima i inovacijama
Mjera	M 1.1.1.	Aktiviranje poduzetničke gospodarske zone i daljnji razvoj infrastrukture gospodarske zone - Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba
Opis mjere		Završetak infrastrukture i aktiviranje poduzetničko gospodarske zone
Nositelj		Općina Cerna, poduzetnici
Pokazatelji n.r. *)	O1.1.1.1.	Aktivirana poduzetničko gospodarska zona
	O1.1.1.2.	Provedena analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba
Pokazatelji rez. **)	R1.1.1.1.	Povećan broj poduzetnika
	R1.1.1.2.	Bolji uvjeti za rad poduzetnika i bolji poslovni rezultati

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.1.	Jačanje poduzetničkog i obrtničkog potencijala. Stručna pomoć poduzetnicima u razvoju proizvoda i usluga, komercijalizaciji proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja, zasnovanih na znanju, istraživanjima i inovacijama
Mjera	M 1.1.2.	Revitalizacija, organizacija i poticanje razvoja obrta i mikro i malog poduzetništva - unaprijediti postojeću ponudu tradicijskih obrta te potaknuti stvaranje novih
Opis mjere	U okviru poduzetničke zone ili izvan nje osigurati prostor za obrtničko – uslužni centar te poticati revitalizaciju i razvoj obrta , mikro i malih poduzetnika.	
Nositelj	Općina Cerna, mikro i mali poduzetnici i obrtnici	
Pokazatelji n.r. *)	O1.1.2.1.	Povećati broj obrtnika
	O1.1.2.2.	Povećati broj mikro i malih poduzetnika
Pokazatelji rez. **)	R1.1.2.1.	Osiguranje prostora za obrtničko-uslužni centar

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.1.	Jačanje poduzetničkog i obrtničkog potencijala. Stručna pomoć poduzetnicima u razvoju proizvoda i usluga, komercijalizaciji proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja, zasnovanih na znanju, istraživanjima i inovacijama
Mjera	M 1.1.3.	Jačanje kompetencija ljudskih kapaciteta i unapređenje potencijala dionika u poduzetništvu i obrtu, provesti analizu i identificirati ključne elemente kreativne industrije
Opis mjere	Poticanje i edukacija za poduzetništvo, organizacija poduzetničkih inkubatora, kao i druge aktivnosti kojima se jačaju ljudski kapaciteti. Poticanje obrta, te poticanje inovativnih i visokotehnoloških projekata i tvrtki.	
Nositelj	Općina Cerna, obrtnici, poduzetnici, OPG-i	
Pokazatelji n.r. *)	O1.1.3.1.	Edukacija o poduzetništvu/ otvaranju obrta
	O1.1.3.2.	Organizacija poduzetničkog inkubatora
Pokazatelji rez. **)	R1.1.3.1.	Povećanje broja obrtnika i poduzetnika
	R1.1.3.2.	Unapređenje uvjeta za razvoj poduzetništva i obrta

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.1.	Jačanje poduzetničkog i obrtničkog potencijala. Stručna pomoć poduzetnicima u razvoju proizvoda i usluga, komercijalizaciji proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja, zasnovanih na znanju, istraživanjima i inovacijama
Mjera	M 1.1.4.	Potpore izgradnji i uređenju objekata za preradu i prodaju proizvoda, nabavka opreme za preradu i prodaju proizvoda, razvitak kreativnih i inovativnih načina prodaje, dizajn i izrada promotivnog materijala, oglašavanje, poticanje izvozne orijentacije gospodarstva i stvaranje pozitivnog investicijskog okruženja.
Opis mjere	Aktivnosti vezane za privlačenje izravnih ulaganja u programskom području te jačanje suradnje istraživačkog, poslovnog i javnog sektora te razvijenih institucija sa ciljem jačanja inovativnosti i poduzetništva kako bi se jačala inovativnost u poslovanju i tehnologije temeljene na pametnoj specijalizaciji.	
Nositelj	Općina Cerna, LAG, poduzetnici i obrtnici, OPG-i	
Pokazatelji n.r. *)	O1.1.4.1.	Opremljen i stavljen u funkciju objekt za preradu i pakiranje proizvoda.

	O1.1.4.2.	Uspostavljanja i stavljanja u funkciju poduzetničko potporna infrastruktura te poboljšanje uvjeti za razvoj tvrtki usmjerenih prema razvoju novih tehnologija i proizvoda teemljenih na visokoj dodanoj vrijednosti.
Pokazatelji rez. **)	R1.1.4.1.	Broj novih poduzetnika i broj novo zaposlenih.
	R1.1.4.2.	Broj proizvoda sa novom dodanom vrijednošću.

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.2.	Poticanje standardiziranja proizvodnje i kontrolu kvalitete; izrada, uspostava i provedba programa umrežene tradicijske obrtničke i gospodarske ponude te pokretanje i jačanje inovativnog poduzetništva kroz ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija
Mjera	M 1.2.1.	Ponuditi tržištu diferencirani asortiman ponude, usklađen sa suvremenim trendovima i zahtjevima ciljnih slobodnih tržišnih niša
Opis mjere		Stručna pomoć poduzetnicima u razvoju i standarda proizvoda i usluga te komercijalizacija novih proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja, zasnovanih na znanju, istraživanjima i inovacijama.
Nositelj		Općina Černa, poduzetnici i obrtnici, OPG-i, potporne institucije
Pokazatelji n.r. *)	O1.2.1.1.	Utvrđiti i identificirati ključne elemente razvoja poslovnih i stručnih usluga i uspostavljanje plan s konkretnim i provedivim mjerama poticaja razvoja poslovnih i stručnih usluga.
	O1.2.1.2.	Uspostavljanje nove razine „gospodarstva znanja“ i inovativne ekonomije.
Pokazatelji rez. **)	R1.2.1.1.	Broj projekata koji promoviraju upotrebu znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu.
	R1.2.1.2.	Broj ostvarenih suradnji između poslovnog, znanstvenog-istraživačkog i javnog sektora te broj novih proizvoda.

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.2.	Poticanje standardiziranja proizvodnje i kontrolu kvalitete; izrada, uspostava i provedba programa umrežene tradicijske obrtničke i gospodarske ponude te pokretanje i jačanje inovativnog poduzetništva kroz ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija
Mjera	M 1.2.2.	Razvoj autohtone eno i gastro ponude - informiranje, marketinške aktivnosti i edukacija postojećih i budućih ponuđača
Opis mjere		Identificirati destinaciju sa autohtonim proizvodima te je stoga nužna edukacija ne samo proizvođača nego i stanovništva jer je nužno potrebno postići veću informiranost i uključenost poduzetnika u nove trendove u gospodarstvu. Cilj je povećati konkurentnost kroz umrežavanje poduzetnika i i brži protok informacija te poticanja uvođenja novih programa cjeloživotnog učenja prilagođenih tržištu rada.
Nositelj		Općina Černa, poduzetnici i obrtnici, OPG-i, strukovne organizacije, potporne institucije
Pokazatelji n.r. *)	O1.2.2.1.	Povećan broj ponuđača autohtone eno i gastro ponude
	O1.2.2.2.	Udruživanje ponuđača eno i gastro ponude u cilju ostvarivanja zajedničkog marketinga

Pokazatelji rez. **)	R1.2.2.1.	Bolji poslovni rezultati poslovnih subjekata koje nude ovu vrstu ponude te broj povećanja tradicijskih obrta na području općine
----------------------	-----------	---

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.2.	Poticanje standardiziranja proizvodnje i kontrolu kvalitete; izrada, uspostava i provedba programa umrežene tradicijske obrtničke i gospodarske ponude te pokretanje i jačanje inovativnog poduzetništva kroz ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija
Mjera	M 1.2.3.	Valorizacija postojećih resursa putem kreiranja dodatnih atrakcija i stvaranja sustava novih doživljaja, kvalitetnije osmišljavanje manifestacija na području Općine Cerna i povezivanje sudionika
Opis mjere	Valorizacija resursa koji se uključuju u turističku ponudu te kreiranje novih atrakcija i doživljaja povezanim sa postojećim manifestacijama ili sa stvaranjem novih manifestacija u cilju jačanja turističke ponude	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici, tradicijski obrtnici, OPG-i, udruge u kulturi	
Pokazatelji n.r. *)	O1.2.3.1.	Broj kreiranih novih atrakcija i doživljaja
	O1.2.3.2.	Broj unaprjeđenih postojećih manifestacija s novim atrakcijama i doživljajima
Pokazatelji rez. **)	R1.2.3.1.	Veći broj turista na godišnjoj razini
	R1.2.3.2.	Veća potrošnja po turistu

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.3.	Unapređenje i razvoj turizma - turističke destinacije - te jačanje ljudskih kapaciteta i unaprjeđenje potencijala dionika u djelatnosti turizma
Mjera	M 1.3.1.	Razvoj turističke infrastrukture uz razvoj selektivnih oblika turizma i oblikovanje turističke ponude-osmišljavanje i provedba edukativnih aktivnosti s temom održivog razvoja turizma i novih trendova u turizmu namijenjenih različitim dobnim skupinama
Opis mjere	Edukacija o selektivnim oblicima turizma i održivom razvoju turizma, te poticanje poduzetnika i OPG-a na uključivanje u turističku ponudu	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici u turizmu, OPG-i	
Pokazatelji n.r. *)	O1.3.1.1.	Broj održanih edukacija i broj polaznika koji te edukacije pohađao
	O1.3.1.2.	Broj poduzetnika i OPG-a uključenih u turističku ponudu Općine
Pokazatelji rez. **)	R1.3.1.1.	Broj turista na godišnjoj razini

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.3.	Unapređenje i razvoj turizma - turističke destinacije - te jačanje ljudskih kapaciteta i unaprjeđenje potencijala dionika u djelatnosti turizma
Mjera	M 1.3.2.	Oblikovanje i provedba aktivnosti jedinstvenog načina primjene karakteristika prepoznatljivog identiteta Općine Cerna - potpora ulaganjima u stručni dizajn suvenira te proizvoda i usluga specifičnih za područje Općine Cerna

Opis mjere	Poticanje građana, tvrtki i obrtnika na osmišljavanje suvenira i drugih proizvoda i usluga koje promiču prepoznatljivi kulturni identitet karakterističan za područje Općine Cerna	
Nositelj	Općina Cerna, obrtnici, poduzetnici, građani, udruge u kulturi	
Pokazatelji n.r. *)	O1.3.2.1.	Broj osmišljenih suvenira koji su prihvaćeni u praksi turističke ponude
	O1.3.2.2.	Broj usluga i proizvoda kojima se promiče karakterističan i prepoznatljiv identitet Općine Cerna
Pokazatelji rez. **)	R1.3.2.1.	Prihodi ostvareni prodajom suvenira, proizvoda i usluga kojima se promiče karakterističan i prepoznatljiv identitet Općine Cerna

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.3.	Unapređenje i razvoj turizma - turističke destinacije - te jačanje ljudskih kapaciteta i unaprjeđenje potencijala dionika u djelatnosti turizma
Mjera	M 1.3.3.	Uspostava ugostiteljsko-turističkih sadržaja na području Općine
Opis mjere	Povećati broj poduzetnika i obrtnika koji pružaju ugostiteljsko-turističku ponudu, osobito u pogledu smještajnih kapaciteta i ugostiteljskih usluga	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici i obrtnici u turizmu, OPG-i	
Pokazatelji n.r. *)	O1.3.3.1.	Povećanje broja smještajnih jedinica za turiste
	O1.3.3.2.	Povećanje broja poslovnih subjekata koji pružaju ugostiteljske usluge i usluge smještaja
Pokazatelji rez. **)	R1.3.3.1.	Povećanje broja turista tijekom godine
	R1.3.3.2.	Povećanje kvalitete proizvoda i usluga koji čine turističku ponudu

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.3.	Unapređenje i razvoj turizma - turističke destinacije - te jačanje ljudskih kapaciteta i unaprjeđenje potencijala dionika u djelatnosti turizma
Mjera	M 1.3.4.	Stvaranje uvjeta za osnivanje turističke zajednice Općine
Opis mjere	Jačanjem turističke ponude, po količini i kvaliteti, stvoriti uvjete za osnivanje Turističke zajednice Općine Cerna sukladno pravilima Hrvatske turističke zajednice	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici i obrtnici u turizmu	
Pokazatelji n.r. *)	O1.3.4.1.	Osnovana Turistička zajednica Općine Cerna
	O1.3.4.2.	Podizanje razine turističkog menadžmenta
Pokazatelji rez. **)	R1.3.4.1.	Podizanje razine marketinških aktivnosti u promidžbi turističkih potencijala Općine Cerna
	R1.3.4.2.	Suradnja sa drugim turističkim zajednicama u okruženju

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.4.	Ruralni razvoj, unapređenje poljoprivrede i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Poticati osmišljavanje aktivnosti i približavanje inovativnih tehnologija poljoprivrednim gospodarstvima
Mjera	M 1.4.1.	Uspostava poljoprivredno-prerađivačkih i uslužnih zona - umrežavanje dionika u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi

Opis mjere	Uspostava poljoprivredno-prerađivačke i uslužne zone na području Općine Cerna	
Nositelj	Općina Cerna, poljoprivrednici, OPG-ovi	
Pokazatelj n.r. *)	O1.4.1.1.	Uspostava poljoprivredno-prerađivačke i uslužne zone
Pokazatelj rez. **)	R1.4.1.1.	Bolji uvjeti za rad poljoprivrednika i bolji poslovni rezultati
	R1.4.1.2.	Učinkovitija zaštita okoliša, smanjenje buke u naseljima

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.4.	Ruralni razvoj, unapređenje poljoprivrede i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Poticati osmišljavanje aktivnosti i približavanje inovativnih tehnologija poljoprivrednim gospodarstvima
Mjera	M 1.4.2.	Uspostava nove tržnice u središtu Cerne
Opis mjere	Uspostava i organizacija prostora za tržnicu	
Nositelj	Općina Cerna, poljoprivrednici, OPG-ovi	
Pokazatelj n.r. *)	O1.4.2.1.	Uspostava tržnice u središtu Cerne
Pokazatelj rez. **)	R1.4.2.1.	Ostvarenje veće dostupnosti poljoprivrednih proizvoda lokalnih poljoprivrednika i OPG-ova
	R1.4.2.2.	Povećanje prodaje poljoprivrednih proizvoda i jačanje konkurentnosti

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.4.	Ruralni razvoj, unapređenje poljoprivrede i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Poticati osmišljavanje aktivnosti i približavanje inovativnih tehnologija poljoprivrednim gospodarstvima
Mjera	M 1.4.3.	Razvoj novih i unaprjeđenje postojećih aktivnosti u djelatnosti poljoprivrede uz restrukturiranje, modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
Opis mjere	Poticati ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju, ekonomski isplativu i ekološki prihvatljivu, povećati kvalitetu i kvantitetu. Poticati osnivanje formalnih oblika povezivanja poljoprivrednih proizvođača, isticati važnost njihove suradnje i mogućnosti zajedničkog tržišnog utjecaja.	
Nositelj	Općina Cerna, poljoprivrednici, OPG-ovi, LAG Bosutski niz	
Pokazatelj n.r. *)	O1.4.3.1.	Broj provedenih projekata/programa unapređenja u području poljoprivrede
	O1.4.3.2.	Broj provedenih novih projekata/programa unapređenja u području poljoprivrede
Pokazatelj rez. **)	R1.4.3.1.	Unaprijeđena poljoprivredna proizvodnja na području Općine Cerna

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 1.	Razvijeno i održivo gospodarstvo
Prioritet	P 1.4.	Ruralni razvoj, unapređenje poljoprivrede i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Poticati osmišljavanje aktivnosti i približavanje inovativnih tehnologija poljoprivrednim gospodarstvima

Mjera	M 1.4.4.	Poticanje svih oblika ruralnog razvoja-izrada programa razvoja poljoprivredne proizvodnje sukladno prirodnim karakteristikama zemljišnih i klimatskih uvjeta i projekcijama tržišnih potreba
Opis mjere	Poticanje poljoprivrednih proizvođača na sudjelovanje u projektima LAG-a Bosutski niz, kao i drugim oblicima ruralnog razvoja kroz programe i projekte ruralnog razvoja	
Nositelj	Općina Cerna, poljoprivrednici, OPG-ovi, LAG Bosutski niz	
Pokazatelji n.r. *)	O1.4.4.1.	Broj poljoprivrednih proizvođača uključenih u projekte i programe
	O1.4.4.2.	Vrijednost ulaganja kroz projekte i programe ruralnog razvoja
Pokazatelji rez. **)	R1.4.4.1.	Brži ruralni razvoj koji se ogleda u unapređenju poduzetništva/obrtništva i poljoprivredne proizvodnje
	R1.4.4.2.	Bolja kvaliteta života

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

SC2. Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.1.	Razvoj društvene infrastrukture, te unapređenje kvalitete života s naglaskom na odgoj i obrazovanje mladih
Mjera	M 2.1.1.	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje prostornih kapaciteta društvene i socijalne infrastrukture i razvoj pridruženih usluga
Opis mjere	Uspostava prostora za pružanje socijalnih usluga prema ciljanim skupinama (mladi, osobe treće dobi), osiguranje prostora za rad udruga. Uređenje prostornih kapaciteta za predškolske i obrazovne infrastrukture kroz promoviranje inovativnih rješenja i učinkovitog korištenja prostora.	
Nositelj	Općina Cerna i udruge građana	
Pokazatelji n.r. *)	O2.1.1.1.	Uspostavljen prostor za pružanje socijalnih usluga
	O2.1.1.2.	Uspostavljen prostor za udruge građana
Pokazatelji rez. **)	R2.1.1.1.	Osiguranje boljih uvjeta za ciljane skupine i njihovo djelovanje

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.1.	Razvoj društvene infrastrukture, te unapređenje kvalitete života s naglaskom na odgoj i obrazovanje mladih
Mjera	M 2.1.2.	Proširenje postojećih objekata za dodatne sadržaje u školi (laboratoriji, sport, raznorazne aktivnosti povezane sa razvojem vještina kod djece i mladih)
Opis mjere	Proširenje objekata za predškolske i školske aktivnosti, prema potrebama obrazovnog procesa, kao i za potrebe sporta i rekreacije djece i mladih.	
Nositelj	Općina Cerna, obrazovne ustanove, udruge u području sporta i rekreacije	
Pokazatelji n.r. *)	O2.1.2.1.	Izvršeno proširenje sukladno potrebama
	O2.1.2.2.	Izvršeno opremanje prostora prema potrebama obrazovnog procesa
Pokazatelji rez. **)	R2.1.2.1.	Unapređenje sporta i rekreacije za djecu i mlade
	R2.1.2.2.	Stvaranje boljih uvjeta za stjecanje potrebnih znanja

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.1.	Razvoj društvene infrastrukture, te unapređenje kvalitete života s naglaskom na odgoj i obrazovanje mladih
Mjera	M 2.1.3.	Uređenje zelenih površina, parkova, šetnica i poučnih staza
Opis mjere	Uspostava i održavanje parkovnih površina, dječjih igrališta, površina za odmor i rekreaciju, šetnica i poučnih staza	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O2.1.3.1.	Uspostavljeni parkovi
	O2.1.3.2.	Uspostavljena dječja igrališta
Pokazatelji rez. **)	R2.1.3.1.	Bolji uvjeti za stanovnike Općine
	R2.1.3.2.	Veći broj turista na šetnicama i poučnim stazama

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.1.	Razvoj društvene infrastrukture, te unapređenje kvalitete života s naglaskom na odgoj i obrazovanje mladih
Mjera	M 2.1.4.	Jačanje stupnja sigurnosti stanovnika i materijalnih dobara na području Općine Cerne
Opis mjere	Oblikovanje i provedba povećanja sigurnosti stanovnika i njihovih posjetitelja. Primjena inovativnih tehnologija za povećanje sigurnosti. Opremanje civilne zaštite i vatrogasnih postrojbi s ciljem kvalitetnijeg provođenja aktivnosti.	
Nositelj	Općina Cerna, DVD na području Općine, stanovnici, tvrtke i obrtnici	
Pokazatelji n.r. *)	O2.1.4.1.	Kvalitetno opremljena vatrogasna postrojba
	O2.1.4.2.	Uspostavljeni sustavi za povećanje sigurnosti na području Općine
Pokazatelji rez. **)	R2.1.4.1.	Veći stupanj sigurnosti stanovnika Općine, posjetitelja i turista
	R2.1.4.2.	

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.1.	Razvoj društvene infrastrukture, te unapređenje kvalitete života s naglaskom na odgoj i obrazovanje mladih
Mjera	M 2.1.5.	Program za poticanje mladih obitelji i stručnih kadrova
Opis mjere	Provođenje poticajnih mjera kojima se stimuliraju mlade obitelji i stručni kadrovi za uspostavu nastana na području Općine	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O2.1.5.1.	Broj obitelji koji koriste navedene mjere
	O2.1.5.2.	Broj stručnih kadrova koji koriste navedene mjere
Pokazatelji rez. **)	R2.1.5.1.	Veći broj obitelji i stručnih kadrova ostvario nastan na području Općine

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.2.	Unapređenje društveno - kulturnog života stanovništva, te aktivan pristup upravljanju i očuvanju kulturne baštine i slavonske tradicije
Mjera	M 2.2.1.	Razvijanje novih, inovativnih programa promocije kulture, osnivanje Interpretacijskog centra tradicije i baštine
Opis mjere	Poticati udruge u kulturi na realizaciju inovativnih programa te u suradnji s njima uspostaviti Interpretacijski centar slavonske tradicije i baštine. Kroz interpretacijski centar povezati tradiciju i baštinu sa gospodarstvom Općine.	

Nositelj	Općina Cerna, udruge u kulturi	
Pokazatelji n.r. *)	O2.2.1.1.	Broj razvijenih inovativnih programa u kulturi prema potrebama stanovnika Općine
	O2.2.1.2.	Uspostavljen Interpretacijski centar tradicije i baštine
Pokazatelji rez. **)	R2.2.1.1.	Kvalitetnija promocija Općine kao zagovornika očuvanja tradicije i baštine

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.2.	Unapređenje društveno - kulturnog života stanovništva, te aktivan pristup upravljanju i očuvanju kulturne baštine i slavonske tradicije
Mjera	M 2.2.2.	Pružanje podrške i provedbe daljnjem jačanju organizacija civilnog društva (OCD)
Opis mjere	Provedba analize programa postojećih OCD-a, te poticanje na njihovo povezivanje i umrežavanje kako na razini Općine, tako i na razini županije i Hrvatske. Poticanje na razvoj kulturnog amaterizma i njihovo uključivanje u turističku ponudu s ciljem promocije i veće prepoznatljivosti Općine	
Nositelj	Općina Cerna, udruge građana, umjetničke organizacije, stanovnici Općine	
Pokazatelji n.r. *)	O2.2.2.1.	Kvalitetniji uvjeti za rad OCD-a
	O2.2.2.2.	Veći broj OCD-a
Pokazatelji rez. **)	R2.2.2.1.	Veći broj kvalitetnijih programa i manifestacija

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.2.	Unapređenje društveno - kulturnog života stanovništva, te aktivan pristup upravljanju i očuvanju kulturne baštine i slavonske tradicije
Mjera	M 2.2.3.	Očuvanje kulturne i prirodne baštine na području Općine
Opis mjere	Poticanje pojedinaca, udruga i tvrtki, obrtnika kao i drugih dionika na aktivno uključivanje u sve oblike djelovanja koji doprinose očuvanju kulturne i prirodne baštine na području Općine, kao i uključivanje te baštine u razvojne projekte	
Nositelj	Općina Cerna, župni uredi, udruge građana, stanovnici Općine, tvrtke i obrtnici	
Pokazatelji n.r. *)	O2.2.3.1.	Očuvana kulturna baština na području Općine
	O2.2.3.2.	Očuvana prirodna baština na području Općine
Pokazatelji rez. **)	R2.2.3.1.	Veći broj turista na godišnjoj razini

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.2.	Unapređenje društveno - kulturnog života stanovništva, te aktivan pristup upravljanju i očuvanju kulturne baštine i slavonske tradicije
Mjera	M 2.2.4.	Edukacija stanovništva o mogućnostima jačanja kulturnog potencijala
Opis mjere	Organizacija seminara za stanovnike Općine s ciljem poticanja poduzetništva u kulturi i povezivanju gospodarstva i kulture radi stvaranja uvjeta za razvoj kulturnog turizma	
Nositelj	Općina Cerna, udruge u kulturi	
Pokazatelji n.r. *)	O2.2.4.1.	Broj održanih seminara – edukacija
	O2.2.4.2.	Broj polaznika na organiziranim edukacijama
Pokazatelji rez. **)	R2.2.4.1.	Povećani broj stanovnika uključen u kulturne programe

	R2.2.4.2.	Povećan broj gospodarstvenika povezan s kulturnim programima
--	-----------	--

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.3.	Stvaranje što povoljnijih uvjeta za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi (digitalna transformacija)
Mjera	M 2.3.1.	Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi
Opis mjere	Uspostava wi-fi zona sa slobodnim pristupom na određenim pozicijama, opremljenost predškolskih i obrazovne infrastrukture informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, te primjena iste kroz osmišljene i inovativne aktivnosti. Razvoj i upotreba informacijske tehnologije u zdravstvenoj, socijalnoj i kulturnoj infrastrukturi.	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O2.3.1.1.	Kvalitetna opremljenost informacijskom tehnologijom u cilju omogućavanja procesa digitalne transformacije
Pokazatelji rez. **)	R2.3.1.1.	Bolja kvaliteta života svih dobnih skupina
	R2.3.1.2.	Brži razvoj poduzetništva, obrtništva i osobito turizma

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.3.	Stvaranje što povoljnijih uvjeta za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi (digitalna transformacija)
Mjera	M 2.3.2.	Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija u turističkoj ponudi Općine
Opis mjere	Pr4ezentacija svih sastavnica turističke ponude putem društvenih mreža i za to specijaliziranih portala	
Nositelj	Općina Cerna, pojedinci, poduzetnici i obrtnici koji pružaju turističke usluge	
Pokazatelji n.r. *)	O2.3.2.1.	Uspostava sadržaja na web portalima o turističkoj ponudi Općine
	O2.3.2.2.	Uključivanje pružatelja turističkih usluga i proizvoda u tržišnu komunikaciju putem Interneta
Pokazatelji rez. **)	R2.3.2.1.	Veća vidljivost turističke i drugih atraktivnosti na području Općine
	R2.3.2.2.	Veći broj turista na godišnjoj razini

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.3.	Stvaranje što povoljnijih uvjeta za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi (digitalna transformacija)
Mjera	M 2.3.3.	Unapređenje sustava za upravljanje razvojem Općine kroz primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija
Opis mjere	Primjena informacijske i komunikacijske tehnologije u upravljanju Općinom kako bi se olakšalo i ubrzalo pružanje javnih usluga prema građanima i poslovnim subjektima	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O2.3.3.1.	Uvođenje novih hardverskih i programskih rješenja kojima se pridonosi brznoj i učinkovitoj digitalnoj transformaciji
Pokazatelji rez. **)	R2.3.3.1.	Učinkovitije obavljanje javnih poslova na razini Općine
	R2.3.3.2.	Veća dostupnost općinske uprave za stanovnike Općine

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.3.	Stvaranje što povoljnijih uvjeta za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi (digitalna transformacija)
Mjera	M 2.3.4.	Sustav objavljivanja javnih informacija poboljšati na način da se informacije javnosti lako dostupne, razumljive i prilagođene korisniku
Opis mjere	Uspostaviti sustavno ažuriranje informacija putem službene web stranice Općine posebno namijenjene za građane, a posebno za poslovne korisnike	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O2.3.4.1.	Osigurati kontinuirano i ažurno informiranje građana putem službene web stranice
	O2.3.4.2.	Osigurati kontinuirano i ažurno informiranje poslovnih subjekata sa sjedištem na području Općine putem službene web stranice
Pokazatelji rez. **)	R2.3.4.1.	Bolja suradnja između Općine i poslovnog sektora
	R2.3.4.2.	Bolja informiranost građana Općine o javnim poslovima

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.4.	Provedba aktivnosti transfera znanja u daljnjem jačanju kompetencija za povlačenje sredstava i osiguravanje administrativne i organizacijske podrške u provedbi projekata (s naglaskom na razvojne)
Mjera	M 2.4.1.	Poticanje aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja s ciljem postizanja održivih razvojnih procesa na području Općine
Opis mjere	Poticajnim mjerama stimulirati programe cjeloživotnog obrazovanja koji mogu doprinijeti bržem i održivom razvoju Općine	
Nositelj	Općina Cerna u suradnji s poduzetnicima i obrazovnim institucijama	
Pokazatelji n.r. *)	O2.4.1.1.	Broj osoba upućenih na programe cjeloživotnog obrazovanja koji mogu doprinijeti bržem razvoju Općine
Pokazatelji rez. **)	R2.4.1.1.	Broj poduzetnika koji surađuju s Općinom na aktivnostima cjeloživotnog obrazovanja

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 2.	Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života
Prioritet	P 2.4.	Provedba aktivnosti transfera znanja u daljnjem jačanju kompetencija za povlačenje sredstava i osiguravanje administrativne i organizacijske podrške u provedbi projekata (s naglaskom na razvojne)
Mjera	M 2.4.2.	Osigurati prostor i potaknuti uspostavu „coworking centra“ za poduzetnike i obrtnike
Opis mjere	Povećati dostupnost specijaliziranim edukacijama za poduzetnike, te potaknuti umrežavanje poduzetnika i uvođenje novih inovativnih načina poslovanja sa svrhom osiguravanja više konkurentnosti poduzetnika te podrška poduzetničkim potpornim institucijama u uspostavi i pružanju podrške postojećim i novim poduzećima u područjima standardizacije, zaštite proizvoda, marketinga i razvoja novih tržišta.	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici i obrtnici, OPG-i, strukovne organizacije/potporne institucije, edukacijske ustanove, istraživačko razvojne institucije	

Pokazatelji n.r. *)	O2.4.2.1.	Bolji uvjeti za rad i razvoj poduzetnika i obrtnika. Osiguran prostor za „coworking centar“ i stavljena u funkciju infrastruktura potporne institucije
	O2.4.2.2.	Uspostavljen „coworking centar“ tj. uspostavljen sustav tehnološke podrške razvoju podezitištva.
Pokazatelji rez. **)	R2.4.2.1.	Broj istraživačko razvojnih programa te broj poduzeća i institucija za podršku u poslovanju.
	R2.4.2.2.	Broj pripremljenih /apliciranih projekata za sufinanciranje iz EU fondova

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

SC3. Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.1.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture
Mjera	M 3.1.1.	Daljnji razvoj prometne infrastrukture uz povećanje stupnja sigurnosti za stanovništvo
Opis mjere	Daljnji razvoj lokalnih prometnica i prometne infrastrukture uz poduzimanje mjera nužnih za povećanje sigurnosti na svim prometnicama na području Općine	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O3.1.1.1.	Kilometra uređenih prometnica
	O3.1.1.2.	Razvijena prometna infrastruktura
Pokazatelji rez. **)	R3.1.1.1.	Smanjen broj prometnih nesreća
	R3.1.1.2.	Brža i kvalitetnija povezanost i dostupnost na području Općine

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.1.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture
Mjera	M 3.1.2.	Osiguravanje fizičke dostupnosti društvenoj i socijalnoj infrastrukturi svim skupinama u društvu kroz izgradnju prilaza i/ili uspostavljanje novih/inovativnih rješenja dostupnosti
Opis mjere	Unapređenje dostupnosti društvenoj i socijalnoj infrastrukturi za osobe slabije pokretljivosti i inavlide	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O3.1.2.1.	Broj uređenih prilaza i/ili drugih provedivih tehničkih rješenja
Pokazatelji rez. **)	R3.1.2.1.	Bolja dostupnost javnih sadržaja za ciljane skupine

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.1.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture
Mjera	M 3.1.3.	Analiza i prateća izgradnja/nadopuna cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Opis mjere	Uspostava reciklažnog dvorišta i sanacija divljih odlagališta te provedba aktivnosti ponovnog korištenja prikupljenog otpada	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O3.1.3.1.	Uspostavljeno reciklažno dvorište
	O3.1.3.2.	Provedena sanacija divljih odlagališta
Pokazatelji rez. **)	R3.1.3.1.	Unapređenje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.2.	Razvoj i unapređenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovih izvora energije na području Općine
Mjera	M 3.2.1.	Opremanje prostornih kapaciteta javne i privatne infrastrukture kroz primjenu načela energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije
Opis mjere	Analiza mogućnosti i stvarnog korištenja i primjene energetske učinkovitosti. Osmišljavanje i provedba aktivnosti održive mobilnosti kroz energetske učinkovitost u prometnoj infrastrukturi. Educirati i poticati povećanje energetske učinkovitosti poslovnih subjekata i obiteljskih kućanstava.	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O3.2.1.1.	Broj provedenih projekata energetske učinkovitosti
	O3.2.1.2.	Broj ostvarenih projekata proizvodnje energije iz obnovljivih izvora
Pokazatelji rez. **)	R3.2.1.1.	Unapređenje zaštite okoliša s projektima energetske učinkovitosti i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.2.	Razvoj i unapređenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovih izvora energije na području Općine
Mjera	M 3.2.2.	Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (voda, tlo, zrak)
Opis mjere	Provedba aktivnosti podizanja svijesti o zaštiti okoliša i očuvanju prirode.	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O3.2.2.1.	Smanjeno ili eliminirano zagađenje voda, tla ili zraka
	O3.2.2.2.	Broj provedenih edukacija o zaštiti okoliša
Pokazatelji rez. **)	R3.2.2.1.	Veća svijest pravnih i fizičkih osoba o potrebi provedbe mjera za zaštitu okoliša

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.2.	Razvoj i unapređenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovih izvora energije na području Općine
Mjera	M 3.2.3.	Program uređenja središta oba naselja
Opis mjere	Cjelovito uređenje oba središta naselja odgovarajućim sadržajima i prometnim rješenjima uz uspostavu odgovarajuće signalizacije. Stalno osmišljavati	

	projekte uređenja zelenih i javnih površina u funkciji identiteta naselja odnosno Općine.	
Nositelj	Općina Cerna	
Pokazatelji n.r. *)	O3.2.3.1.	Uređenje središta Cerne
	O3.2.3.2.	Uređenje središta Šiškovača
Pokazatelji rez. **)	R3.2.3.1.	Podizanje kvalitete života za stanovnike naselja

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.2.	Razvoj i unapređenje procesa zaštite okoliša i uspostavljanje okvira za poticanje i provođenje projekata energetske učinkovitosti i obnovnih izvora energije na području Općine
Mjera	M 3.2.4.	Povećanje energetske učinkovitosti u sektorima industrije, zgradarstva, prometa i javne rasvjete te osmišljavanje i provedba aktivnosti održive mobilnosti kroz energetske učinkovitost u prometnoj infrastrukturi
Opis mjere	Poticanje projekata koji uključuju poboljšanja energetske učinkovitosti u sektorima industrije, zgradarstva, prometa i javne rasvjete, kao i poticanje projekata koji utječu na provedbu održive mobilnosti kroz energetske učinkovitost u prometnoj infrastrukturi	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici i stanovnici na području Općine	
Pokazatelji n.r. *)	O3.2.4.1.	Broj ostvarenih projekata
	O3.2.4.2.	Vrijednost ostvarenih projekata
Pokazatelji rez. **)	R3.2.4.1.	Kvalitetniji uvjeti za poslovanje i život stanovnika Općine

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.3.	Razvoj i jačanje stručno-administrativnih kapaciteta uz jačanje međuopćinske, prekogranične i međunarodne suradnje
Mjera	M 3.3.1.	Uspostava suradnje i poticanje umrežavanja poduzetnika na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, putem raznih projekata suradnje, razmjene ljudi i transfera znanja-standardizirati i razvijati postupke i procedure strateškog planiranja u skladu s najboljom europskom praksom
Opis mjere	Poticanje umrežavanja poduzetnika u cilju poslovne suradnje, razmjene znanja i transfera tehnologije. Poticanje svih aktivnosti kojima se razvijaju postupci i procedure strateškog planiranja sukladno europskim standardima.	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici koji djeluju na području Općine	
Pokazatelji n.r. *)	O3.3.1.1.	Broj umreženih poduzetnika
	O3.3.1.2.	Broj ostvarenih projekata na području Općine kao rezultat umrežavanja
Pokazatelji rez. **)	R3.3.1.1.	Kvalitetniji i brži razvoj poduzetničkih kapaciteta
	R3.3.1.2.	Kvalitetnije procedure strateškog planiranja

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

Strateški cilj	SC 3.	Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno-administrativnih kapaciteta
Prioritet	P 3.3.	Razvoj i jačanje stručno-administrativnih kapaciteta uz jačanje međuopćinske, prekogranične i međunarodne suradnje

Mjera	M 3.3.2.	Jačanje suradnje istraživačkog, poslovnog i javnog sektora te razvojnih institucija s ciljem jačanja inovativnosti i poduzetništva kako bi se jačala inovativnost u poslovanju i tehnologije temeljene na pametnoj specijalizaciji
Opis mjere	Poticanje programa i projekata koji imaju za cilj jačanje inovativnosti u poslovanju i poduzetništva, te primjenu tehnologije utemeljene na pametnoj specijalizaciji	
Nositelj	Općina Cerna, poduzetnici i obrtnici koji djeluju na području Općine	
Pokazatelji n.r. *)	O3.3.2.1.	Broj ostvarenih projekata i programa
Pokazatelji rez. **)	R3.3.2.1.	Broj uključenih poduzetnika i/ili obrtnika s područja Općine

*) Pokazatelji neposrednih rezultata; **) Pokazatelji rezultata

POSEBNI HORIZONTALNI CILJEVI

Uz utvrđene strateške ciljeve potrebno je ostvariti i posebne horizontalne ciljeve. Posebni horizontalni ciljevi prikazani su u narednoj tablici uz navođenje osnovnih razloga za njihovu uspostavu.

Tablica 35. - Posebni horizontalni ciljevi

1. Razvoj informacijskog društva	Ovaj cilj usmjeren je na povećanje upotrebe informacijske i komunikacijske tehnologije u svim poslovnim, ali i socijalnim grupama u Općini. Cilj uključuje proširenje uporabe informacijske tehnologije i Interneta na svim razinama društva, povećanu konkurentnost poduzetnika, kao i poboljšanu svjesnost o mogućnostima koje nudi informacijsko društvo.
2. Promocija i zagovaranje jednakih mogućnosti i ljudskih prava	Promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava stavlja naglasak na nove inicijative i aktivnosti zajednice u svrhu promicanja socijalne integracije, uključenosti i suživota, i to posebno pružanje podrške kod pristupa obrazovanju skupinama s posebnim potrebama, pružanje podrške kod pristupa zapošljavanju skupinama osoba u nepovoljnom položaju te podrška razvoju socijalnih usluga.
3. Održivi razvoj	Koncept ovog cilja obuhvaća tri uzajamno povezana dijela: održivi okoliš, ekonomsku održivost i društveno - političku održivost. Održivi razvoj također uključuje i projekte usmjerene na jačanje i umrežavanje civilnog društva te jačanje koordinacije tijela lokalne samouprave i njihovu suradnju sa stanovnicima Općine.
4. Partnerstvo i učinkovita demokracija	Uz partnerstvo i učinkovitu demokraciju, važan je razvoj volonterstva kao stupa civilnog društva te vrlo važnog ljudskog resursa u mnogim sektorima. Uključuje mjere kojima javni sektor podupire svoje partnere u razvoju (privatni sektor i civilno društvo), a time automatski jača i partnerstvo. Cilj Općine Cerna je kontinuiran razvoj partnerskih odnosa i međusektorska suradnja na svim razinama.

Pokazatelji učinka za posebne horizontalne ciljeve

Pokazatelji učinka daju nam informaciju o dugoročnim rezultatima i promjenama postignutima prilikom ostvarivanja posebnih ciljeva. Svaki posebni cilj mora biti vezan za jedan pokazatelj učinka.

Tablica 36. - Pokazatelji učinka za horizontalne ciljeve

Horizontalni ciljevi	Pokazatelji učinka
1. Razvoj informacijskog društva	Uspostava wi-fi zona Primjena ICT-a u razvoju usluga za građane i turiste
2. Promocija i zagovaranje jednakih mogućnosti i ljudskih prava	Sprečavanje diskriminacije manjina Integracija osoba s invaliditetom Suzbijanje siromaštva
3. Održivi razvoj	Provedba mjera zaštite okoliša Očuvanje kulturne i prirodne baštine Učinkovito gospodarenje otpadom Smanjenje svih vrsta zagađenja
4. Partnerstvo i učinkovita demokracija	Politička participacija Povezanost zajednice Razvijena suradnja na svim razinama

KLJUČNI POKAZATELJI IZVRSNOSTI

Međunarodna mreža malih gradova i općina za dobar život (CITTASLOW) osnovana je 1999. godine s ciljem postizanja blagostanja, a stvarajući uvjete za dobar život svojih stanovnika. Općine i gradovi koje su udružene u ovu mrežu motivirane su radoznalošću ljudi i njihovom željom za vremenom u kojem je čovjek još uvijek protagonist: sporog i zdravog života kroz slijed godišnjih doba, očuvanja zdravlja građana, autentičnih proizvoda i dobre hrane, bogate obrtničke tradicije i vrijednih umjetničkih djela, života na trgovima, u kazalištima, trgovinama, kafićima, restoranima, zaštićene prirodnim i kultiviranim krajolicima, spontanosti vjerskih obreda, poštivanje tradicije kroz radostan, spor i miran život. Ova mreža kreirala je ključne pokazatelje izvrsnosti prema kojima teže svi članovi ove mreže.

ENERGIJA I POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA

- 1.1. Očuvanje kakvoće zraka
- 1.2. Očuvanje kakvoće voda
- 1.3. Potrošnja pitke vode po stanovniku
- 1.4. Odvojeno prikupljanje krutog otpada
- 1.5. Industrijsko i domaće kompostiranje
- 1.6. Pročišćavanje otpadnih voda
- 1.7. Ušteda energije u zgradama i javnim sustavima
- 1.8. Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora
- 1.9. Smanjenje vizualnog zagađenja, prometna buka
- 1.10. Smanjenje svjetlosnog zagađenja javnom rasvjetom
- 1.11. Potrošnja električne energije u rezidentnim obiteljima
- 1.12. Očuvanje biološke raznolikosti

POLITIKA U RAZVOJU INFRASTRUKTURE

- 2.1. Učinkovite biciklističke staze povezane javnim zgradama
- 2.2. Duljina (u km) gradskih biciklističkih staza od ukupno km gradskih prometnica
- 2.3. Bicikl parking zone
- 2.4. Planiranje ecomobility kao alternative privatnim automobilima
- 2.5. Uklanjanje arhitektonskih barijera
- 2.6. Inicijative za obiteljski život i trudnice
- 2.7. Potvrđena dostupnost medicinskih usluga
- 2.8. "Održiva" distribucija robe u gradskim centrima
- 2.9. Postotak stanovnika koji svaki dan putuje na posao u drugi grad

POLITIKA KVALITETE ŽIVOTA

- 3.1. Intervencije vezane za obnovu i povećanje vrijednosti naselja (opreme ulica, turističke signalizacije, očuvanje pejzaža)
- 3.2. Oporavak/stvaranje društvenih zelenih površina s biljkama i / ili voćkama u naselju
- 3.3. Urban livableness (kuća - posao, vrtić, radno vrijeme itd.)
- 3.4. Unapređenje i prenamjena rubnih područja naselja
- 3.5. Primjena ICT-a u razvoju interaktivnih usluga za građane i turiste
- 3.6. Uslužni desk za održivu arhitekturu (bioarhitektura itd.)
- 3.7. Kabel/mrežni grad/općina (optička vlakna, bežične mreže)
- 3.8. Praćenje i smanjenje onečišćenja (buke, električnih sustava itd.)
- 3.9. Zaštita/povećanje vrijednosti radionica za stvaranje prirodnih trgovačkih centara
- 3.10. Razvoj telekomunikacija
- 3.11. Promicanje javnog i privatnog održivog urbanog planiranja (pasivne kuće, itd.)

- 3.12. Promicanje socijalne infrastrukture (besplatne biciklističke projekte i sl.)
- 3.13. Stvaranje prostora za komercijalizaciju lokalnih proizvoda

RAZVOJNA POLITIKA POLJOPRIVREDE, TURIZMA I OBRTA

- 4.1. Razvoj agro-ekologije
- 4.2. Zaštita ručno rađenih i proizvoda umjetničkog obrta
- 4.3. Povećanje vrijednosti radnih tehnika i tradicionalnih zanata
- 4.4. Povećanje vrijednosti ruralnih područja (veća dostupnost rezidentnih usluga)
- 4.5. Korištenje domaćih proizvoda, ako je moguće organskih, u komunalnim restoranima (školske kantine itd.)
- 4.6. Edukacija o okusima i promicanje korištenja domaćih proizvoda, ako je moguće, organskih u ugostiteljstvu i privatnoj potrošnji
- 4.7. Zaštita i povećanje vrijednosti lokalnih kulturnih događanja
- 4.8. Dodatni smještajni kapaciteti (kreveti/stanovnici godišnje)
- 4.9. Zabrana uporabe GMO-a u poljoprivredi
- 4.10. Nove ideje za provedbene planove u vezi zemljišta naselja ranije korištenog za poljoprivredu

POLITIKA GOSTOPRIMSTVA, SVJESNOSTI I OBRAZOVANJA

- 5.1. Posjetiteljska dobrodošlica (osposobljavanje odgovornih osoba, znakovima, odgovarajuće infrastrukture)
- 5.2. Povećanje svijesti trgovaca i ugostitelja (transparentnost ponude i cijena)
- 5.3. Provođenje aktivnih tehnika koja omogućavaju donošenje administrativnih odluka u postupku «odozdo prema gore»
- 5.4. Zdravstveni odgoj (borba protiv pretilosti, dijabetesa itd.)

DRUŠTVENA KOHEZIJA

- 6.1. Sprečavanje diskriminacije manjina
- 6.2. Dobri odnosi sa susjednim naseljima/općinama
- 6.3. Integracija osoba sa invaliditetom
- 6.4. Skrb o djeci
- 6.5. Stanje i skrb za mlade
- 6.6. Suzbijanje siromaštva
- 6.7. Povezanost zajednice
- 6.8. Multikulturalna integracija
- 6.9. Politička participacija
- 6.10. Kvaliteta stanovanja
- 6.11. Postojanje centar za mlade ili sličnih sadržaja

U Međunarodnu mrežu Cittaslow uključeno je 225 gradova iz 30 država, ali je važno napomenuti kako se u toj mreži trenutno ne nalazi niti jedan grad ili općina iz Hrvatske.

TERMINSKI PLAN PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA

Terminski plan prikazan je prema planiranim strateškim ciljevima/mjerama/projektima za razdoblje od 2021. - 2030. godine.

Mjere/projekti	2021.		2022.		2023.		2024.		2025.		2026.		2027.		2028.		2029.		2030.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
M1.1.1. Aktiviranje poduzetničke gospodarske zone i daljnji razvoj infrastrukture gospodarske zone - Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba																				
M1.1.2. Revitalizacija, organizacija i poticanje razvoja obrta i mikro i malog poduzetništva - unaprijediti postojeću ponudu tradicijskih obrta te potaknuti stvaranje novih																				
M1.1.3. Jačanje kompetencija ljudskih kapaciteta i unapređenje potencijala dionika u poduzetništvu i obrtu, provesti analizu i identificirati ključne elemente kreativne industrije																				
M1.1.4. Potpore izgradnji i uređenju objekata za preradu i prodaju proizvoda, nabavka opreme za preradu i prodaju proizvoda, razvitak kreativnih i inovativnih načina prodaje, dizajn i izrada promotivnog materijala, oglašavanje																				
M1.2.1. Ponuditi tržištu diferencirani asortiman ponude, usklađen sa suvremenim trendovima i zahtjevima ciljnih slobodnih tržišnih niša																				
M1.2.2. Razvoj autohtone eno i gastro ponude - informiranje, marketinške aktivnosti i edukacija postojećih i budućih ponuđača																				
M1.2.3. Valorizacija postojećih resursa putem kreiranja dodatnih atrakcija i stvaranja sustava novih doživljaja, kvalitetnije osmišljavanje manifestacija na području Općine Cerna i povezivanje sudionika																				
M1.2.4. Sustav objavljivanja javnih informacija poboljšati na način da se informacije javnosti lako dostupne, razumljive i prilagođene korisniku																				
M1.3.1. Razvoj turističke infrastrukture uz razvoj selektivnih oblika turizma i oblikovanje turističke ponude-osmišljavanje i provedba edukativnih aktivnosti s temom održivog razvoja turizma i novih trendova u turizmu namijenjenih različitim dobnim skupinama																				
M1.3.2. Oblikovanje i provedba aktivnosti jedinstvenog načina primjene karakteristika prepoznatljivog identiteta Općine Cerna - potpora ulaganjima u stručni dizajn suvenira te proizvoda i usluga specifičnih za područje Općine Cerna																				
M1.3.3. Uspostava ugostiteljsko-turističkih sadržaja na području Općine																				
M1.3.4. Stvaranje uvjeta za osnivanje turističke zajednice Općine																				
M1.4.1. Uspostava poljoprivredno-prerađivačkih i uslužnih zona-umrežavanje dionika u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi																				
M1.4.2. Uspostava nove tržnice u središtu Cerna																				
M1.4.3. Razvoj novih i unapređenje postojećih aktivnosti u djelatnosti poljoprivrede uz restrukturiranje, modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava																				
M1.4.4. Poticanje svih oblika ruralnog razvoja-izrada programa razvoja poljoprivredne proizvodnje sukladno prirodnim karakteristikama zemljišnih i klimatskih uvjeta i projekcijama tržišnih potreba																				
M2.1.1. Izgradnja /rekonstrukcija /opremanje prostornih kapaciteta																				

INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN

Provedba Plana razvoja započinje odmah nakon što ga usvoji općinsko vijeće. Ova odluka uključuje odobrenje korištenja općinskog proračuna za financiranje svih potrebnih pripremnih aktivnosti potrebnih za realizaciju prioriteta i mjera. Kako su kapaciteti općinskog proračuna ograničeni, jasno je da će biti nužno mobilizirati sve moguće izvore za realizaciju strateških ciljeva. U nastavku ćemo dati prikaz realno mogućih izvora financiranja, uz osobit naglasak na korištenje EU fondova.

Mogući izvori financiranja za strateški cilj 1.

Mjere i projekti	Mogući izvori financiranja							
	Proračun općine	Proračun županije	Proračun RH	Vlasnici nekretnina	Poduzetnička ulaganja	Međunarodni i EU fondovi	Javno-privatno partnerstvo	Ostali izvori
M1.1.1. Aktiviranje poduzetničke gospodarske zone i daljnji razvoj infrastrukture gospodarske zone - Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba	+	+	+		+	+		
M.1.1.2. Revitalizacija, organizacija i poticanje razvoja obrta i mikro i malog poduzetništva - unaprijediti postojeću ponudu tradicijskih obrta te potaknuti stvaranje novih				+	+	+		
M1.1.3. Jačanje kompetencija ljudskih kapaciteta i unapređenje potencijala dionika u poduzetništvu i obrtu, provesti analizu i identificirati ključne elemente kreativne industrije	+	+	+		+	+		
M1.1.4. Potpore izgradnji i uređenju objekata za preradu i prodaju proizvoda, nabavka opreme za preradu i prodaju proizvoda, razvitak kreativnih i inovativnih načina prodaje, dizajn i izrada promotivnog materijala, oglašavanje		+	+	+	+	+		
M1.2.1. Ponuditi tržištu diferencirani asortiman ponude, usklađen sa suvremenim trendovima i zahtjevima ciljnih slobodnih tržišnih niša					+	+		
M1.2.2. Razvoj autohtone eno i gastro ponude - informiranje, marketinške aktivnosti i edukacija postojećih i budućih ponuđača		+	+		+	+		
M1.2.3. Valorizacija postojećih resursa putem kreiranja dodatnih atrakcija i stvaranja sustava novih doživljaja, kvalitetnije osmišljavanje manifestacija na području Općine Cerna i povezivanje sudionika	+	+	+		+	+		+
M1.2.4. Sustav objavljivanja javnih informacija poboljšati na način da se informacije javnosti lako dostupne, razumljive i prilagođene korisniku	+	+	+			+		
M1.3.1. Razvoj turističke infrastrukture uz razvoj selektivnih oblika turizma i oblikovanje turističke ponude-osmišljavanje i provedba edukativnih aktivnosti s temom održivog razvoja turizma i novih trendova u turizmu namijenjenih različitim dobnim skupinama	+	+	+		+	+		+
M1.3.2. Oblikovanje i provedba aktivnosti jedinstvenog načina primjene karakteristika prepoznatljivog identiteta Općine Cerna - potpora ulaganjima u stručni dizajn suvenira te proizvoda i usluga specifičnih za područje Općine Cerna	+	+	+			+		
M1.3.3. Uspostava ugostiteljsko-turističkih sadržaja na području Općine					+			
M1.3.4. Stvaranje uvjeta za osnivanje turističke zajednice Općine	+		+					
M1.4.1. Uspostava poljoprivredno-prerađivačkih i uslužnih zona- umrežavanje dionika u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	+	+	+		+	+		
M1.4.2. Uspostava nove tržnice u središtu Cerne	+	+	+			+		
M1.4.3. Razvoj novih i unapređenje postojećih aktivnosti u djelatnosti poljoprivrede uz restrukturiranje, modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava			+		+	+		+
M1.4.4. Poticanje svih oblika ruralnog razvoja-izrada programa razvoja poljoprivredne proizvodnje sukladno prirodnim karakteristikama zemljišnih i klimatskih uvjeta i projekcijama tržišnih potreba		+	+			+		

Mogući izvori financiranja za strateški cilj 2.

Mjere i projekti	Mogući izvori financiranja							
	Proračun općine	Proračun županije	Proračun RH	Vlasnici nekretnina	Poduzetnička ulaganja	Međunarodni i EU fondovi	Javno-privatno partnerstvo	Ostali izvori
M2.1.1. Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje prostornih kapaciteta društvene i socijalne infrastrukture i razvoj pridruženih usluga	+	+	+			+	+	
M2.1.2. Proširenje postojećih objekata za dodatne sadržaje u školi (laboratoriji, sport, raznorazne aktivnosti povezane sa razvojem vještina kod djece i mladih)	+	+	+			+	+	
M2.1.3. Uređenje zelenih površina, parkova, šetnica i poučnih staza	+	+	+			+		
M2.1.4. Jačanje stupnja sigurnosti stanovnika i materijalnih dobara na području Općine Cerne	+	+	+			+		
M2.1.5. Program za poticanje mladih obitelji i stručnih kadrova	+	+	+			+		
M2.2.1. Razvijanje novih, inovativnih programa promocije kulture, osnivanje Interpretacijskog centra tradicije i baštine	+	+	+			+		
M2.2.2. Pružanje podrške i provedbe daljnjem jačanju organizacija civilnog društva (OCD)	+	+	+			+		
M2.2.3. Očuvanje kulturne i prirodne baštine na području Općine	+	+	+			+		
M2.2.4. Edukacija stanovništva o mogućnostima jačanja kulturnog potencijala	+	+	+			+		
M2.3.1. Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija u društvenoj i socijalnoj infrastrukturi	+	+	+			+		
M2.3.2. Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija u turističkoj ponudi Općine	+	+	+			+		
M2.3.3. Unapređenje sustava za upravljanje razvojem Općine kroz primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija	+	+	+			+		
M2.3.4. Sustav objavljivanja javnih informacija poboljšati na način da se informacije javnosti lako dostupne, razumljive i prilagođene korisniku	+	+	+			+		
M2.4.1. Poticanje aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja s ciljem postizanja održivih razvojnih procesa na području Općine	+	+	+			+		
M2.4.2. Osigurati prostor i potaknuti uspostavu „coworking centra“ za poduzetnike i obrtnike	+	+	+			+		

Mogući izvori financiranja za strateški cilj 3.

Mjere i projekti	Mogući izvori financiranja							
	Proračun općine	Proračun županije	Proračun RH	Vlasnici nekretnina	Poduzetnička ulaganja	Međunarodni i EU fondovi	Javno-privatno partnerstvo	Ostali izvori
M3.1.1. Daljnji razvoj prometne infrastrukture uz povećanje stupnja sigurnosti za stanovništvo	+	+	+			+		
M3.1.2. Osiguravanje fizičke dostupnosti društvenoj i socijalnoj infrastrukturi svim skupinama u društvu kroz izgradnju prilaza i/ili uspostavljanje novih/inovativnih rješenja dostupnosti	+	+	+			+		
M3.1.3. Analiza i prateća izgradnja/nadopuna cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	+	+	+			+		
M3.2.1. Opremanje prostornih kapaciteta javne i privatne infrastrukture kroz primjenu načela energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije	+	+	+	+	+	+		
M3.2.2. Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (voda, tlo, zrak)	+	+	+			+		
M3.2.3. Program uređenja središta oba naselja	+	+	+	+		+		
M3.2.4. Povećanje energetske učinkovitosti u sektorima industrije, zgradarstva, prometa i javne rasvjete te osmišljavanje i provedba aktivnosti održive mobilnosti kroz energetske učinkovitost u prometnoj infrastrukturi	+	+	+	+	+	+		
M3.2.1. Uspostava suradnje i poticanje umrežavanja poduzetnika na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, putem raznih projekata suradnje, razmjene ljudi i transfera znanja-standardizirati i razvijati postupke i procedure strateškog planiranja u skladu s najboljom europskom praksom	+	+	+	+	+	+		
M3.2.2. Jačanje suradnje istraživačkog, poslovnog i javnog sektora te razvojnih institucija s ciljem jačanja inovativnosti i poduzetništva kako bi se jačala inovativnost u poslovanju i tehnologije temeljene na pametnoj specijalizaciji	+	+	+	+	+	+		

Financiranje iz EU fondova

Razdoblje provedbe teče globalno, usporedno s novim financijskim razdobljem za Europske strukturne i investicijske fondove koje će obuhvatiti razdoblje od 2020. do 2027. godine. Za to razdoblje donesena su dva ključna dokumenta temeljem kojih će se koristiti sredstva iz EU fondova, a to su: Nacionalna razvojna strategija do 2030. i Nacionalni plan za oporavak i otpornost 2021. – 2026.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti donesen je kako bi se što proje prostor i gospodarstvo Europske unije, pa tako i Hrvatske oporavio nakon pandemije COVID-a 19. Plan obuhvaća pet komponenti koje će se financirati bespovratnim sredstvima, a to su:

- Gospodarstvo – 26.229.965.304 kn ;
- Javna uprava, pravosuđe i državna imovina – 4.760.479.617 kn;
- Obrazovanje, znanost i istraživanje – 7.500.000.000 kn;
- Tržište rada i socijalna zaštita – 2.084.125.000 kn;
- Zdravstvo – 2.563.703.700 kn;
- Inicijativa: Obnova zgrada – 5.945.000.000 kn.

USKLAĐENOST S NACIONALNOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM, SEKTORSKIM I VIŠE SEKTORSKIM STRATEGIJAMA I DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA

Usklađenost Plana razvoja sa strateškim dokumentima više razine

Plan razvoja Općine Cerna – strateški ciljevi	Nacionalna strategija strateški ciljevi
SC1. Razvijeno i održivo gospodarstvo	Konkurentno i inovativno gospodarstvo Samodostatnost u hrani i razvoj biogospdarstva Digitalna tranzicija gospdarstva
SC2. Razvijeni ljudski potencijali i unaprijeđena kvaliteta života	Obrazovani i zaposleni ljudi Zdrav, aktivan i kvalitetan život Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji Digitalna tranzicija društva
SC3. Razvoj osnovne i komunalne infrastrukture, zaštita okoliša, te razvoj stručno - administrativnih kapaciteta	Učinkovita i djelotvorna javna uprava i upravljanje javnom imovinom Sigurnost za stabilan razvoj Ekološka i energetska tranzicija Održiva mobilnost

Usklađenost Plana razvoja sa prostorno planskim dokumentima

Istovremeno s izradom ovog Plana razvoja, provedeno je usklađivanje i izmjena Prostornog plana Općine Cerna kako bi se osigurala njihova međusobna usklađenost. Ujedno hijerarhija prostornog planiranja koja zahtjeva usklađenost Prostornog plana s višom razinom dokumenata prostornog uređenja jamči i vertikalnu usklađenost ovog Plana s dokumentima prostornog uređenja.

OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Temelj za kvalitetan sustav praćenja i izvještavanja su dobro definirani pokazatelji rezultata i učinka, budući da se na temelju istih može utvrditi odvijaju li se, odnosno ostvaruju načini ostvarenja, odnosno posebni ciljevi sukladno planu. Za svaki specifični cilj, odnosno način ostvarenja, može biti odgovorna samo jedna osoba, s tim da ista osoba može biti odgovorna za provođenje više specifičnih ciljeva, odnosno načina ostvarenja strateškog plana. Osobe imenovane kao odgovorne za provedbu pojedinog specifičnog cilja/načina ostvarenja - odgovorne su i za izvršavanje dijela proračuna povezanoga s tim ciljem/načinom ostvarenja.

Čelnik Općine ne može biti imenovan odgovornom osobom za provedbu specifičnog cilja ili načina ostvarenja, obzirom da je odgovoran za provedbu cjelokupnog strateškog plana.

Za praćenje provedbe Plana razvoja načelnik Općine imenovat će Povjerenstvo koje će biti sastavljeno od zaposlenika Općine i vanjskih suradnika. Uloga Povjerenstva je savjetodavna i operativna. Povjerenstvo je odgovorno je za praćenje promjena u okolini, pripremu, implementaciju, nadzor i evaluaciju projekata kao i za izvještavanje načelnika Općine o stanju i rezultatima provedbe Plana razvoja. Povjerenstvo najmanje dva puta godišnje podnosi izvještaj načelniku o provedbi Plana razvoja.

Izvještaji Povjerenstva predstavljaju podlogu za evaluacijsku analizu, odnosno vrednovanje uspješnosti. Cilj vrednovanja je utvrditi učinak koji je provedena aktivnost/mjera/projekt postigla te koliko su ti učinci sukladni planiranim učincima. Vrednovanje može biti provedeno prethodno, periodično ili naknadno.

Slika 12. - Odnos između planiranih i ostvarenih rezultata u provedbi Plana razvoja

Izvor: Europska komisija, Vodič za monitoring i evaluaciju

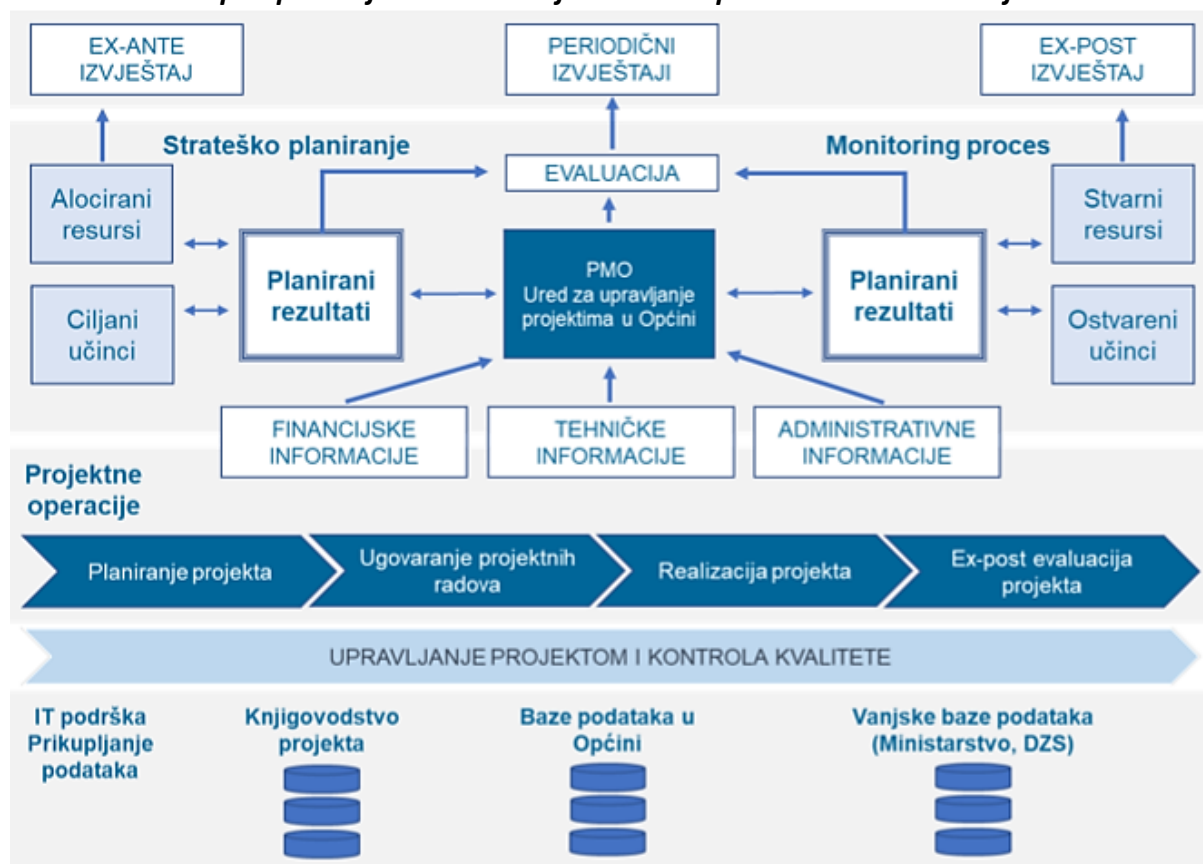
Prethodno vrednovanje provodi se s ciljem provjere izvedivosti strateških ciljeva, projekata, mjera, te provjere fiskalnih (financijskih) kapaciteta Općine u odnosu na financijski okvir planiranih aktivnosti.

Periodično vrednovanje provodi se s ciljem nadzora nad provedbom i u pravilu se provodi kroz pripremu redovitih izvještaja o napretku.

Naknadno vrednovanje u pravilu se provodi s ciljem:

- analize pojedinačnih projekata i njihovih učinaka,
- rekapitulacije i ocjene uspješnosti u provedbi strateškog plana razvoja, te
- analize ključnih čimbenika uspjeha/neuspjeha.

Slika 13. - Postupak praćenja i vrednovanja rezultata provedbe Plana razvoja

Izvor: Europska komisija, Vodič za monitoring i evaluaciju

Središnje mjesto i odgovornost za praćenje i vrednovanje provedbe Plana razvoja je na načelniku Općine i Povjerenstvu za praćenje provedbe Plana razvoja. Potreba za djelovanjem Povjerenstva prestat će osnivanjem općinske Razvojne agencije koja će preuzeti profesionalnu odgovornost za planiranje, organiziranje i provedbu svih aktivnosti vezanih za razvoj Općine.

LITERATURA

Dokumenti – nacionalna razina:

- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.
- Strategija EU 2020 za rast i zapošljavanje, Europska unija, 2015.
- Strategija pametne specijalizacije RH za razdoblje od 2016. - 2020. i Akcijskog plana za provedbu Strategije pametne specijalizacije RH za razdoblje 2016. - 2017., Narodne novine broj 32, 2016.
- Operativni program ruralnog razvoja RH 2014. - 2020.
- Operativni program konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.
- Operativni program učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.
- Državni zavod za zaštitu prirode, Ekološka mreža RH (Natura 2000)
- ARKOD – Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela
- Registar poslovnih subjekata, Državni zavod za statistiku RH
- Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku RH
- Registar udruga Republike Hrvatske
- Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture
- Jedinstveni registar domaćih životinja, Hrvatska poljoprivredna agencija
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Dokumenti – županijska razina:

- Razvojna strategija Vukovarsko - srijemske županije za razdoblje do 2020. godine
- Komunikacijska strategija za provedbu razvojne strategija Vukovarsko - srijemske županije za razdoblje do 2020. godine, 2017.
- Prostorni plan Vukovarsko - srijemske županije
- Lokalna razvojna strategije 2015. - 2020. – Lokalna akcijska grupa Bosutski niz, 2016.
- Izvješće o stanju stočarstva u 2017. godini – problematika i perspektive, te aktivnosti Vukovarsko - srijemske županije, Vinkovci, 2018.
- Informacija o ostvarenjima biljne proizvodnje u 2017. godini, Vukovarsko-srijemska županija, Vinkovci, 2018.
- Informacija o stanju gospodarstva Vukovarsko - srijemske županije, Vukovar, 2018.

Dokumenti Općine Cerna:

- Statut i pravilnici Općine Cerna
- Prostorni plan Općine Cerna
- Dokumenti i službene evidencije Općine Cerna